

చైతన్య మాసపత్రిక

chaitanyamaanavi

సంపుటి : 13

సంచిక : 2

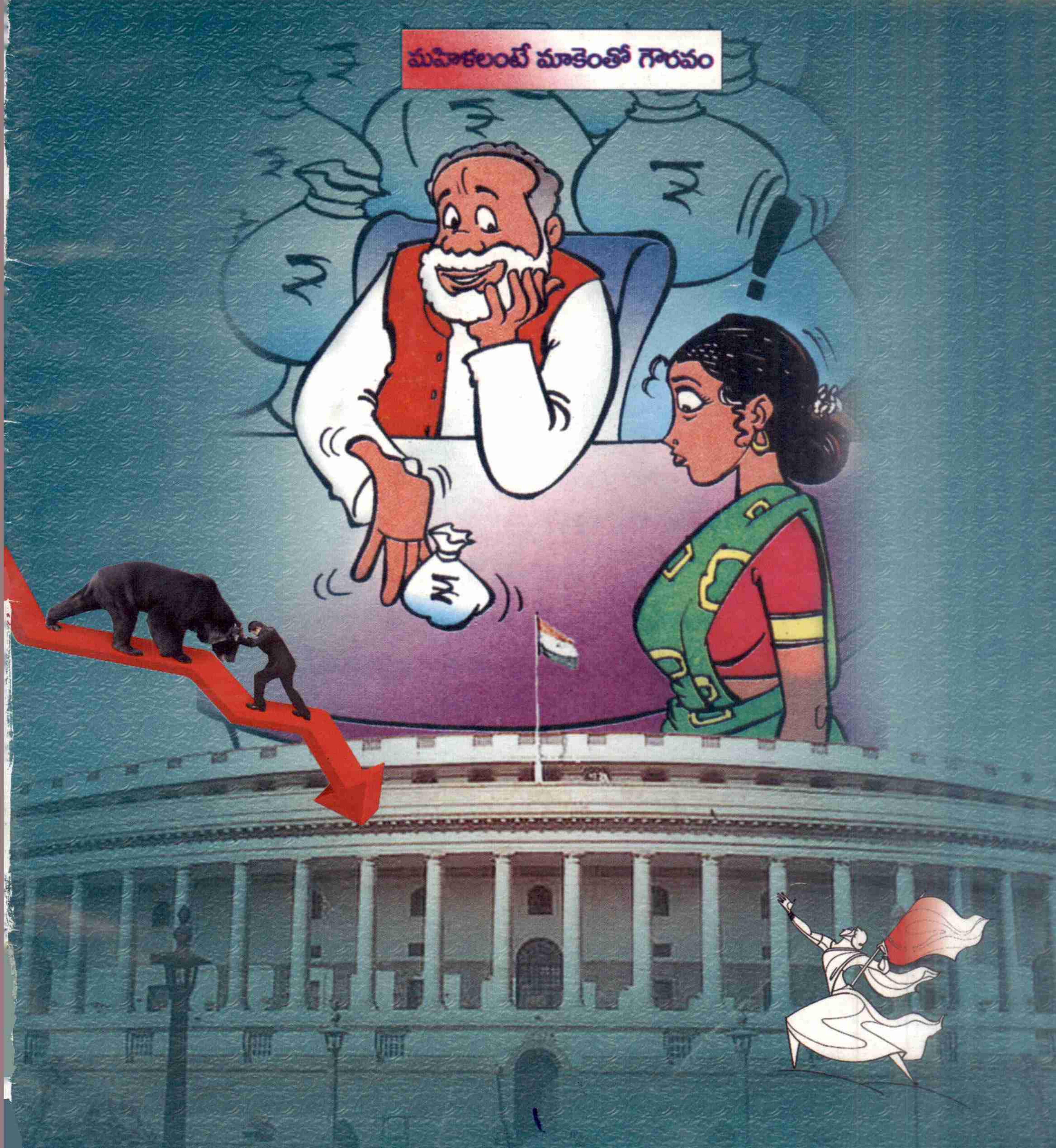
హైదరాబాద్,

ఫిబ్రవరి, 2018

40 పేజీలు

10 రూ॥లు

మహిళలంటే మాకెంతో గౌరవం

సంక్రాంతి సందర్భాల్లో విద్యా మహిళలు నిర్వహించిన ముగ్గులు మరియు ఆటల పోటీలు

తీపి కబుర్లతో చేదు మాత్రలతో 2018-19 బడ్జెట్‌ని బిజెపి ప్రభుత్వం ఫిబ్రవరి 1న పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టింది. పథకాలు ఆర్భాటంగా ప్రకటించారు. ఎనిమిది కోట్ల మందికి ఉచిత గ్యాస్ సిలిండర్లు, మూడు నియోజకవర్గాలకొక మెడికల్ కాలేజీ, పది కోట్ల మందికి భీమాతో వైద్య సదుపాయం, ముద్ర లోన్లు, వ్యవసాయ రుణాలు, స్వయం సహాయక గ్రూపులకు రుణాలు పెంపు, ఇలా అనేక పథకాలు ప్రకటించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ప్రత్యేక హోదాకు సమాధి కట్టి ప్రత్యేక ప్యాకేజీని “క్లోజ్” చేసిన తీరు అందరికీ అర్థమయింది. ఎపికి చెంబునీళ్ళు, మట్టి ఇచ్చిన మోడీ ఈ దేశంలోని సామాన్యులకు, మధ్య తరగతికి, మహిళలకు కూడా వాటితోనే సరిపెట్టుకోమంటూ “మాయా” బడ్జెట్‌ను పెట్టాడు.

ఈ బడ్జెట్‌లో జండర్ బడ్జెట్ వాటా జిడిపిలో 0.69% నుండి 0.65% కి తగ్గింది. మొత్తం బడ్జెట్‌లో 5.2% నుండి 4.9%కి తగ్గింది. సమ్మెశిత అభివృద్ధి కోసం విద్య, వైద్య రంగాలపై దృష్టి పెట్టాలని ఆర్థిక సర్వే సూచించింది. కాని విద్యా రంగం బడ్జెట్ 2.1% నుండి 2% కి తగ్గిపోయింది. ఆడపిల్లల విద్యకు కేటాయింపులు 64 కోట్ల రూపాయలు తగ్గాయి. ఉన్నత విద్యా సంస్థలలో 40% లెక్చరర్ల పోస్టులు ఖాళీ ఉన్నాయి. భర్తీకి అవసరమైన బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు లేవు. ఎపిలో కేంద్రం అంగీకరించిన విద్యా సంస్థలకు కేటాయింపులు 245 కోట్లు. అవసరమైనది 4,247 కోట్లు.

1.50 లక్షల వెల్‌నెస్ (స్వచ్ఛత) కేంద్రాలకు 1200 కోట్లు కేటాయించారు. అంటే ఒక్క కేంద్రానికి 80 వేలు. దేశంలో ఇప్పటికే ఉన్న ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలలో 11% మాత్రమే ప్రమాణాల మేరకు పనిచేస్తున్నాయి. ఈ సం॥ ఎ.పి.ప్రభుత్వం, ఒక్కో కేంద్రానికి 4 లక్షలు కేటాయించి అపోలోకి అప్పగించింది. కేంద్రం ప్రకటించిన వీటి పని స్వచ్ఛత కేంద్రాల పని తీరు ఎలా ఉంటుందో మనం వేరే చెప్పుకోవాలా? గత సం॥ స్వస్థ భీమా యోజనకు లక్ష చొప్పున రూ. 1500 కోట్లు కేటాయించారు. ఇప్పుడు ఐదు లక్షల చొప్పున పది కోట్ల కుటుంబాలకు భీమా సదుపాయాన్ని కల్పిస్తామంటున్నారు. మొత్తం వైద్య బడ్జెట్ పెంపు 2.5% మాత్రమే. భీమా కంపెనీలు, కార్పొరేట్ ఆస్పత్రుల లాభాలకు తప్ప సాధారణ ప్రజల ఆరోగ్యం పట్టని తీరుకు ఇదో ఉదాహరణ.

వ్యవసాయ రంగానికి పెద్ద పీట వేశామన్నారు. పంట రుణాలిచ్చేది, బ్యాంకులు. వడ్డీ రాయితీ ఇవ్వాల్సింది ప్రభుత్వం. రుణం లక్ష్యాలను ఘనంగా పెంచిన ప్రభుత్వ వడ్డీ రాయితీని మాత్రం గత సం॥ మాదిరే 1500 కోట్లకు పరిమితం చేసింది. వ్యవసాయోత్పత్తుల ధరల స్థిరీకరణకు గత సం॥ 3,500 కోట్లు

కేటాయించి ఖర్చు పెట్టలేదు. ఈ సం॥ 1500 కోట్లకు కుదించింది.

పంటల భీమాకు గత సం॥ 14,750 కోట్లు కేటాయించగా ఇప్పుడు 13 వేల కోట్లకు పరిమితం చేశారు. గత సం॥ 30% పంట లక్ష్యం కాగా ఈ సం॥ 50% పంటకు భీమా కవర్ చేస్తామంటున్నారు. సాధ్యమేనా? సేంద్రీయ వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహిస్తామని మహిళా గ్రూపులను భాగస్వాములను చేస్తామన్నారు. మహిళా రైతుల ప్రోత్సాహకాల క్రింద కేటాయింపులు వ్యయసాయ బడ్జెట్‌లో 3.92% మాత్రమే. ఎన్‌ఆర్‌ఎల్‌ఎం ప్రాజెక్టు క్రింద 1400 కోట్లు కేటాయింపుల్లో మహిళా గ్రూపుల పొదుపు వాటా 50% మహిళా రైతుల ద్వారా బహుళ జాతి సంస్థలకు తమ చాకిరీని చౌకగా అప్పజెప్పే పథకాలకు తేనెలు పూసి ప్రకటించింది.

8 కోట్ల మహిళలకు గ్యాస్ కనెక్షన్లు ఉచితం. అదే సమయంలో గ్యాస్ పంపిణీని నగదు బదిలీ క్రిందకు చేర్చి ఎల్.పి.జి. ధరలను పెంచుతూ పోవడం మహిళా ఉద్ధరణకేనా? స్వచ్ఛ అభియాన్ నిధులు తగ్గాయి. ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద ద్రవ్యోల్బణం మేరకు కూడా పెంపుదల లేదు. జన్‌ధన్ పేరిట 30 కోట్ల ఖాతాల ద్వారా 73,588 కోట్లు మహిళల సొమ్ము బ్యాంకులకు చేరింది. అందులో 3 వంతు రుణాలుగా ఇస్తే మిగిలిన సొమ్ము ముంబై మార్కెట్ వర్గాలకు చేరింది. ఇప్పుడు మరిన్ని జన్‌ధన్ ఖాతాలు తెరుస్తున్నారు.

మహిళలు చెల్లించే ఇపిఎఫ్‌ను 12% నుండి 8%కి తగ్గించడం అంటే వారి పొదుపును కూడా ఖర్చుపెట్టించడమే. ఈ మూడు సం॥లలో 11 లక్షల కోట్లను పారిశ్రామిక రంగానికి సమకూర్చిన ఎన్‌డిఎ ప్రభుత్వం కార్పొరేట్ రంగానికి రాయితీలను కొన సాగించింది. 100 కోట్ల టర్నోవర్ కలిగి రైతుల ఉత్పత్తులను కొనుగోలు చేసే కార్పొరేట్ కంపెనీలకు 5 సం॥ల పాటు పన్నులు రద్దు చేసింది. కార్పొరేట్ల ఆదాయపన్ను శాతాలను తగ్గించింది. ప్రభుత్వ రంగ వాటాలను తెగనమ్మి ప్రవేటు వ్యక్తులకు కట్టబెట్టడానికి 80 వేల కోట్ల లక్ష్యాన్ని పెట్టుకున్నారు.

సామాన్యులపై విద్యా, వైద్య సెస్సును 3 నుంచి 4%నికి పెంచారు. పార్లమెంట్ సభ్యుల జీతాలు, రాష్ట్రపతి, ఉపరాష్ట్రపతి జీతాలను పెంచిన ప్రభుత్వం అంగన్‌వాడీ, మధ్యాహ్నం భోజనం తదితర కార్మిక మహిళలను పనివారుగా గుర్తించలేదు. కార్పొరేట్లకు నికర ప్రయోజనాలను చేకూర్చే బడ్జెట్ ఇది. రైతులకు, గిరిజనులకు, దళితులకు, మధ్య తరగతి మహిళలకు వరాల ప్రకటించి భారాలు వేసిన బడ్జెట్ ఇది. నిలదీయటం మినహా మరో మార్గం లేదు. ఓటు కోసం మాట తాయిలాలతో గద్దె మీద కొనసాగలేరని చాటుదాం! వంచన చేసే వారికి బుద్ధి చెబుదాం!!

తెయ్యి మైళ్ళ ప్రయాణమైనా
ఒక్కడుగుతోనే ప్రారంభమవుతుంది.
మొదటి అడుగు ఎప్పుడూ ఒంటరే..
కానీ వెనుక వచ్చే వారికి అదే బాట.

అడ్వయిజరీ బోర్డు
వేములపల్లి సత్యవతి
డాక్టర్ బి. విజయభారతి
డాక్టర్ శిలాలోలిత

ఐదవ్యా ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళాసంఘం

చిరునామా :

ఐదవ్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం,
1-1-9/10 జవహర్ నగర్,
హైదరాబాద్-20
ఫోన్, 9490098620

E-mail : Chaitanyamanavi@gmail.com

fb : aidwaap

Blog : aidwaap@blogspot.com

సంపాదకులు

డి.రమాదేవి

సంపాదక వర్గం

కె. స్వరూపరాణి

బి. ప్రభావతి

మేనేజర్: ఎం. సుధ

ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రిస్.

బ్లాక్ నెం: 21/1 ఎంపాచ్ భవన్,
అజమాబాద్ ఇండస్ట్రియల్ ఏరియా,

హైదరాబాద్ -20

పోస్టల్ చందా

సంవత్సరానికి రూ : 200/-

విడి ప్రతి వెల రూ : 10/-

చైతన్య మాసవి

ఈ సంచికలో

చట్టాలు	న్యాయం కావాలి : - హరిత	5
రిపోర్టింగ్	కేంద్ర కమిటీ సమావేశాలు : -ఎస్.పుణ్యవతి	7
అవగాహన	చిటికెన వేలు చిన్న సమస్య కాదు : -ఫణిమాధవి కన్నోజు	9
చట్టాలు	చదరంగంలో ముస్లిం స్త్రీలు : - పి.వి.దేవి	10
సీరియల్	మరో అమ్మ : పశ్చిమవర్ణినియా జైలు క్యాంపులో.....	13
మూఢనమ్మకం	వివక్ష విష వలయంలో వితంతువులు : -ఎన్.పద్మాంజలి	14
సీరియల్	వీరేశలింగం పంతులు : - వేములపల్లి సత్యవతి	16
ఆరోగ్యం	మహిళల్లో ఋతుస్రావం : - డా॥ సాంబిరెడ్డి	18
కథ	అమ్మకు ప్రతిరూపం : - సుంకర హనుమంతరావు	20
వ్యాసం	బాలలకేది భరోసా..?	23
	వికృత లైంగిక పోకడలు : - కె.శారద	24
	అపురూప సహచరి : - అల్లూరు మన్మోహిని.....	25
అవగాహన	స్త్రీల ఆరోగ్యాలెందుకు క్షీణిస్తున్నాయి? : - శిలాలోలిత	26
నివాళి	ఆదర్శ మహిళా ఉద్యమనేత	
	కా॥ మండ్ల మంగమ్మ : - కారుసాల సుబ్బరావమ్మ	27
	కవిత :	28
	మహిళలు ఆత్మవిశ్వాసంతోనే ముందడుగు వేయాలి.....	29
పుస్తక సమీక్ష	ఆమె - అతడు - సంఘం : ఉషా ఎస్ దానీ	30
కేస్ స్టడీ	తప్పటడుగు : - కె.శారద	32
సినిమా సమీక్ష	ది కలర్ పర్పుల్ : - కాళిదాస్ పురుషోత్తం	34
ఉద్యమవార్తలు	ఉద్యమాల బాటలో	35

పత్రికలో విభిన్న అంశాలపై వస్తున్న వ్యాసాలు రచయితల అభిప్రాయాలు మాత్రమే. అందులో పేర్కొన్న అన్ని అంశాలతో మానవి సంపాదక వర్గం ఏకీభవిస్తుందని భావించవలదు.

- ఎడిటర్

PRINTED AND PUBLISHED BY D. RAMA DEVI, AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM, PRINTED AT PRAJASAKTI DAILY PRINTING PRESS, M.H. BHAVAN, PLOT NO. 21/1, AZAMABAD INDUSTRIAL AREA, HYDERABAD-500020, TELANGANA STATE. PUBLISHED AT AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM AIDWA STATE OFFICE 1-1-9/10, JAWAHAR NAGAR. HYDERABAD-500020, TELANGANA STATE. EDITOR: D. RAMA DEVI. R.NO. APTEL/2006-20000

సమాజంలోని సకల వ్యవస్థలూ ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిపుష్టం చేయటానికేననేది సాధారణ భావన. ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద ప్రజాస్వామ్యంగా చెప్పుకుంటున్న మన దేశం ఇందుకు మినహాయింపేమీ కాదు. తరచి చూస్తే సకల వ్యవస్థలూ ఎవరికోసం పని చేస్తున్నాయో అర్థం చేసుకోవటం కష్టం కాదు. పైకి చూడటానికి కొన్ని వ్యవస్థలు రాజ్యానికి అతీతంగానూ, నిజాయితీగానూ వ్యవహరిస్తున్నట్టు ప్రజల్ని భ్రమల్లో ముంచుతాయి. ఈ తరహా భ్రమలు కల్పించే వ్యవస్థలలో ముఖ్యంగా చెప్పుకోవాల్సింది మన న్యాయవ్యవస్థ. మన దేశంలో న్యాయవ్యవస్థ నిజాయితీగా పనిచేస్తుందని, పౌరుల ప్రజాస్వామిక హక్కులను పరిరక్షిస్తుందని, సమాజాన్ని పట్టి పీడిస్తున్న అవినీతి మురికి న్యాయమూర్తులకు, న్యాయస్థానాలకు అంటలేదని నమ్మేవారు కోకొల్లలు.

మన న్యాయస్థానాలు ఒక ఎజెండా ప్రకారం తీర్పులు వెలువరిస్తున్నాయని, న్యాయానికి, తీర్పుకు సంబంధం లేదని తరచూ నిరూపణ అవుతూనే ఉంది. దేశ జనాభాలో 13.4 శాతం ముస్లిం జనాభా ఉంటే, జైళ్లలో ఖైదీలుగా 20 శాతం ముస్లింలు,

16.6% దళితులు వుండగా, ఖైదీలలో వారు 22 శాతం కాగా, 8.6% ఆదివాసీలకు గానూ, ఖైదీలలో వారి సంఖ్య

11శాతంగా ఉంది.

పై గణాంకాలను పరిశీలిస్తే దేశంలో 38.6 శాతం ముస్లిం, దళిత, ఆదివాసీ జనాభా ఉంటే ఖైదీలుగా జైళ్లలో మగ్గుతున్న వీరి సంఖ్య 55 శాతం ఉంది.

ఉరిశిక్షలకు గురవుతున్నవారిలోనూ వీరితోపాటు బలహీన వర్గాల వారి సంఖ్య ఎక్కువగా ఉంటోంది. 50 ఏళ్ళ క్రితం ప్రముఖ రచయిత రావిశాస్త్రి న్యాయవ్యవస్థలో ప్రవేశించిన దుర్లక్షణాల గురించి ప్రస్తావించారు. ఆయన రచనల్లో నేరానికి, రాజ్యాంగ యంత్రానికి ఉన్న పరస్పర సంబంధం; న్యాయవాదులకు, న్యాయమూర్తులకు మధ్య ఉన్న అవినాభావ సంబంధం అర్థమవుతుంది. కట్నం సదివిచ్చుకుని కేసు తేలగొట్టేయ్యటం ఎలాగో తెలిసిన, అక్షరంముక్క రాని రావిశాస్త్రిగారి ముత్యాలమ్మ 'ఈ లోకంలో డబ్బు, వ్యాపారం తప్ప మరేమీదు' అన్న జీవిత సత్యాన్ని చెబుతుంది.

అయినప్పటికీ ఇతర దేశాల్లోని

న్యాయవ్యవస్థలపట్ల అక్కడి ప్రజలకున్న భావనలకు భిన్నంగా, భారత న్యాయవ్యవస్థపై ఇక్కడి ప్రజలకు నమ్మకం సడలలేదు. సుప్రీంకోర్టు వెలువరించిన ఎన్నో చారిత్రక తీర్పులే ఇందుకు కారణం. భారత రాజ్యాంగ మూల స్వరూపాన్ని మార్చే అధికారం, ప్రాథమిక హక్కులను సమీక్షించే అధికారం ప్రభుత్వాలకు లేదని కేశవానంద భారతి కేసులో సుప్రీం కోర్ట్ ఇచ్చిన చారిత్రాత్మక తీర్పు న్యాయస్థానాల విలువను నిలబెట్టింది. ఇలాంటి ఎన్నో, ప్రజాస్వామ్యాన్ని రక్షించే, ప్రభుత్వ పనితీరుని మెరుగుపరిచే తీర్పులు ప్రజలలో న్యాయవ్యవస్థ పట్ల నమ్మకాన్ని ఇప్పటికీ నిలిపి ఉంచాయి.

దేశ ప్రజలకు న్యాయం చేయాల్సిన న్యాయమూర్తులే న్యాయాన్ని అర్థిస్తూ ప్రజల ముందుకు రావటం ఇటీవల దేశం మొత్తంగా సంచలనం కలిగించింది. సుప్రీంకోర్టులో అత్యంత అనుభవశాలురయిన నలుగురు న్యాయమూర్తులు జస్టిస్ చలమేశ్వర్, జస్టిస్ రంజన్ గోగోయ్, జస్టిస్ మదన్ బి లోకుర్, జస్టిస్ కురియన్ జోసెఫ్ ఢిల్లీలో, మీడియా ముందుకు వచ్చి మరీ ప్రజాస్వామ్యం ప్రమాదంలో పడిందని, ప్రజలే దానిని కాపాడుకోవాలి అని చెప్పారంటే పరిస్థితి తీవ్రత ఊహించుకోవచ్చు. దేశంలో అప్రకటిత ఎమర్జెన్సీ కొనసాగుతోంది. ఆర్థిక, సామాజిక వ్యవస్థలతో పాటు న్యాయ

ఉరిశిక్షలకు గురవుతున్నవారిలోనూ వీరితోపాటు బలహీన వర్గాల వారి సంఖ్య ఎక్కువగా ఉంటోంది. 50 ఏళ్ళ క్రితం ప్రముఖ రచయిత రావిశాస్త్రి న్యాయవ్యవస్థలో ప్రవేశించిన దుర్లక్షణాల గురించి ప్రస్తావించారు. ఆయన రచనల్లో నేరానికి, రాజ్యాంగ యంత్రానికి ఉన్న పరస్పర సంబంధం; న్యాయవాదులకు, న్యాయమూర్తులకు మధ్య ఉన్న అవినాభావ సంబంధం అర్థమవుతుంది. కట్నం సదివిచ్చుకుని కేసు తేలగొట్టేయ్యటం ఎలాగో తెలిసిన, అక్షరంముక్క రాని రావిశాస్త్రిగారి ముత్యాలమ్మ 'ఈ లోకంలో డబ్బు, వ్యాపారం తప్ప మరేమీదు' అన్న జీవిత సత్యాన్ని చెబుతుంది.

వ్యవస్థనూ ప్రభుత్వం తన అజెండాను అమలు పరచటానికి ఉపయోగించు కుంటోంది.

గడచిన రెండు మాసాలలో సంభవించిన పరిణామాలు ఒక అసాధారణ పరిస్థితిని సృష్టించాయి. ఒకటి, ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో ప్రసాద్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్ నడిపే మెడికల్ కళాశాల ప్రవేశానికి సంబంధించిన కుంభకోణాలపై రగిలిన వివాదం. ఈ కేసును సిబిఐ దర్యాప్తు చేసి ఒడిశా హైకోర్ట్ మాజీ న్యాయమూర్తిని అరెస్ట్ చేసింది. ఇందులో ప్రధాన న్యాయమూర్తి ప్రమేయం వున్నట్టు పిటిషనర్లు అన్యాయదేశంగా ఆరోపించారు. జస్టిస్ చలమేశ్వర్, ఐదుగురు న్యాయమూర్తులతో ఒక బెంచ్‌ని ఏర్పాటు చేయగా, ప్రధాన న్యాయమూర్తి దానిని రద్దుచేసి తన ఆధ్వర్యంలో మరొక బెంచ్‌ని ఏర్పాటుచేశారు. కొలీజియం వ్యవస్థపై సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుని వమ్ముచేస్తూ, మెజారిటీ న్యాయమూర్తులు ఇచ్చిన తీర్పులు వమ్ముచెయ్యటానికి మరొక బెంచ్‌ని ఏర్పాటుచెయ్యటం న్యాయమూర్తుల నియామకాలపైనే ప్రభావం చూపిందని ఈ నలుగురు న్యాయమూర్తులు ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు.

రెండు, గుజరాత్ పరిణామాలకు సంబంధించి సోప్రోబుద్ధీన్ బూటకపు ఎన్ కౌంటర్ ఆరోపణలపై విచారణ జరుపుతున్న జస్టిస్ లోయ మృతి కేసు. ఈ కేసులో అప్పటి గుజరాత్ హోంశాఖా మంత్రి, ఇప్పటి భాజపా అధ్యక్షుడు అమిత్ షా ప్రధాన నిందితుడు. సంఘ పరివార్ కేంద్ర కార్యాలయం ఉన్న నాగపూర్‌లో లోయ మృతి చెందటం, మరణ వార్తను న్యాయమూర్తి లోయ సెల్‌ఫోన్‌ను సంఘ పరివార్ కార్యకర్తలే ఆయన కుటుంబానికి చేరవేయటం, తరువాత వచ్చిన న్యాయమూర్తి, అమిత్ షా మీద కేసు

కొట్టివేయటం, మూడు సంవత్సరాలయినా లోయ అనుమానాస్పద మృతిపై కనీసం విచారణ జరగకపోవటం వంటి అంశాలు ఎన్నో అనుమానాలకు తావిచ్చాయి.

గాడితప్పుతున్న న్యాయవ్యవస్థ తీరుతెన్నులను, న్యాయవ్యవస్థలో మితిమీరిన రాజకీయ జోక్యాన్ని ఎత్తి చూపిన ఈ సందర్భంలో బహిరంగంగా ప్రధాన న్యాయమూర్తిని విమర్శించటం సరైనదా, కాదా అన్న చర్చకు పసలేదు. బిజెపి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత అన్ని వ్యవస్థలతో పాటు న్యాయ వ్యవస్థలోనూ విపరీత పోకడలు వచ్చాయి. సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా వచ్చేనాటికే జస్టిస్ దీపక్ మిశ్రాపై అనేక అవినీతి ఆరోపణలున్నాయి.

ముంబయి హైకోర్టు విచారణలో ఉన్న లోయ మృతి కేసును ఒక పిటిషన్ ఆధారంగా సుప్రీంకోర్టుకు బదిలీ చేసి, ఎంతో ప్రాధాన్యత కలిగిన ఈ కేసు విచారణను, ప్రధాన న్యాయమూర్తి సీనియర్ న్యాయ మూర్తులకు కాకుండా, సీనియారిటీ జాబితాలో వదో స్థానంలో వున్న న్యాయమూర్తి బెంచ్‌కి పోస్ట్ చేశారు.

సుప్రీంకోర్ట్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ దీపక్ మిశ్రాకు నహచర న్యాయమూర్తులలో ప్రథముడిగా ప్రత్యేక అధికారాలున్నా, అపరిమిత అధికారాలు లేవని, న్యాయ పాలనలో, కేసుల బదలాయింపులో సీనియారిటీని పక్కన పెట్టి వ్యవహరిస్తున్నారంటూ ఈ నలుగురు న్యాయమూర్తులు విమర్శించారు. ఈ సందర్భంగా పై రెండు కేసులను బహిరంగంగానే ఉదహరించారు.

గాడితప్పుతున్న న్యాయవ్యవస్థ తీరుతెన్నులను, న్యాయవ్యవస్థలో మితిమీరిన

రాజకీయ జోక్యాన్ని ఎత్తి చూపిన ఈ సందర్భంలో బహిరంగంగా ప్రధాన న్యాయమూర్తిని విమర్శించటం సరైనదా, కాదా అన్న చర్చకు పసలేదు. బిజెపి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత అన్ని వ్యవస్థలతో పాటు న్యాయవ్యవస్థలోనూ విపరీత పోకడలు వచ్చాయి. సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా వచ్చేనాటికే జస్టిస్ దీపక్ మిశ్రాపై అనేక అవినీతి ఆరోపణలున్నాయి. న్యాయకోవిదులు ఎందరో ఆయన నియామకంపై అప్పట్లోనే అనేక అభ్యంతరాలు వ్యక్తంచేసినా ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదు.

కీలకమైన కేసుల్లో హిందుత్వానికి అనుకూలంగా తీర్పులు వచ్చేలా ప్రభుత్వం, న్యాయస్థానాలను ప్రభావితం చేస్తోందన్న ఆరోపణలకు ఈ వ్యవహారం ఒక సాక్ష్యంగా నిలుస్తుంది. ఇది చాలా ప్రమాదకరమయిన పోకడ. దేశాన్ని నియంతృత్వం వైపుకు నడిపిస్తుంది. శాసన, కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థలు రాజ్యాంగాన్ని ఉల్లంఘిస్తే న్యాయవ్యవస్థ జోక్యం చేసుకుని రాజ్యాంగ రక్షణకు వూనుకోవాలి. రాజకీయ ప్రమేయానికి లోను కాకుండా న్యాయవ్యవస్థ స్వతంత్రంగా వ్యవహరిస్తేనే ఇది సాధ్యం. రాజ్యాంగాన్నీ, పౌరహక్కుల్నీ రక్షించే పాత్రను పోషిస్తున్న సుప్రీంకోర్టు వివాదాలసుడిలో చిక్కుకోవటం ఒక విషాదం. ప్రభుత్వాలకు, రాజకీయ నాయకుల సేవలో తరిస్తున్న అధికారులకు హద్దులు గీయగల సత్తా ఉన్న సుప్రీంకోర్టు స్వీయ రక్షణలో పడింది. తనలోని సంస్థాగత లోపాలని సరిదిద్దుకునే అవకాశం ఈ నలుగురు న్యాయమూర్తుల ద్వారా సుప్రీంకోర్టుకు దక్కింది. న్యాయ వ్యవస్థకూ జవాబుదారీతనం ఉండాలనే విషయాన్ని, అవసరాన్ని ప్రస్తాత పరిణామాలు తెలియచేస్తున్నాయి.

ఉద్యోగం లేదు, రక్షణ లేదు, గౌరవము లేదు. ఇలా ఎంత కాలం?
తలెత్తు, నిలబడి పోరాడు.

జనవరి 8,9,10 తేదీలలో ఐదవ కేంద్ర కార్యవర్గ సమావేశాలు జరిగాయి. ఈ సమావేశంలో అనేక అంశాలు చర్చకు వచ్చాయి. దేశద్రోహానికన్నా, ప్రత్యేకించి మహిళలను, పిల్లలను ప్రభావితం చేస్తున్న ప్రభుత్వాల విధానాలు వివిధ రాష్ట్రాలలో చర్చించుకున్నారు.

ఆర్థిక పరిస్థితి : కేంద్ర ప్రభుత్వం పెద్దనోట్లను రద్దుచేసి సంవత్సరం దాటింది. ప్రధాని మోడీ నోట్ల రద్దు సందర్భంగా చాలా చెప్పారు. నల్లడబ్బు వెలికితీస్తానన్నారు. ఉగ్రవాదాన్ని అరికడతామన్నారు. దేశం ఆర్థికంగా పురోగతిలో వెడుతోందన్నారు. వెలికి తీసిన నల్లధనం 'జన్ ధన్' ఎకౌంట్లో పడుతుందని ప్రజలు ఆశపడ్డారు. కానీ ఏం జరిగింది? నల్ల డబ్బు మొత్తం బ్యాంకులకు చేరి తెల్లగా మారింది. 99% వరకు పెద్ద నోట్లు బ్యాంకులకు చేరాయి. ఉగ్రవాదుల దాడులు ఆగలేదు. కానీ పెద్దనోట్ల రద్దు పేరుతో డబ్బు లావాదేవీలు తగ్గించి 'ఆన్ లైన్' ద్వారా అమేజాన్ వంటి విదేశ వ్యాపార సంస్థల అమ్మకాలు పెంచాలని ప్రయత్నం జరిగింది.

నోట్ల రద్దు కారణంగా దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ దెబ్బతిన్నదని మేధావులు చెప్తున్నారు.

వాస్తవం కూడా అదే. వ్యవసాయం, పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి, సేవా రంగాలు దెబ్బతిన్నాయి. ఈ కారణంగా నిరుద్యోగం, పేదరికం ఆకలి చావులు, రైతుల ఆత్మహత్యలు, అసమానతలు పెరిగాయి. ఇటీవల ఒక అంతర్జాతీయ నివేదిక (వరల్డ్ ఇన్ ఈక్వాలిటీ) ప్రకారం చూస్తే గత వంద సంవత్సరాలలో ఎన్నడూ లేనంతగా దేశంలో ధనిక, పేద తారతమ్యాలు పెరిగాయి.

ఈ నివేదిక ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం 2014 లో 1 శాతం ధనవంతుల వద్ద దేశ మొత్తం సంపదలో 22 శాతం సంపద వుంటే 2017 వచ్చే నాటికి 1 శాతం ధనవంతుల వద్ద దేశ సంపదలో సగానికి పైగా అంటే 57 శాతం పోగుపడింది. ఇదే మోడీగారి పాలనా ఫలితం. నూతన ఆర్థిక విధానాలు ప్రారంభమైన 1991వ సంవత్సరంలో దేశ సంపద ధనికుల చేతిలో 17% మాత్రమే ఉంది.

అధికారంలో ఉన్నది కాంగ్రెస్ అయినా, బిజెపి అయినా సంపన్నుల సేవలో తరిస్తున్నాయి. కాని ప్రజలు మాత్రం అస్తవ్యస్త జీవితాలు గడుపుతున్నారు. ప్రపంచ పేదరిక సూచి ప్రకారం ఇంత పెద్ద సంపన్నులున్న ఈ దేశం పేదరికంలో 119 దేశాలలో 100వ

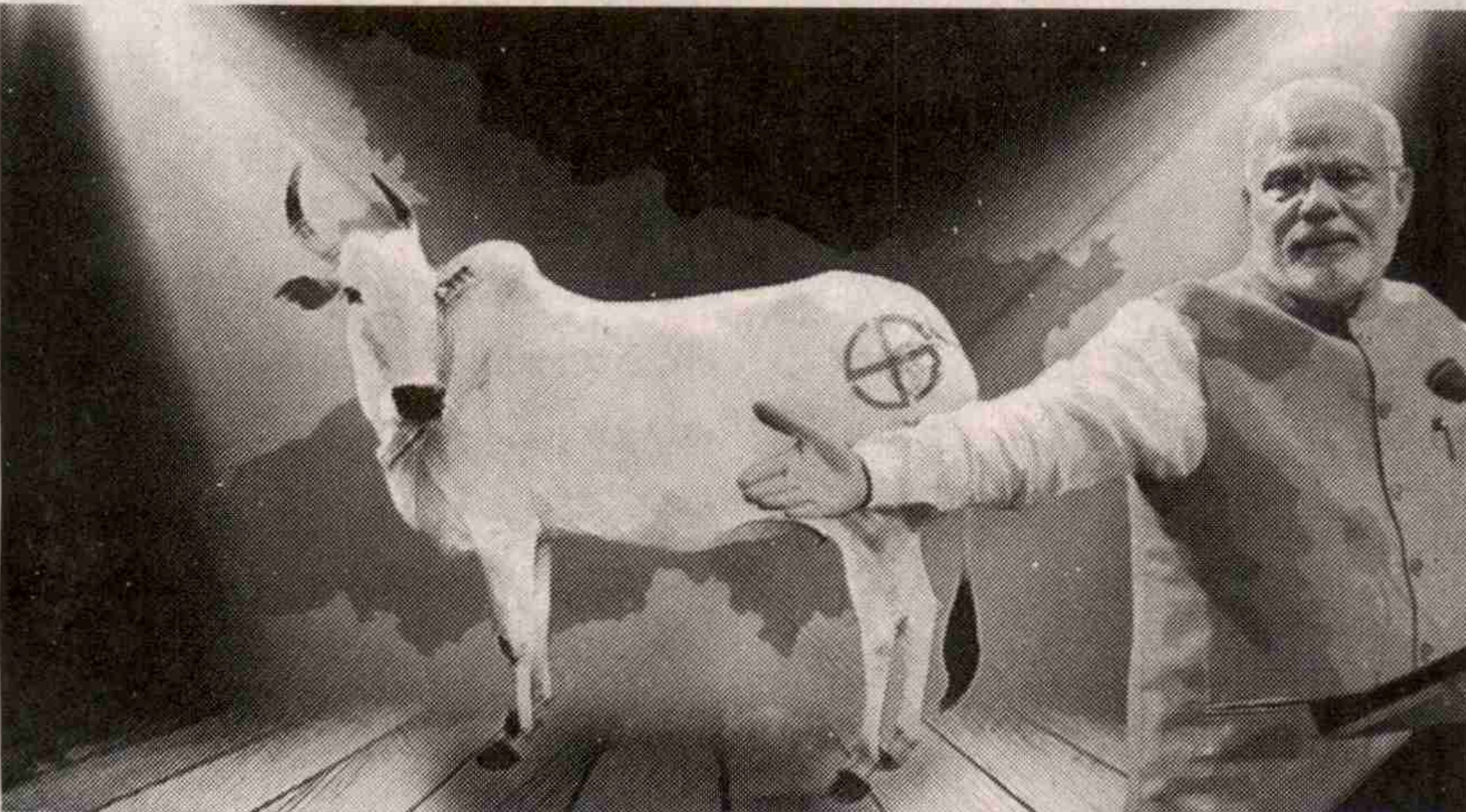

స్థానంలో ఉంది.

నిరుద్యోగం పెరుగుతోంది. చెయ్యి దానికి పని, పనికి తగిన వేతనం ఉంటేనే జీవితాలు బాగుంటాయి. పేదరికం తగ్గుతుంది. కాని దేశంలో సంపన్నులు పెరుగుతున్నారు గాని ఉపాధి, ఉద్యోగాలు మాత్రం లేవు. ఇంజనీరింగ్ చదువులు, ఐటి ఉద్యోగాలు, అమెరికా ప్రయాణాల గురించి గొప్ప ప్రచారం జరిగింది. ఇప్పుడు చూడబోతే ఐటి రంగంలోనే నిరుద్యోగం. 2014-17 మధ్య దేశంలో 2 లక్షల మందికి కూడా ఉద్యోగాలు దొరకలేదు. రాబోయే 7 సంవత్సరాలలో 50, 70 లక్షల ఉద్యోగాలు కల్పిస్తామని ప్రభుత్వం ప్రచారం చేస్తుంది. కాని రాబోయే కాలంలో సంవత్సరానికి 1.75 లక్షల నుండి 3 లక్షల వరకు ఐటి రంగంలో ఉద్యోగాలు పోయే పరిస్థితి వచ్చింది.

అధిక వడ్డీ - ఆకలి చావులు :

జార్ఖండ్ రాష్ట్రంలో 11 సంవత్సరముల గిరిజన బాలిక నంతోషి తిండిలేక మరణించింది. ఈ వార్త రాష్ట్రాన్ని, దేశాన్ని కుదిపి వేసింది. అసలు కారణం ఏమిటంటే ఆధార్ కార్డ్లో వేలిముద్రలు కలవడంలేదనే సాకుతో రేషన్ కార్డ్ రద్దుచేశారు. ఒక్క జార్ఖండ్ రాష్ట్రంలోనే 11 లక్షల మంది

రేషన్ కార్డులు రద్దు చేశారు. అసలే నిరుపేద రాష్ట్రం అది. ఒకవైపు ప్రకృతి వనరుల్ని, ఇనుము బొగ్గు వంటి ఖనిజాలను, ఆ రాష్ట్రం నుండి పరిశ్రమలోని గనులు కొల్లగొట్టి సంపన్నులయ్యారు.

నిరుపేద గిరిజనులకు మాత్రం ప్రభుత్వం రేషన్ కార్డులను కూడా రద్దు చేస్తుంది. మోడీ ఛాందసం ప్రజల జీవితాలతో ఆడుకుంటోంది. గోరక్షణ పేరుతో ముస్లిం సోదరులపై దాడులు జరిగి పోతున్నాయి. పెహ్లాన్ పేరు మరువక ముందే ఉమర్ ఖాన్ అనే వ్యక్తిని కొట్టి చంపారు. ఆయన చేసిన నేరం ఏమిటంటే కుటుంబ పోషణ కోసం పాల వ్యాపారం చెయ్యాలని ఆలోచించి ఆవుల్ని కొనుగోలు చెయ్యడం కోసం హర్యానాకు వెళ్లి గోవులను కొనుగోలు చేసి తిరిగి వస్తూండగా ఆవు మాంసం తినేవారురా మీరు అని కొట్టి చంపారు.

రైతుల పట్ల మధ్య ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ విధానం వుండుమీద కారం చల్లినట్లుంది. మందసార్ అనే చోట ఆందోళన చేసే రైతుల మీద కాల్పులు జరిపారు. ఇప్పుడు ఆవుల్ని పెంచుకోకుండా వదిలేస్తే శిక్షిస్తామంటున్నారు. ఉత్తర భారత దేశంలో గేదెలు, దున్నపోతుల కన్నా ఆవులు, ఎడ్ల పాడి వ్యవసాయం అధికం. వట్టిపోయిన ఆవుల్ని రైతులు గతంలో మాంసం వ్యాపారులకు అమ్ముకున్నారు. బిజెపి అధికారంలోకి వచ్చాక ఆవుమాంసం కొనడం, తినడం నేరమని కొట్టి చంపడం మామూలు అయ్యింది. ఈ భయానికి వట్టిపోయిన ఆవుల్ని ఏం చెయ్యాలో తెలియక వదిలేస్తే అది నేరమని మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చట్టంచేసే ప్రయత్నంలో ఉంది.

ఆడపిల్లలపై ఆంక్షలు :

బెనారస్ యూనివర్సిటీ లో సాయం త్రం 6 గంటల లోపు ఆడపిల్లలు హాస్టల్ కి చేరాలి. ఇంటర్నెట్ వాడకూడదు. 6 దాటాక లైబ్రరీకి కూడా వెళ్లకూడదు. ఇన్ని ఆంక్షలు పెట్టే ప్రభుత్వం స్త్రీల పై, కనీసం పసిపిల్లలపై జరిగే నేరాలు కూడా అరికట్టలేకపోతుంది. ఏమాత్రం రక్షణ కల్పించలేకపోతుంది.

ముమ్మూర్ తలాక్ బిల్లు :

ముస్లిం మహిళల తలాక్ విషయంలో గతంలోనే సుప్రీంకోర్టు తీర్పునిచ్చింది. తలాక్ తలాక్ తలాక్ అని వెంట వెంటనే ఉచ్చరించడం కాని, ఉత్తరాలు, ఫోన్ మెసేజ్ ల ద్వారా తలాక్ ఇవ్వడం చట్ట విరుద్ధం అని సుప్రీం కోర్టు తీర్పునిచ్చింది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ఆ విధంగా తలాక్ ఇస్తే దాన్ని నేరంగా పరిగణిస్తామని బిల్లు పెట్టింది. వాస్తవానికి ఇది చట్టం అయితే స్త్రీలకు నష్టమే కాని లాభం లేదు. ఈ బిల్లు పై మహిళా సంఘాలతో గాని ముస్లిం మహిళల కోసం పనిచేసే సంఘాలతో కాని చర్చించినది కూడా ఏమీ లేదు.

కేంద్ర కార్యవర్గం కర్తవ్యాలు

జన్ ఏక్తా జన్ అభియాన్ జన్ ప్రతిరోజు ఆందోలన ప్రజల హక్కుల కోసం, ప్రజల ఐక్యత ప్రతిఘటన. ఇదో సంఘటన. దేశంలోని వందకు పైగా సంఘాలు. సంస్థలతో ఏర్పడింది. అనేక ప్రజా సంఘాలు, సామాజిక ఉద్యమాలు ఈ సంఘటనలో భాగస్వాములు.

జనవరి 30 మహాత్మాగాంధీ వర్ధంతి, ఆర్ఎస్ఎస్ వారికి చెందిన నాథూరాం గాడ్సే మహాత్ముని పట్టపగలే హత్య చేసిన సంగతి తెలిసిందే. ఆయన వర్ధంతిని మత సామరస్య దినంగా పాటించాలి. హిందూ, ముస్లిం ఐక్యతను, మత సామరస్యాన్ని, ప్రచారం చేస్తూ సభలు, సమావేశాలు, మానవహారాలు, వగైరా కార్యక్రమాలు చేయాలి.

పరిత్యక్త మహిళల సమస్య, ముమ్మూరు తలాక్ :

సమాజంలో కులాలకు, మతాలకు అతీతంగా భర్తచే పరిత్యజించబడ్డ మహిళలు చాలా హెచ్చుగా ఉన్నారు. కట్నం లేదనే సాకుతోనో, రెండవ వివాహం చేసుకొనో, కుటుంబాన్ని పోషించలేకనో భార్య బిడ్డలను వదిలేసి వెళ్ళే భర్తలకు కొదవ లేదు. కనుక ఈ సమస్యపై సర్వే చేయాలని ఐదవ తీర్మానించింది. ఇదిలా ఉంటే ముమ్మూరు తలాక్ ను నేరంగా పరిగణిస్తూ ప్రభుత్వం పార్లమెంటులో బిల్లు పెట్టింది. ఈ బిల్లు

చట్టం అయితే తలాక్ ఇచ్చిన మహిళలు ఇంకా నష్టపోతారు. తలాక్ ఇచ్చిన భర్త జైల్లో పడితే కుటుంబం రోడ్డున పడదా? అంతేకాక సివిల్ వ్యవహారాన్ని నేరంగా చూడటం సరికాదు. అందుకే ఈ బిల్లును పార్లమెంటు సెలక్ట్ కమిటీకి నివేదించాలని కోరుతున్నాము. ఇదే సమస్యపై వివిధ మహిళా సంఘాలు, ముస్లిం మహిళలు పనిచేసే సంస్థలు, వ్యక్తులతో ఉమ్మడిగా రాష్ట్రపతికి వినతిపత్రం ఇవ్వాలని తీర్మానించింది. మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు బిజెపి ప్రభుత్వం వాగ్దానం అయితే చేసింది. కానీ ఆచరణ లేదు. బిల్లు వెంటనే పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతూ లోక్ సభ స్పీకర్ కు, రాష్ట్ర గవర్నర్ కు ఫిబ్రవరి మొదటివారంలో వినతిపత్రం ఇవ్వాలి. మధ్య తరగతి ఉద్యోగులను, విద్యా సంస్థలలోనూ ప్రచారం చేయాలి. స్థానిక సంస్థల్లో ఎన్నికైన ప్రజా ప్రతినిధులతో సమావేశాలు నిర్వహించాలి. స్త్రీలపై హింస, తిరోగమన భావజాలానికి వ్యతిరేకంగా ప్రచారాన్ని కొనసాగించాలి.

ఆహార భద్రత. ఆధార్ కార్డులు లేవని, వేలిముద్రలు పడటంలేదని కుంటిసాకులు చెబుతూ ఉన్న రేషన్ కార్డులు ఎత్తివేసే ప్రయత్నం జరుగుతుంది. సమస్య తలెత్తినచోట మహిళల్ని సమీకరించి ప్రతిఘటించాలి.

మార్చి 8 - మహిళలకు ఉపాధి :

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని ఘనంగా జరపాలి. ఈ సందర్భాన్ని ఉపయోగించుకొని ఉపాధి హామీ కోసం బడ్జెట్ లో మహిళా సంక్షేమ చర్యలు కోసం, రాజ్యాంగ విలువ పరిరక్షణ కోసం ప్రచారం చేయాలి.

మహిళల ఉపాధి సమస్య తీవ్రంగా ఉంది. యువ నిరుద్యోగులు ప్రచారం చేయాలి. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉపాధి హామీ పథకం అమలులో కూడా సమస్యలు ఉన్నాయి. పట్టణ ప్రాంతాల్లో ఉపాధి హామీ చట్టం కావాలన్న డిమాండ్ ఉంది. కనుక సమస్యను నిర్దిష్టంగా అధ్యయనం చేయాలి. పని హక్కు కోసం నిర్దిష్టంగా కోర్కెల పత్రం రూపొందించి ఆందోళన చేయాలి.

“చిటికెన వేలు చిన్న సమస్య కాదు”

- ఫణిమాధవి కన్నోజు

చిన్నప్పుడు మూసిన పిడికిలి నుంచి చివరాఖరి చిటికెన వేలు నిలబెట్టి.. అది వచ్చినప్పుడు ఇలా చెప్పు అంటూ అమ్మ నేర్పుతుంది. అబ్బాయికైనా.. అమ్మాయికైనా ఏ భాషైనా.. ఏ ప్రాంతమైనా.. ఈ సైగ మాత్రం కామన్. కానీ ఒక వయసు వచ్చాక అమ్మాయి మాత్రం ఆ అవసరం వచ్చినప్పుడు నిలబడాల్సిన చిటికెన వేలును పిడికిలిలో ముడుచుకుని గుప్పిట్లో మూసుకుంటుంది. చూపలేక, చెప్పలేక, చోటు కానరాక రకరకాల కారణాలతో ముడుచుకుని మూసుకుని కూర్చుంటుంది.

మూత్ర విసర్జనకు మగవారికి పెద్ద శ్రమ అక్కర్లేదు. ఓ గోడ, ఓ చెట్టు, ఖాళీ ప్రదేశం కాదేదీ విసర్జనకనర్హంలా. చుట్టూ జన సమర్థం ఉన్నా... ఎలాంటి పరిస్థితి ఐనా, వేరే సౌకర్యాలక్కర్లేదు. ఆడవారికి ఓ చాటు, ఓ మాటు అవసరం. వాటితోపాటు నీళ్ళ వసతి అత్యవసరం. ఇది చదువుతున్న వారికి ఇదీ రాయాల్సిన విషయమేనా అనిపించ వచ్చు. రాయాల్సిన విషయమే కాదు, బాలికల, మహిళల ఆరోగ్యానికి సంబంధించి ఇదో విషమ సమస్య.

ఇంత సాంకేతికత, ఇంత అభివృద్ధి సాధిస్తూ ముందుకుపోతున్న ఈ రోజుల్లో, అటాడ్ బాత్రూంలు అంటూ ఇంటికి రెండు మూడు బాత్రూంలు కడుతున్న ఈ రోజుల్లో అసలు ఇది సమస్యగా ఉందా ఇంకా? అనిపించవచ్చు. అవును ఇంకా ఇది

సమస్యగానే ఉంది. అంతర్జాతీయంగా “వరల్డ్ టాయిలెట్ డే” అనీ, జాతీయ స్థాయిలో “నేషనల్ టాయిలెట్ డే” అనీ ఒక రోజును కేటాయించుతున్నారంటే ఈ సమస్య తీవ్రత ఏంటో అర్థం చేసుకోవచ్చు. మరుగుదొడ్డిలేని ఇంటికి ఇస్తే పెళ్ళి వద్దు అని ఒక అమ్మాయి పెళ్ళి నిరాకరించటం కొంతకాలం పాటు సంచలన వార్తగా నిలిచింది. ఆ తరువాత చాలామంది అమ్మాయిలకి ఆదర్శంగా నిలిచింది. ప్రభుత్వాన్ని కదిలించింది.

మల, మూత్ర విసర్జనకు సంబంధించి మరుగుదొడ్లు ఉండటం అనేది ఒక కనీస అవసరం. అనేక నర్సల్లో ఇప్పటికీ మరుగుదొడ్లు లేని ఇళ్ళు అంకెల్లో చెప్పాలంటే పెద్ద సంఖ్య. ఇటీవల ఈ విషయంగా

ప్రభుత్వం గట్టి దృష్టి సారించిందనే చెప్పాలి. దేశవ్యాప్తంగా అనేక ప్రాంతాల్లో మరుగుదొడ్ల నిర్మాణం పెద్ద ఎత్తున చేపట్టి అవగాహన కల్పించే ప్రయత్నం జరిగింది.

కానీ చాలా చోట్ల వాటిని విని యోగించే అవకాశం లేదంటే నమ్మశక్యం కాదు. క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలిస్తే... చాలా చోట్ల నివేదికల్లో అంకెలకోసంలా మరుగుదొడ్ల నిర్మాణం శరవేగంగా జరిగింది. అంతే వేగంగా నిరుపయోగంగా మారాయి. సమస్య నీటి వసతి. కొన్ని కిలోమీటర్లు దూరం నడిచివెళ్ళి నీళ్ళు మోసుకునే పరిస్థితి అనేక గ్రామాల్లో. అలాంటి ప్రాంతాల్లో మరుగుదొడ్లు నిర్మించినా నీళ్ళు లేనిచోట నిష్ప్రయోజనంగా మారాయి.

ఉత్తర భారతంలోని ఒక గ్రామంలో జరిగిన ఒక హేయవైస ఫుటనౌక దినపత్రికలో మొదటిపేజీ వార్తగా వచ్చింది. అది చదివినవారి మనసు క్షోభించక తప్పదు. అక్కడ స్వచ్ఛ కార్యక్రమాలలో భాగంగా మరుగుదొడ్లు నిర్మించటం జరిగింది. అనేక మౌలిక వసతులలేమి కారణంగా ఆ ప్రాంత ప్రజలు అవి వినియోగించలేని దుస్థితిలో బహిర్భూమినే ఆశ్రయించవలసి వచ్చింది.

ఉత్తర భారతంలోని ఒక గ్రామంలో జరిగిన ఒక హేయవైస ఫుటనౌక దినపత్రికలో మొదటిపేజీ వార్తగా వచ్చింది. అది చదివినవారి మనసు క్షోభించక తప్పదు. అక్కడ స్వచ్ఛ కార్యక్రమాలలో భాగంగా మరుగుదొడ్లు నిర్మించటం జరిగింది. అనేక మౌలిక వసతులలేమి కారణంగా ఆ ప్రాంత ప్రజలు అవి వినియోగించలేని దుస్థితిలో బహిర్భూమినే ఆశ్రయించవలసి వచ్చింది. అది చదివినవారి మనసు క్షోభించక తప్పదు. అక్కడ స్వచ్ఛ కార్యక్రమాలలో భాగంగా మరుగుదొడ్లు నిర్మించటం జరిగింది. అనేక మౌలిక వసతులలేమి కారణంగా ఆ ప్రాంత ప్రజలు అవి వినియోగించలేని దుస్థితిలో బహిర్భూమినే ఆశ్రయించవలసి వచ్చింది.

ఆడవారు వెళ్ళే ప్రదేశాల్లో మగవారిచేత, మగవారు వెళ్ళే ప్రదేశాల్లో ఆడవారిని కాపలా పెట్టి వీడియోలు చిత్రీకరించి, మరోసారి బహిరూపికి వెళ్ళకుండా బెదిరించారు. స్వచ్ఛ గ్రామంగా ప్రదర్శించుకునే ఆరాటంలో ఒక వర్గం చేసిన అమానవీయ చర్య ఇది.

సరే గ్రామస్థాయి వదిలేయండి, పట్టణాల్లో, పాఠశాలల్లో, ఆఫీసుల్లో, దూర ప్రయాణాల్లో బహిరంగ ప్రదేశాల్లో ఎక్కడైనా చాలా ఇబ్బంది. హైవేల్లో సుదూర ప్రయాణాల్లో టాయిలెట్ కోసం నిరీక్షించాలి. మగవారిలా మనకి వచ్చినప్పుడు కాకుండా అది కనపడడం వేళ్ళాలి. పైగా చుట్టూ మగవారు ఉంటే వారు వెళ్ళేదాకా ఆగాలి.

బస్టాండ్, రైల్వేస్టేషన్ లాంటి చోట్ల ఇప్పుడిప్పుడే పే, యూజ్ టాయిలెట్స్ రావటం అభినందనీయం. కానీ పబ్లిక్ ప్లేసెస్ లో ఈ అవసరం వస్తే ఎటూ పోలేని పరిస్థితి. ఆ మధ్య ఇటువంటి సమస్య ఎవరికీ ఎదురవకూడదంటూ సులభ్ కాంపెక్స్ లంటూ అవసరమైన చోట్ల నిర్మించారు. ఒకరకంగా చెప్పాలంటే ఆ నిర్మాణాలు ప్రజలకు ఉపయోగపడ్డాయి. ఆ కార్యక్రమం విజయవంతమైందనే చెప్పాలి. కానీ నిర్వహణా లోపాలు ఆ వ్యవస్థను నిర్వీర్యం చేశాయి.

పాఠశాలల్లో, వసతి గృహాల్లో బాలికల పరిస్థితి వర్తనాతీతం. మరుగుదొడ్ల సౌకర్యం ఉండటమే గొప్ప విషయం. వాటికి తలుపులు న్నాయా, నీళ్ళున్నాయా, శుభ్రంగా ఉన్నాయా అంటే మాత్రం అత్యంత. ఇక నెలలో ఐదు రోజుల ఋతుక్రమ సమయంలోని బాధల గురించి చెప్పక్కర్లేదు. అసలా ఆడపిల్లలు ఆ

చాలా చోట్ల దిగువ, మధ్య తరగతి ఇండ్లలో ఇప్పటికీ నాలుగైదు కుటుంబాలకు కలిపి ఒక టాయిలెట్ ఉంటుంది. కొన్ని చోట్ల టాయిలెట్ అనబడే నాలుగు గోడలు మాత్రమే ఉంటాయి. అందులోకి వెళ్ళామా అనేక క్రిములు మన వెంట తెచ్చుకోక తప్పదు. కొన్నిచోట్ల టాయిలెట్స్ ఉన్నా అవి ఉన్నాయన్న విషయం మరచిపోతేనే మంచిది. ఇక ఎక్కడ పడితే అక్కడ పనిచేయాల్సి వచ్చే దినసరి కూలీల పరిస్థితి మరింత దయనీయం. అంతే దుకు మన ఇండ్లలో పనిచేసే పనివారిని మన టాయిలెట్స్ వాడనిస్తామా?

రోజులు ఎలా నెట్టుకోస్తున్నారో చెప్పుకుంటే కళ్ళు తడిబారటం ఖాయం. అపరిశుభ్రత, వ్యక్తిగత పరిశుభ్రతకు అవకాశం లేని పరిస్థితులు అనేకమంది బాలికల అనారోగ్యానికి కారణమవుతున్నాయి.

ఉద్యోగినుల పరిస్థితి ప్రభుత్వ రంగం కానీ, ప్రైవేట్ రంగం కానీ, స్త్రీలకు పురుషులకు వేరు వేరుగా టాయిలెట్స్ ఉండటం అరుదు. (ఇప్పుడిప్పుడే చాలా చోట్ల వేర్వేరుగా నిర్మిస్తున్నారు.) ఒకవేళ ఉన్నా అవి శుభ్రంగా ఉంటాయా అంటే కష్టమే. యాభై శాతం మంది మహిళా ఉద్యోగినుల అనారోగ్యానికి కారణం మూత్రం విసర్జన ఆపుకుని ఉగ్గబట్టుకుని ఉండటం. లేదా ఎక్కడ ఆ అవసరం వస్తుందో అని నీళ్ళు త్రాగకపోవటం. చాలా చోట్ల దిగువ, మధ్య తరగతి ఇండ్లలో ఇప్పటికీ నాలుగైదు కుటుంబాలకు కలిపి ఒక టాయిలెట్ ఉంటుంది. కొన్ని చోట్ల

టాయిలెట్ అనబడే నాలుగు గోడలు మాత్రమే ఉంటాయి. అందులోకి వెళ్ళామా అనేక క్రిములు మన వెంట తెచ్చుకోక తప్పదు. కొన్నిచోట్ల టాయిలెట్స్ ఉన్నా అవి ఉన్నాయన్న విషయం మరచిపోతేనే మంచిది.

ఇక ఎక్కడ పడితే అక్కడ పనిచేయాల్సి వచ్చే దినసరి కూలీల పరిస్థితి మరింత దయనీయం. అంతేందుకు మన ఇండ్లలో పనిచేసే పనివారిని మన టాయిలెట్స్ వాడనిస్తామా? అసలు ఇలాంటి అగచాట్లు ఉంటాయి ఆడవారికి అని అర్థం చేసుకునే నాధుడు పుట్టలేదనే చెప్పాలి.

బాలికల్లో, మహిళల్లో మూత్రాశయ సంబంధిత వ్యాధులు, సర్వైకల్ క్యాన్సర్ లాంటి ప్రాణాంతక వ్యాధుల సంఖ్య పెరగటానికి మరుగుదొడ్ల సౌకర్యం సరిగా లేకపోవటం ప్రధాన కారణం అనే చెప్పుకోవాలి. ఇన్నాళ్ళూ ఇది పైకి చెప్పలేని సమస్యగా లోలోపలే మగ్గిపోయిన ఇటీవల కాలంలో బహిరంగంగా చర్చించే పరిస్థితులు వస్తున్నాయి. ఒకడుగు ముందుకు వేసి కొంతమంది మహిళా రచయితలు ఈ సమస్యపై కవితాస్రావులు సంధించారు. హర్షణీయమైన మార్పు.

చిటికెన వేలు చిన్న సమస్య కాదు. ఇంతటితో ఈ సమస్య తీరదు. స్వచ్ఛభారత్ పేరుతోనో, మరో పేరుతోనో ప్రభుత్వాలు చేస్తున్న హంగామాను, ఖర్చు చేస్తున్న కోట్లాది రూపాయల నిధులను ఈ సమస్య పరిష్కారం అయ్యే దిశగా ప్రయత్నాలు జరగాలి. ఎందుకంటే చిటికెనవేలు సమస్య చిన్నది కాదు.

స్కూటీలు, కార్లు, బుల్లెట్లు నడిపే స్థాయి నుంచి ముందడుగు వేసి ఏకంగా వాహనాన్నే తయారు చేసి చూపించారు. భీమవరం మెకానికల్ కాలేజీ విద్యార్థులు ఎన్నో కష్టాలను ఓర్చి సొంతంగా "రేసర్" అనే వాహనాన్ని తయారు చేసి ఇండోర్ లో ఆటోమోటివ్ ఇండస్ట్రీ ప్రతిష్టాత్మకంగా జరిగిన బాహు సదస్సులో రెండవ స్థానంలో నిలిచారు. మొదటి ప్రయత్నంలోనే అంతర్జాతీయ స్థాయి గుర్తింపు తెచ్చుకున్న అమ్మాయిలకు హాట్సాఫ్.

(ఈనాడు సౌజన్యంతో..)

ఈ మధ్య వాట్సాప్లో.. “మూడుసార్లు తలాక్ చెప్పి జైలుకు పోవడం ఎందుకు? చెప్పాచెయ్యకుండా భార్యని వదిలేసిపోతే ప్రధానమంత్రి అయిపోవచ్చుగదా?!” అంటూ ఓ చెణుకు ఈగలా రొదచేసుకుంటూ తిరుగుతోంది. నిజానికిది త్రిపుల్ తలాక్ బిల్లుకు సరిగ్గా లెక్కచెప్పింది.

ఒకగుక్కలో మూడుసార్లు తలాక్ చెప్పడం ఖురాన్కు వ్యతిరేకం. అనేక ముస్లిం దేశాల్లో ఇది ఆచరణలో లేదు. మన దేశంలో ఈ ఈ పద్ధతి కొనసాగుతోంది. నాటి షాబానో నుంచి నేటి కీసర్బానో వరకు ఈ తరహా తలాక్ బాధితులు అనేకమంది ఉన్నారు. ‘నిఖా’ (ముస్లిం వివాహం) ఒక సామాజిక ఒప్పదం. ఆ ఒప్పందం నుంచి భర్త వైదొలగాలి అంటే!.. భార్యనుంచి విడాకులు పొందాలంటే తలాక్ చెప్పే పద్ధతి ‘ముస్లిం పర్సనల్ లా’ లో వుంది. వారికున్న మూడురకాల తలాక్లలో ఇప్పుడు చర్చిస్తున్నది తలాక్-ఎ-బిద్దత్ లేదా వెంట వెంటనే మూడుసార్లు తలాక్ చెప్పి తరిమేయటం గురించి.

ప్రస్తుతం భాజపా ప్రవేశపెట్టిన బిల్లులో (సుప్రీంకోర్టు సూచనల మేరకు) ఈ రకం తలాక్ చెల్లదు, ఇది చట్ట విరుద్ధం. అంటే భర్త తలాక్ చెప్పినా అది చెల్లదు, అంటే వివాహం రద్దు కాదన్నమాట. ఈ క్లాజు పట్ల ఎవరికీ అభ్యంతరం లేదు. దీని కొనసాగింపుగా వున్న మిగిలిన సెక్షన్ల గురించే గొడవంతా. మూడుసార్లు ఒకే గుక్కలో తలాక్చెప్పిన భర్త నేరస్తుడు. అతనికి మూడేళ్ళదాకా శిక్ష విధించవచ్చు. ఈ త్రిపుల్ తలాక్ చెప్పిన భర్తను అరెస్టు చేయడానికి భార్య కేసు పెట్టాల్సిన పనిలేదు. దారిన పోయే దానయ్య చెవినేసినా మెజిస్ట్రేటుతో పనిలేకుండా నేరుగా అరెస్టుచేసే అధికారం పోలీసులకు లభిస్తుంది. బెయిల్ రాదు. ఇదే ప్రధానంగా అభ్యంతరకరం.

తలాక్ చెల్లదు, వివాహం కొనసాగు

తుందని చట్టం చెప్పిన తరువాత భార్య గృహహింస నిరోధక చట్టం కింద నివాస హక్కు, తాత్కాలిక భరణం, పిల్లలపై హక్కు పొందగలుగుతుంది. అనేకసార్లు ముస్లిం స్త్రీలు ఈ చట్టాన్ని ఉపయోగించు కున్నారు, ఉపయోగించుకుంటూనే ఉన్నారు. అలాంటప్పుడు పోలీసులు అరెస్టు చేసి బెయిలివ్వని క్లాజు ఎందుకు? భర్త వివాహం రద్దుకాదని చెప్పినా ఒప్పుకోకపోతే భార్య కేసుపెట్టినప్పుడు భర్తను అరెస్టు చేయవచ్చు. అంతేకాని ఎవరు ఫిర్యాదు చేసినా ఏ విచారణా లేకుండా భర్తని అరెస్టు చేసేయటం, బెయిలు యివ్వకూడదనడం ఎవరి ప్రయోజనాల కోసం? ఎవర్ని పనిగట్టుకుని హింసించడానికి ఈ చట్టాన్ని సాధనంగా వాడదల్చుకున్నారు అనేదే ఇక్కడ ప్రశ్న. ముస్లిం భర్తల్ని నేరస్తులుగా చూపడానికే ప్రత్యేకించి ఈ క్లాజు పెట్టినట్టు కనబడుతోంది.

ఇదే సందర్భంలో అసంఖ్యాక భారతీయ స్త్రీలకు సాంత్వన కలిగించే సెక్షన్ 498(ఎ) కి ఏ గతి పట్టించారనే విషయాన్నీ మనం ఈ సందర్భంగా గమనించాలి. డబ్బుగుంజుతున్నారు, మతాలకు అతీతంగా అందరూ ఉపయోగించుకుంటున్నారు. కానీ దానిపై పార్లమెంటు, కోర్టుల్లో జరిగిన చర్చలు, వ్యాజ్యాలు నాగరిక సమాజానికి సిగ్గుచేటుగా ఉన్నాయి.

‘సెక్షన్ 498(ఎ) ని అడ్డం పెట్టుకుని అమాయకులయిన భర్తల్ని, అత్తమామల్ని, ఆడపడుచుల్ని, బంధువుల్ని హింసించడమే ధ్యేయంగా పెట్టుకున్నారు. వారు ఈ సెక్షనుకు బలంపొోతున్నారు, బెదిరింపులకు గురవుతున్నారు, డబ్బుగుంజడానికి, వివాహేతర సంబంధాలు పెట్టుకుని, విడిపోవడానికే ఈ సెక్షను వాడుతున్నారు’ ఇవీ ఆ.. వ్యాఖ్యల్లో, రాతల్లో మచ్చుకు కొన్ని.

అంటే! ముస్లిమేతర మహిళలు సెక్షన్ 498(ఎ) ని దుర్వినియోగం చేసే దుర్మార్గులు.

మరి ముస్లిం స్త్రీలు? ప్రస్తుత భాజపా బిల్లుని దుర్వినియోగం చేయరా? అంటే ముస్లిం మహిళలు పతిభక్తి గలవారు. మిగిలినవారు కాదు అనా? (సెక్షన్ 498(ఎ)ని ముస్లిం మహిళలూ వినియోగించుకుంటున్నారు) ప్రస్తుతం ఈ సెక్షన్ వర్తించాలంటే మొదటిగా భార్య రక్తగాయాలతో రావాలి, తదుపరి ఒక కమిటీ (అధికారుల భార్యలతో ఏర్పడిన కమిటీ) కేసు పెట్టాలో, వద్దో నిర్ణయిస్తుంది. ఈ కమిటీ సిఫార్సుల మేరకే చర్య తీసుకోవాలట. కానీ ముస్లిం భర్త తలాక్ అంటే వెనకా ముందూ లేకుండా కటకటాల్లోకి తోస్తారా? అంటే సెక్షన్ 498(ఎ) ప్రకారం కేసులు పెట్టే మహిళలంతా అబద్ధాలు చెబుతారు, లేదా తొందరపాటుతో సంసారాలు కూల్చుకుంటారు. కాబట్టే వారి కాపురాలు (భర్త తిట్టినా, కొట్టినా క్రూరంగా హింసించినా) నిలబెట్టడానికి కొన్నిలింగ్ ఇస్తారు. హిందూ భర్తలు ఏం చేసినా కేసులు పెట్టరు. రక్తం, గాయాలుండి భార్యలు చావుకు దగ్గరయిన కేసుల్లో కూడా స్టేషనులో బెయిలు ఇస్తారు. కానీ తలాక్ అన్న ముస్లిం భర్తకి కొన్నిలింగ్ లేకుండా బెయిలు ఇవ్వని అరెస్టు చేస్తారు. మళ్ళీ ఆ కాపురం నిలబడుతుందా? ముస్లిం స్త్రీలను బజార్లో వేయడానికి, వారి మరణాలు పెరగడానికి, వారి కాపురాలు కూలడానికి ఈ బిల్లు కారణంగా మారదా?

సెక్షన్ 376(బి) ప్రకారం వేరుగా వుంటున్నప్పుడు భర్త భార్యపై లైంగిక దాడికి పాల్పడినా, అత్యాచారం చేసినా ఆమె ప్రత్యేకించి శిక్షించమని ఫిర్యాదుచేస్తే తప్ప కేసు నమోదు చేయరు. ఎందుకంటే! విడిగా ఉన్నా తిరిగి కలవడానికి ఉండే అవకాశాన్ని భార్య

వినియోగించుకునేందుకు వీలు కల్పించారు. కానీ తలాక్ చెప్పిన భర్తని అరెస్టుచేశాక భార్యకు సంబంధం లేకున్నా ఆ కాపురం కూలడం ఖాయం. విడాకుల్ని

నేరంగా పరిగణించడం ఏ సమాజంలోనూ నమంజనంకాదు. విడాకుల ప్రక్రియ చట్టబద్ధంగానూ, భార్యా, పిల్లలకు న్యాయం జరిగేదిగానూ ఉండాలి. విడాకుల్ని నేరంగా భావించి భార్యాభర్తల్ని బలవంతంగా బంధించి ఉంచడం వల్ల దాంపత్య సంబంధాల్లో హింస పెరుగుతుంది. హత్యలకూ దారి తీయవచ్చు. కుటుంబాన్ని మరింత ప్రజాస్వామీకరించేలా చట్టాలు చేయాలే తప్ప అవి హింసను పెంచకూడదు. పురుషాధిక్యత, మతం రెండూ కవల పిల్లలు, కలిసే పెరుగుతాయి. పర్సనల్ 'లా'లు ఈ కోవకు చెందినవే. మతం ఏదయినా అందులోని నియమాలన్నీ పురుషులకోసమే రూపొందాయి.

ప్రస్తుతం హిందూమతం పేరిట లబ్ధి పొందుతున్న వైదిక అగ్రవర్ణ రాజకీయాలు ఒక పక్క హిందూమహిళల హక్కుల్ని కాలరాస్తూ మరోప్రక్క ముస్లిం మహిళల కష్టాలకు మొసలి కన్నీరు కారుస్తున్నాయి. హిందూ మహిళలకు, భర్త, అత్తింటివారి అణచివేత, వేధింపులపై ఫిర్యాదు చేసే అవకాశాల్ని క్రమక్రమంగా తగ్గించి వేస్తున్నారు. మరోప్రక్క ముస్లిం మహిళలను అడ్డంపెట్టుకుని ముస్లిం పురుషుల్ని నేరస్తులుగా చిత్రించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ బిల్లు వలన అభద్రత పెరిగిన ముస్లిం పురుషులు మరింతగా ముస్లిం ఛాందస రాజకీయాల వైపు మొగ్గు చూపుతారు. ఈ సమూహం నుంచి ఎవరూ ఫిర్యాదు చేయలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. గృహహింస నిరోధక చట్టంలోని సెక్షన్ 498(ఎ) ని ఉపయోగించుకునేందుకు ప్రస్తుతం ముస్లిం మహిళలకు ఉన్న స్వేచ్ఛ కరువవుతుంది.

సెక్షన్ 498(ఎ) నిరుపయోగంగా మారిన తరువాత భార్యల్ని వదిలేయడం, హింస, వివాహేతర సంబంధాలను యథేచ్ఛగా కొనసాగించడానికి రెండో వివాహం చేసుకోవడం బాగా పెరిగాయి. భర్తలు వదిలేసిన భార్యలు కేసులు పెట్టి కాళ్ళరిగేలా తిరుగుతున్నా వారిగోడూ ఈ హిందూమతోన్మాద పాలకులకు పట్టడం

లేదు. ఎందుకంటే! హిందూ మహిళలు మనువాదం ప్రకారం అణిగే ఉండాలి. వైదిక పవిత్ర వివాహ వ్యవస్థ మహిళలపై అత్యాచారాలు, హింస, అణచివేతలతో వైభవంగా కొనసాగాలి.

అసలు సమస్య ఏమంటే! హిందు, ముస్లిం, క్రిస్టియన్.. ఏ మతమయినా పర్సనల్ లా ను వదులుకోవడానికి అంటే స్త్రీలపై ఆధిపత్యాన్ని ఒదులుకోవడానికి సిద్ధంగా లేవు. ఇది అంబేద్కర్ హిందూ వారసత్వ బిల్లు నుంచి మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లువరకు స్పష్టంగా కనబడుతోంది. హిందూవాదులు ఇటీవల నంగనాచుల్లా వల్లిస్తున్న 'కామన్ సివిల్ కోడ్' అంటే వారి దృష్టిలో హిందూ పర్సనల్ లాని అందరిపైనా రుద్దడం. "పర్సనల్ లా" ను వదిలించుకోవడానికి సిద్ధం కాకపోతే రెండు మార్గాలు. ఒకటి, పర్సనల్ లాని కోడిఫికేషన్ చేయాలి, రెండు, పర్సనల్ లా అవసరంలేదని ఏ మతానికి చెందినవారు భావించినా! వారికి ఆ స్వేచ్ఛవుండాలి. అంటే ఉమ్మడి పౌర చట్టాల ప్రకారం జీవించే హక్కు- హక్కులను చట్టప్రకారం దాఖలు పరుచుకునే అవకాశం ఉండాలి.

ఇక ఈ త్రిపుల్ తలాక్ బిల్లు వైరుధ్యాల పుట్ట. చెల్లని విడాకులకు భర్తని జైల్లో వేశాక ఆ భార్య భరణం పొందవచ్చట. వివాహ బంధం కొనసాగేటప్పుడు తలాక్ చెల్లనపుడు భరణం ప్రసక్తి ఎందుకు? జైల్లో ఉన్న భర్త భరణం ఎలా చెల్లిస్తాడు? పిల్లల కస్టడీ కూడా కోరవచ్చునట. ఎంత ఔదార్యం! భర్త జైల్లో ఉంటే బిడ్డలు తల్లి దగ్గర కాక ఎక్కడుంటారు?

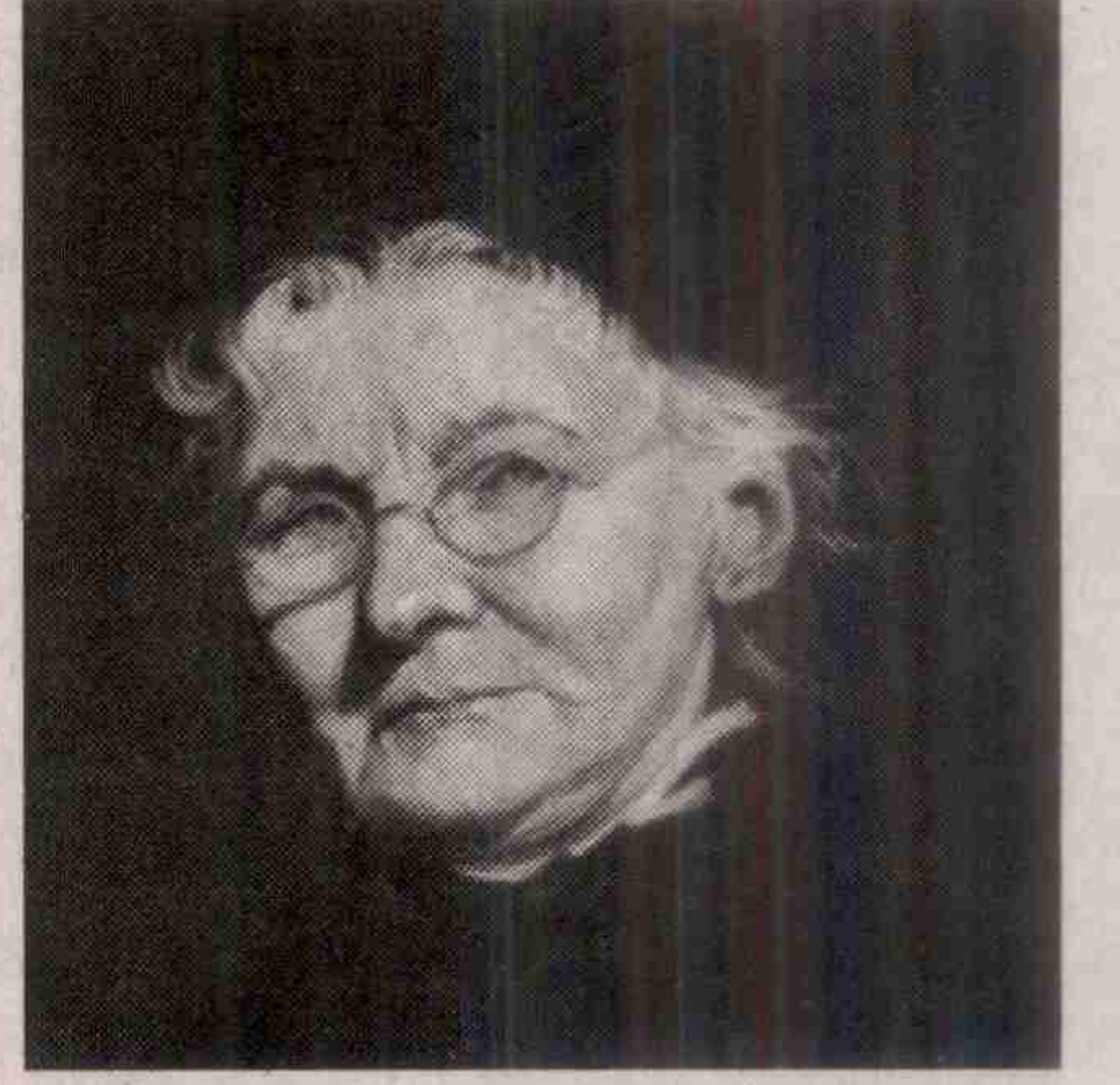
గత పార్లమెంటులో ఒక చర్చజరిగింది. ఎన్ఆర్ఐల (ప్రవాసభారతీయులు) భార్యలు తమ పిల్లల్ని ఇండియాకు తెచ్చేసుకుంటున్నారు. ఇదినేరం. వారికి శిక్షలు విధించడం అమెరికావారు కోరితే దాన్ని వరిశీలనకు తీసుకున్నారు. ప్రవాస భారతీయులు ఇక్కడ పెళ్ళిళ్లు చేసుకుని తేలిగ్గా లభిస్తాయి కాబట్టి భార్యలకు చెప్పాపెట్టకుండానే విదేశీ కోర్టుల్లో విడాకులు

తీసుకుంటున్నారు. (ఇక్కడ పెళ్ళికి ఈ దేశంలోనే విడాకులు పొందడం న్యాయం) దేశంకాని దేశం, ఏ వనరులూ లేక, ఎట్లా ఎదుర్కోవాలో తెలియని అయోమయంతో అభాగ్య మహిళలు పిల్లల్ని ఒదులుకోలేక వారిని తెచ్చుకుంటే అది నేరం. అంటే! మనుధర్మం ప్రకారం పిల్లలు భర్తకు, అతని వంశానికే చెందుతారు కాబట్టి ఈ హిందూత్వ రాజ్యం ఆ తల్లులను నేరస్తుల్ని చేయడానికి సిద్ధపడుతోంది. మరో పక్క భర్తని జైలుకి పంపి ముస్లిం మహిళలకు బిడ్డలను ఇప్పిస్తారు. ఎలా పోషించాలో... తన బిడ్డల్ని ఆ తల్లి.

మహిళల బాధలు మొసలి కన్నీళ్ళవల్ల తీరవు. హింసతో, నేరస్తులుగా నిలబెట్టడం వల్ల కుటుంబాలు నిలబడవు. కుల మతాలు, పురుషాధిక్యత పునాదులుగా ఉన్న మన సమాజంలో మహిళల సంక్షేమం పట్ల ఏ మాత్రం పాలకులకు చిత్తశుద్ధి ఉన్నా, మహిళల సామాజిక, ఆర్థిక, చారిత్రక, భౌతిక ప్రతికూలతలను గమనంలో వుంచుకుని వారికి అనుకూలంగా వుండేలా విడాకుల చట్టాల్ని రూపొందించాలి. చట్టాలు వారికి, పిల్లలకు జీవనాధారం కల్పించేలా ఉండాలి. హింసను తగ్గించేందుకు దోహదం చేయాలి. రానున్న కాలంలో మనువాద ఆధిపత్య, మత సంబంధాల ప్రభావంతో కాకుండా ప్రేమసంబంధాల ఆధారంగా కుటుంబాలు నిలబడేలా మన ఆలోచనలు సాగాలి.

త్రిపుల్ తలాక్ బిల్లు ముస్లింలను ఛాందసవాదం వైపుకు నెట్టడానికి, ఉదార వాద ముస్లింలను బుజ్జగించడానికి, హిందూ ఓట్లను స్థిరీకరించుకోవడానికి బిజెపి ప్రభుత్వం వేసిన ఎత్తు. త్రిపుల్ తలాక్ బాధిత స్త్రీలను 70 ఏళ్ళుగా పట్టించుకోని కాంగ్రెస్, సుప్రీంకోర్టు తీర్పు తర్వాత కూడా తీరు మారని ముస్లిం పర్సనల్ లా బోర్డు దీనికి కారకులే. ముస్లిం మహిళల హక్కులు.. నాటి షాబానో నుంచి నేటి కీసరబానో వరకూ రాజకీయ చదరంగంలో మరణిస్తున్న పావులే.

1919 జులై నెలలో పశ్చిమ వర్జీనియాలో కనీహా గ్రామంలో సిసోన్ విల్లేలోని జైలు క్యాంపులోని పరిస్థితులు నా దృష్టికి వచ్చాయి. ఆపలైలోని అనాగరిక ఆచారాల గురించి నాకు తెలుసు. అక్కడ ఫ్యూడల్ అవశేషాలుండడమే కాక బానిసత్వం కూడా ఇంకా అమలులో ఉంది.

ఆ జైలులో అమలులో ఉన్న బానిసత్వం మరింత పాశవికంగా వుంది. అధికారులు చట్టం, న్యాయం అంతా సామాన్య మానవుని కోసమే అన్నట్టు చెప్తారు. కానీ కార్మిక కుటుంబం రెండుపూటలా కడుపునింపుకొనే అవకాశం కోసం గొణిగినా వారికవి భీకర శబ్దాలుగా వినిపించేవి. వేలాదిమందిని ఎంత దూరమయినా తరిమికొట్టేందుకు వెనకాడరు. పాలకుల కొమ్ముకాయడం, వారికి ఊడిగం చేయడమే ఈ అధికారులందరూ చేసేపని.

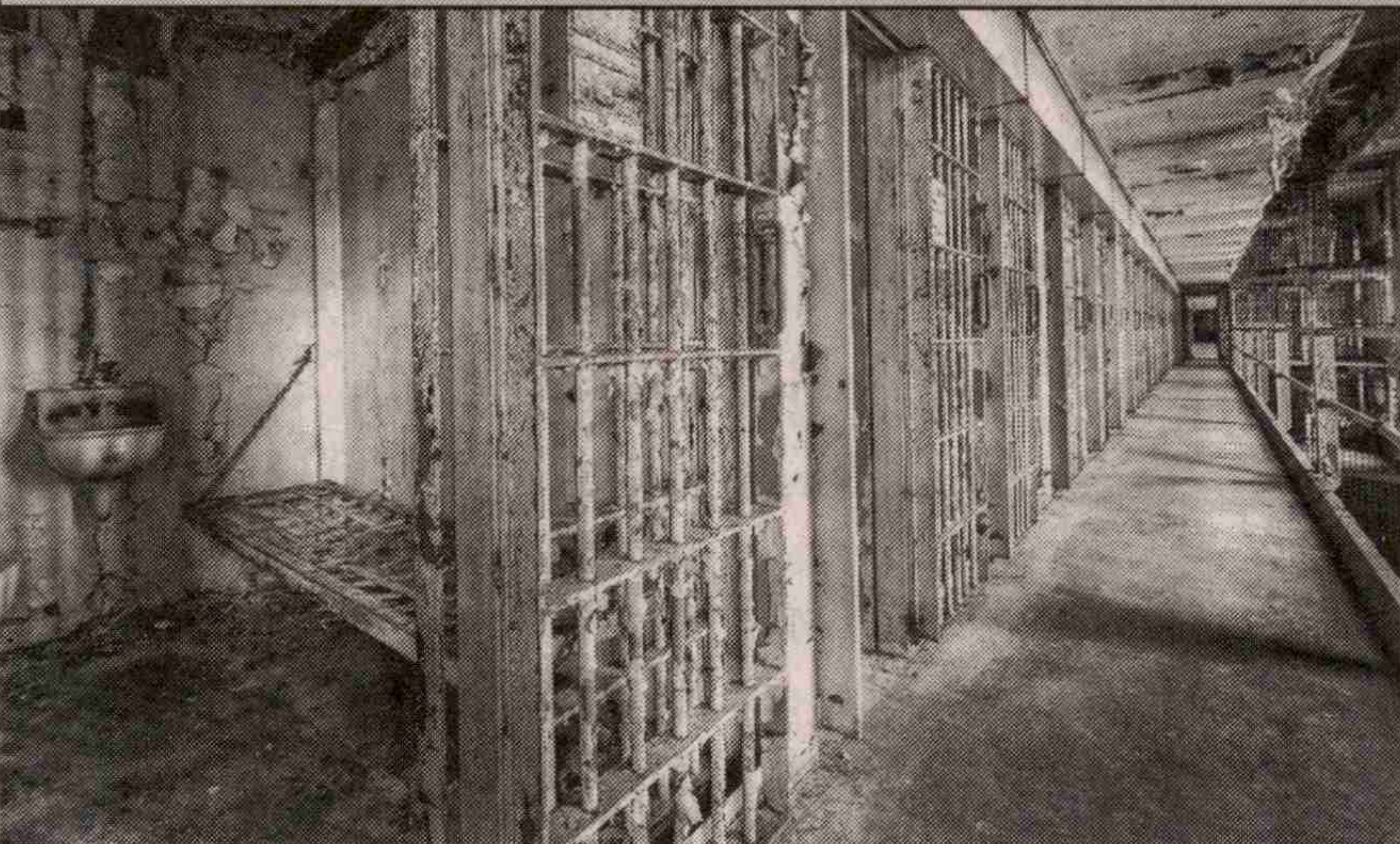
మూనే, స్నిడర్ అనే కార్యకర్తలతో నేను కనీహాలోని జైలు క్యాంపుకి వెళ్లాను. ఆరోజు అక్కడి ఖైదీలు ఆపలైలో ఓ రోడ్డు వేస్తున్నారు. ఆరోజు ఎండ వివరీతంగా ఉంది. ఆపనివారిలో ముసలివాళ్లు, చిన్నపిల్లలు, రోగగ్రస్తులు ఉన్నారు. వాళ్లు పనిచేస్తున్నంతసేపు వాళ్ల కాళ్లకు ఇనుపగొలుసులతో కట్టిన పెద్ద ఇనుప బంతిని కూడా ఈడ్చుకు వెళ్లాల్సిందే. వీళ్లందరూ చిన్న చిన్న తప్పులు చేసినందుకు శిక్షలు అనుభవిస్తున్నారు. జైలు అధికారులకు వీరి శిక్షా కాలాన్ని, ఏ చిన్నతప్పుకైనా పెంచే అధికారం ఉంది. ఓ అధికారి ఈ అధికారాన్ని ఉపయోగించుకునే ఒక ఖైదీ తన దగ్గర విస్కీసీసా ఉంచు కున్నాడన్న సాకు చూపి 30 రోజుల శిక్షను యేడాదికి పెంచి జైల్లో ఉంచాడు. ఇంకో కార్మికుడు జబ్బుపడ్డ ఓ కార్మికుడి కోసం సారా తీసుకెళ్తూ పట్టుబడ్డాడు. అందుకతనికి

60రోజుల జైలుశిక్ష, వందడాలర్ల జరిమానా వేశారు. జరిమానా కట్టలేనందుకు మరో 5నెలల జైలుశిక్ష పెంచారు. జైలు జీవితాన్ని భరించలేక అతను పారిపోను ప్రయత్నించాడు. ఫలితంగా మరో ఆరేళ్లు జైలు శిక్షపెంచబడింది.

రాత్రిళ్లు కొంతమందిని ఇనుప పంజాల్లో బంధించేవారు. వాళ్లు పడుకోవాల్సింది కూడా ఇనుప బల్లలపైనే. ఒక్కొక్క పంజరంలో ఆరుగురిని బంధించే వారు. దుర్గంధంతో ఆ స్థలం నిండిపోయేది. పురుగులు పాకుతుండేవి. ఇరవై అడుగుల పొడవు, పదహారు అడుగుల వెడల్పు ఉన్న గదిలో పదహారు నల్లజాతి ఖైదీల మధ్య ఒక నవ యువకుడిని కూడా బంధించారు. నల్లజాతి ఖైదీలకు అనేక జబ్బులుండేవి. వారు మలమూత్రాలు విసర్జించేందుకు గదిలో ఓ మూల ఒక రంధ్రం ఉండేది. రంధ్రం క్రింద ఓ బకెట్ ఉంది. ఆ బకెట్ నిండే వరకు తీసేవారు కాదు. అందువల్ల ఈగలు, దోమలకు కొదవ లేదు. రాత్రివేళ అవి ఖైదీలను చుట్టుముట్టేవి.

ఈ పరిస్థితులను చూసిన వెంటనే నేను ఛార్లెస్టన్ నుండి వాషింగ్టన్ బయలుదేరి వెళ్లాను. అక్కడి న్యాయశాఖ అధికారులను కలిశాను. సిసోన్ విల్లేలోని ఖైదీల పరిస్థితి వివరించాను. విచారణ కమిటీ వేయాల్సిందిగా కోరాను. కమిటీ వేశారు. అన్యాయంగా బంధించబడిన 15 మంది ఖైదీలు విడుదలయ్యారు. దారుణమయిన పరిస్థితులు కొన్ని రోజుల వరకైనా ఆగాయి.

రాత్రిళ్లు కొంతమందిని ఇనుప పంజాల్లో బంధించేవారు. వాళ్లు పడుకోవాల్సింది కూడా ఇనుప బల్లలపైనే. ఒక్కొక్క పంజరంలో ఆరుగురిని బంధించేవారు. దుర్గంధంతో ఆ స్థలం నిండిపోయేది. పురుగులు పాకుతుండేవి. ఇరవై అడుగుల పొడవు, పదహారు అడుగుల వెడల్పు ఉన్న గదిలో పదహారు నల్లజాతి ఖైదీల మధ్య ఒక నవ యువకుడిని కూడా బంధించారు. నల్లజాతి ఖైదీలకు అనేక జబ్బులుండేవి. వారు మలమూత్రాలు విసర్జించేందుకు గదిలో ఓ మూల ఒక రంధ్రం ఉండేది. రంధ్రం క్రింద ఓ బకెట్ ఉంది. ఆ బకెట్ నిండే వరకు తీసేవారు కాదు. అందువల్ల ఈగలు, దోమలకు కొదవ లేదు. రాత్రివేళ అవి ఖైదీలను చుట్టుముట్టేవి.

వివక్ష విష వలయంలో వితంతువులు

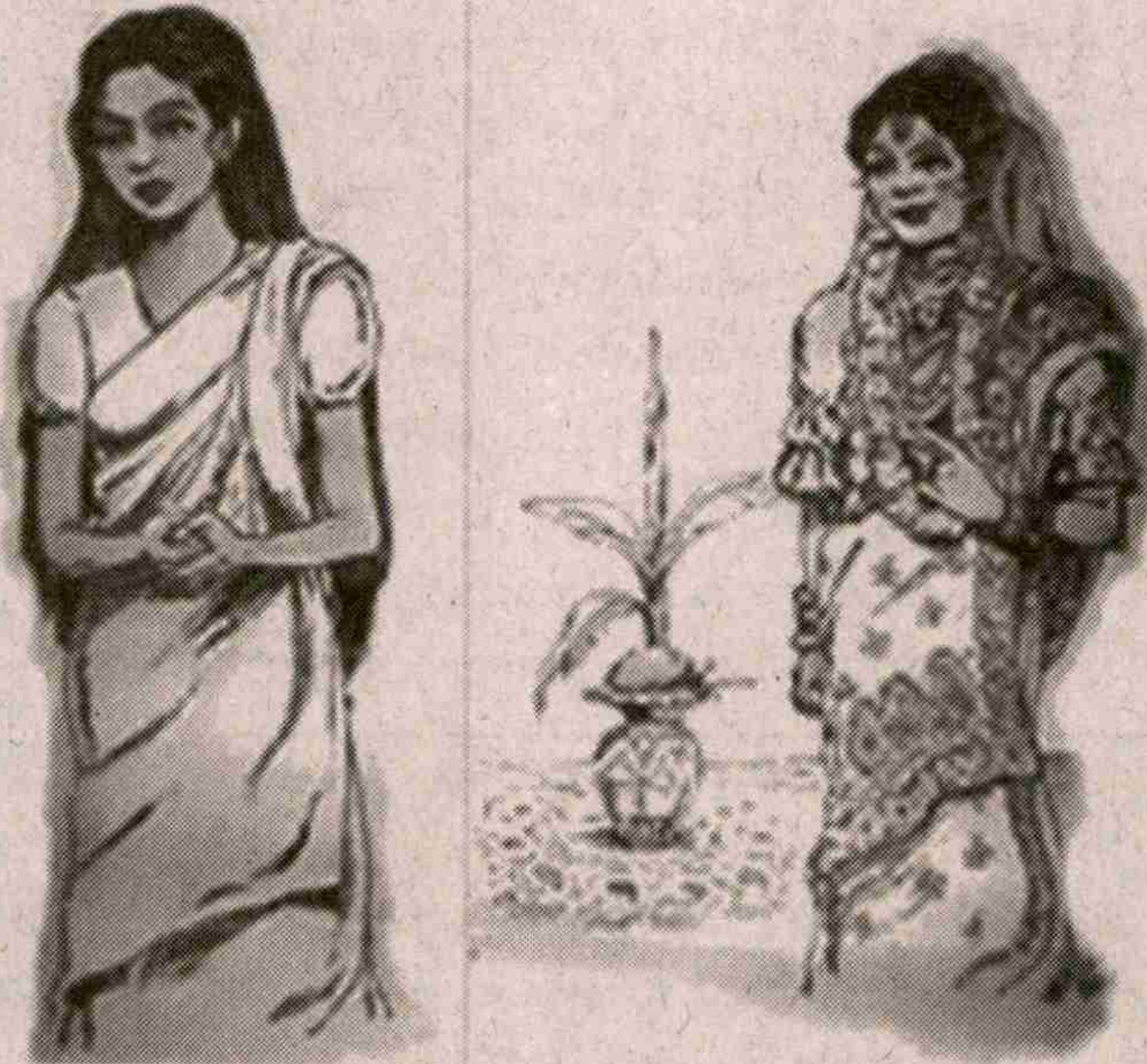
- నందూరి పద్మాంజలి

గురజాడ, కందుకూరి వంటి మహనీయుల రచనలు, ఉద్యమాల స్ఫూర్తితో 'వితంతు పునర్వివాహ చట్టం', 'బాల్య వివాహాల నిరోధక చట్టం' వచ్చాయి. వితంతు పునర్వివాహ చట్టం రాకముందు మన సమాజంలో బాల్య వివాహాలు ఆచారంగానే కొనసాగేవి. చిన్న వయసులో భర్త చనిపోయిన బాలికలు సైతం జీవితాంతం విధవలుగానే బతకాల్సి రావడమూ ఆచారంలో భాగమే. వితంతువులైన బాలికలను భిక్షాటనచేసి బతకమని వదిలేసేవారు లేదా ఇంట్లోనే ఒక మూల కూర్చుండ బెట్టేవారు. చనిపోయిన భర్తతో పాటు భార్యనూ బలవంతంగా అదే చితిపై నజీవంగా తగులబెట్టే సతీసహ గమనం అనే కిరాతకమయిన ఆచారం కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఉండేదన్న విషయం మనకు తెలిసిందే.

సతి ఆచారంతో భర్త చనిపోయిన స్త్రీ చితిలో కాలిపోవడానికీ, వితంతువుల పట్ల వివక్ష వల్ల వారు జీవచ్ఛవాల్లా నిరంతరం చస్తూ బతకడానికీ పెద్ద తేడా ఏమీ లేదనిపిస్తుంది కొన్ని సంఘటనలు చూస్తే వితంతువు ఉదయాన్నే ఎవరి ఎదుటా పడకూడదు. నిద్ర లేవగానే ఈమె మొహం చూసినా, ఏదైనా పనిమీద బయలుదేరే టప్పుడు ఆమె ఎదురుగా వచ్చినా కీడు అనే నమ్మకం బలంగా ఉండేది. ఇక శుభ కార్యాల్లో పాలుపంచుకోవడానికి వీలే లేదు. చట్టం వచ్చినప్పటికీ సమాజంలో నేటికీ బాల్య వివాహాల సంఖ్య గణనీయంగానే ఉండడం గమనార్హం.

కాలం మారింది. స్త్రీలూ పురుషులతో పాటే చదువుకుంటున్నారు. నేటి సమాజంలో

వితంతు పునర్వివాహాలపట్ల పెద్దగా వ్యతిరేకత వ్యక్తం కావడంలేదు. వితంతువుల పట్ల వివక్ష దాదాపు అలాగే కొనసాగుతూనే ఉంది. శతాబ్దాలుగా పాటిస్తూన్న మూఢాచారాలు, సంప్రదాయాలు నేటికీ కొనసాగుతున్నాయి. వితంతువును సంబోధించే! 'ముండ' అనే పదం చివరకు తిట్టుగా మారిపోయింది. ఇప్పటికీ శు

భకార్యాల్లో వితంతువులను ముందుంచడానికి బంధువులు, పిల్లలతోపాటు, తల్లిదండ్రులూ అంగీకరించడంలేదు. నేను ప్రత్యక్షంగా చూసిన ఈ తరహా కొన్ని సంఘటనలను మీతో పంచుకుంటాను.

మా బంధువులమ్మాయి పెళ్లికి వెళ్లాను. వారి ఇంటి ఓనర్కు 50 ఏళ్లు ఉంటాయి. వధువు చిన్నప్పటి నుంచి ఆమె దగ్గరే పెరిగింది. ఆ భార్యాభర్తలిద్దరూ కన్న బిడ్డలా పెంచారు. పెళ్లికి రెండేళ్ల ముందు ఆమె భర్త ప్రమాదవశాత్తూ చనిపోయాడు. ఆమె మంచి సమర్థురాలు కావడంతోపాటు, వధువు కుటుంబంతో ఉన్న స్నేహసంబంధాల వల్ల అంతా తానే అయి, పెళ్లికుమార్తె

అలంకరణ దగ్గర్నుంచి, తలంబ్రాల బియ్యం వరకూ అన్ని పనులూ తానే దగ్గరుండి చూసుకుంటోంది. ఇంతలో పెళ్లికి వచ్చిన బంధువులు కొందరు 'మొగుడు పోయింది పోయినట్టుండక అలా.. తగుదునమ్మా అంటూ ప్రతి దాన్లోనూ వేలు పెట్టడం ఏమిటి? ఏదన్నా జరగరానిది జరిగితే మన పిల్ల జీవితం ఏమౌతుంది..?' అని సాగదీస్తూ ఆమెను తప్పుకోమని చెప్పాల్సిందిగా వధువు తల్లిదండ్రులపై ఒత్తిడి తెచ్చారు. పెళ్లికూతురు తల్లి వెళ్లి 'అక్కా మా బంధువులు నన్ను తిడుతున్నారు, నిన్ను ఒక అడుగు వెనక్కి ఉండమని చెబుతున్నారు' అంటూ నసిగింది. అంతే ఆ వితంతువు కళ్లనుంచి నీళ్లు తన్నుకొచ్చాయి. భర్త చనిపోయినంత మాత్రాన తాను ఏ శుభకార్యంలోనూ.. ఇలా బతకడం కన్నా తానూ భర్తతో పాటే పోతేనే బాగుండే దంటూ.. వెలుపలికి వెళ్లి ఏడ్చేసింది.

ఇటువంటిదే ఇంకొక సంఘటన చిన్న తనంలోనే తండ్రి చనిపోవడంతో! ఇంటికి పెద్దవాడైన భర్త 10 మంది తమ్ముళ్లు, చెల్లెళ్లను పెంచి పెద్దచేసి, వారందరికీ ఉన్నత చదువులు చెప్పించి, ప్రయోజకుల్ని చేశాడు. పేరుకు వదినే అయినా భర్తకన్నా ఎక్కువ ప్రేమగా, కన్నతల్లిలా వారిని పెంచింది. భార్యాభర్తలిద్దరూ అహర్నిశలూ శ్రమించి వారి ఉన్నతికోసం జీవితాలనే ధారపోశారు. వారి కృషి ఫలితంగా వారంతా ఉన్నత స్థాయికి చేరుకున్నారు. అందుకు కృతజ్ఞతగా ఆ కుటుంబంలోని వారంతా ఆ భార్యాభర్తలకు

ఆదరాభిమానాలు పంచి ఎంతో గౌరవం ఇచ్చేవారు. అంతేందుకు ప్రతి సందర్భంలోనూ ఆ దంపతులను అగ్ర స్థానంలో నిలబెట్టి తొలి తాంబూలం ఇచ్చేవారు. కొన్నేళ్ల క్రితం భర్త గుండెజబ్బుతో చనిపోయాడు. ఆరుగాలం కష్టపడి పెంచిన ఆమె విధవరాలు అయ్యింది. దాంతో ఆమె స్థానం మారి పోయింది. ఏ శుభ కార్యంలోనూ ఎవరూ ఆమెను ముందుగా పిలవడం లేదు. అందరూ దీవించాక చివరకు ఆమెకు అక్షింతలు ఇస్తారు. అన్న ఉన్నంత వరకే వదినకు పెద్ద పీట. కుంటుంబంకోసం ఆమె పడ్డ కష్టానికున్న గుర్తింపు, గౌరవం ఆమె భర్తతో పాటే కాలి, బూడిదై పోయాయి. ఇప్పుడు ఆమె మానసిక క్షోభ వర్ణనాతీతం.

మరొక సంఘటన.. పాతికేళ్ల వితంతువు మేనమామ కొడుకు వివాహానికి వచ్చింది. ఆమెకు ఇద్దరు ఆడపిల్లలు. భర్త రైలు ప్రమాదంలో మరణించాడు. బంధువుల మధ్య తిరుగుతుంటే బాధ మరిచిపోతుందని తల్లి ఆమెను వివాహానికి తీసుకొచ్చింది. పెళ్లిలో అందరికీ పసుపుకుంకుమలు ఇచ్చుకుంటూ వెళ్తున్నారు. ఆమె దగ్గరికి రాగానే బొట్టు పెట్టే మహిళ చేతిని పక్కనే ఉన్న మరొక మహిళ చివుక్కున వెనక్కు లాగేసి, విషయం చెప్పింది. ఆ పెళ్లిలో ఆమెను ఎవ్వరూ పట్టించుకోలేదు, పిలవలేదు, ఏ పనీ చేయనివ్వలేదు. స్వయానా మేనమామకొడుకు కదా? ఆ చనువు కొద్దీ వరుడి దగ్గరకు వెళ్లబోతే ఆమె, అతనికి ఎదురుపడరాదని అడ్డగించారు. భర్త పోయిన దుఃఖం నుంచి బయటపడి పిల్లల్ని బతికించుకోవడానికి ఉద్యోగం చేస్తూ ధైర్యంగా బతుకుతున్న ఆమె చేత కూడా ఈ దురాచారం కంటతడి పెట్టించింది.

కాలానుగుణంగా ఈ పట్టింపులు సడలుతున్నా..! శుభకార్యాల్లో వితంతువులు అంటరానివారుగానే మిగిలిపోతున్నారు. ఈ మధ్య మధ్యపానం వల్ల చాలామంది పురుషులు చిన్న వయస్సులోనే చని పోతున్నారు. వారి భార్యలు అభంశుభం

తెలియని పసి వయసులో సంప్రదాయం పేరిట వివక్షకు గురవుతున్నారు. ఏ శుభకార్యంలోనూ.. చివరకు సొంత ఇంటిలో జరిగే శుభకార్యాల్లోనూ పాలుపంచుకునే ఆస్కారం లేక కర్మ సిద్ధాంతంతో సరిపెట్టుకుని జీవితాలు వెళ్ళదీస్తున్నారు.

సతీసహగమనం, వితంతువులకు గుండు గీయించి, తెల్ల బట్టలు కట్టి అందవిహీనంగా తయారుచేసి వంటగదికే పరిమితం చేసే మధ్య యుగాలనాటి అనాగరికపు ఆచారాలు దాదాపుగా కనుమరుగయ్యాయి. వాటి ఆనవాళ్లు మాత్రం ఆచారాల రూపంలో నేటికీ సమాజంలో చలామణిలో ఉన్నాయి. బామ్మలు, అమ్మమ్మలు, అమ్మలు, అత్తలు లాంటి వితంతువులు ఇంటిలో ఉంటే వారిని పిల్లలు ఈ దురాచారాలను పట్టించుకోకుండా ప్రేమకొద్దీ శుభకార్యాల్లో ప్రాధాన్యత ఇచ్చేందుకు ప్రయత్నించినా, అక్షింతలు వేయమని అర్థించినా అందుకు వారే 'రాకూడదులేమ్మా..' అంటూ వెనుకడుగు వేస్తారు. పిల్లలు ప్రేమతో పిలుస్తుంటే అలా వెనక్కు వెళతారేంటి అని పక్కనున్న వాళ్లు అనకపోగా.. 'అరె మీకు తెలియదులే!..' ధర్మశాస్త్రాలను అవపోసన పట్టినవారిలా చికాకుపడుతూ అంటారు.. పిల్లలకున్న ప్రేమనూ చంపేస్తారు. ఈ తరహాలో సాటి మనిషి పట్ల వివక్ష చూపడం అనాగరికం.

1856లో వితంతు పునర్వివాహ చట్టం వచ్చింది. దానిలో పునర్వివాహ షరతులు, హక్కులను ఉటంకించారు. వితంతువులను పసుపుకుంకుమలు, విందు వినోదాలు, శుభకార్యాలకు దూరం చేయడం నేరమని చెప్పలేదు సరికదా వారి ప్రస్థావనే లేదు. అదేవిధంగా 2013లో మహారాష్ట్రలో మూఢనమ్మకాలకు వ్యతిరేకంగా బాణామతి, చేతబడి, తాంత్రిక చేష్టలకు సంబంధించి చేసిన చట్టంలోనూ వితంతువుల పట్ల చూపుతున్న వివక్షను పట్టించుకోలేదు. వితంతువుల దుస్థితి నిర్వచించి, వారిని సాటివారితో సమానంగా జీవించేలా

1856లో వితంతు పునర్వివాహ చట్టం వచ్చింది. దానిలో పునర్వివాహ షరతులు, హక్కులను ఉటంకించారు. వితంతువులను పసుపుకుంకుమలు, విందు వినోదాలు, శుభకార్యాలకు దూరం చేయడం నేరమని చెప్పలేదు సరికదా వారి ప్రస్థావనే లేదు. అదేవిధంగా 2013లో మహారాష్ట్రలో మూఢనమ్మకాలకు వ్యతిరేకంగా బాణామతి, చేతబడి, తాంత్రిక చేష్టలకు సంబంధించి చేసిన చట్టంలోనూ వితంతువుల పట్ల చూపుతున్న వివక్షను పట్టించుకోలేదు.

చట్టపరమయిన ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రసార మాధ్యమాల్లో ప్రతి రోజూ చెప్పే ప్రవచనాల్లో.. శుభకార్యాల్లో వితంతువులను దూరంగా పెట్టడం దురాచారమని చెప్పాలి.

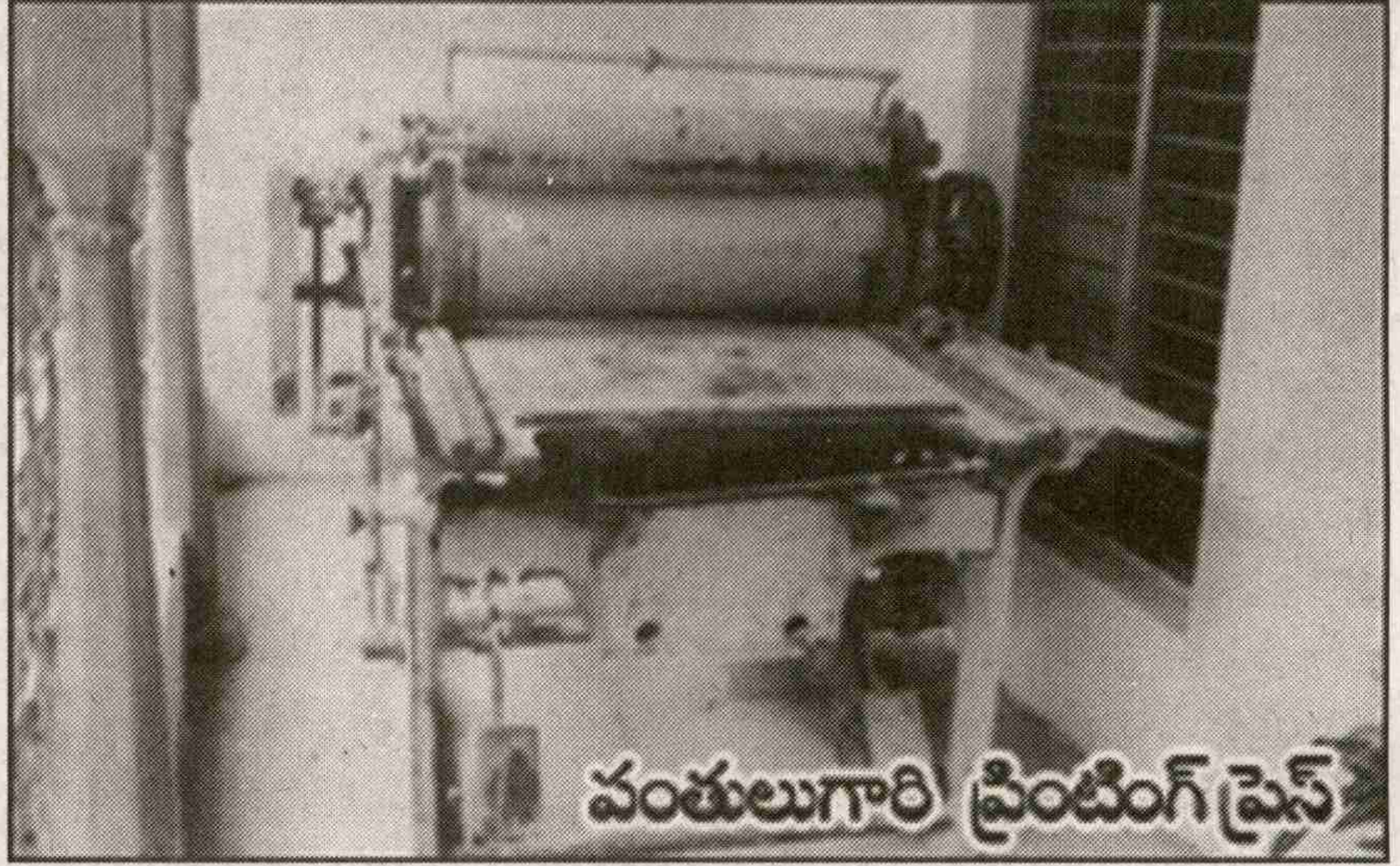
మధ్యపానం వల్ల, మిలటరీ, పోలీసు విభాగాలు, ప్రమాదకరమైన వృత్తుల్లో కొనసాగుతూ చిన్న వయసులోనే మరణించిన వారి భార్యలు ఒంటరిగా బిడ్డలను పోషించుకుంటూ నిరంతరం మానసిక, శారీరక కష్టాలనుభవిస్తున్నారు. సమాజం అండగా ఉండి వారిలో ధైర్యాన్ని నింపాలి. వితంతువు మన కుటుంబంలోని ఒక తల్లో, చెల్లో, బిడ్డో అయినప్పుడు వారి హోదాను తగ్గించకుండా మునుపటి గౌరవ మర్యాదలు ఇవ్వాలి.

భర్త చనిపోతే అతను కట్టిన తాళిని తీసివేయడంలో అర్థం ఉంది, భర్త రాకముందే అంటే వివాహానికి ముందునుంచే ఉన్న బొట్టు, పువ్వులు లాంటి సౌభాగ్యాలను దూరంచేయడం మధ్య యుగాలనాటి భావాలకు నిదర్శనం. సమాజం మారడం అంటే! ఆహారం, వేషభాషల్లో మార్పు కాదు, కాలం చెల్లి, బూజు పట్టిన భావాలను వదిలించుకుని, శాస్త్రీయ దృక్పథం అలవరుచుకుని ముందుకు సాగిపోవడం. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వాలు అవసరమయిన చట్టాలతో పాటు, వారు గౌరవంగా బతకడానికి అవసరమయిన ఆర్థిక తోడ్పాటునూ అందించాలి.

ముద్రణాలయం పంతులు గారి ఇంట్లోనే ఏర్పాటు చేసి 'వివేకవర్ధిని' ముద్రించేవారు. పత్రికకు వచ్చిన చందాలు పనివారి జీతాలకే సరిపోయేవి కావు. నరసాపురంలో పంతులుగారి మిత్రుడు మీర్ ఘజాయు తల్లిఖాన్ 'విద్యన్మనోహరిణి' అను తెలుగు మాసపత్రిక నడిపేవారు. తర్వాత తల్లిఖాన్ తన పత్రికను వివేకవర్ధినిలో కలిపేశారు. వివేకవర్ధినిని ఇంగ్లీషులో తల్లిఖాన్ గారు, తెలుగులో పంతులుగారు నడిపేవారు. 1876 నుంచి 'వివేకవర్ధిని'ని పక్షపత్రికగా తీసుకురాగలిగారు.

మొదటి నుంచి పంతులు గారిని వ్యతిరేకిస్తున్న కొక్కండ వెంకటరత్నంగారు వివేకవర్ధినిని వరిహసించేందుకు 'హాస్యవర్ధిని' పేర పత్రికను నడపసాగారు. దానికి విరుద్ధంగా పంతులుగారు 'హాస్యసంజీవని' అను మాసపత్రికను వెలువరించసాగారు. దానిలో 'బ్రాహ్మణ వివాహం' శీర్షికన ఛాందసాలపై హాస్యప్రదమైన రచనలు చేసేవారు. తెలుగులో అలాంటి పత్రిక ప్రప్రథమ మగుటచేత పాఠకులు గుంపులుగుంపులుగా చేరి చదివేవారు. కొక్కండ వారి పత్రిక ఒక సంవత్సరానికే ముగింపు పలికింది. 'హాస్యసంజీవని' పుస్తకంగా వెలువరించబడింది. దురాచారాలను, మూఢనమ్మకాలను ప్రచారం చేయడంలో 'హాస్యసంజీవని' ఎంతో ఉపయోగపడినది. తర్వాత ఆపివేయబడినది.

ఆర్థిక ఇబ్బందుల వలన పంతులు గారు మరల మెట్కాపు దొరవారి సహాయమున రాజమహేంద్రవరమునందలి రాజకీయశాస్త్ర పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులుగా చేరారు. ఆ పాఠశాలలో బసవరాజు గవర్రాజు, బుర్రా రామలింగ శాస్త్రి, ఏలూరి లక్ష్మీనరసింహం పంతులు గార్లు వీరేశలింగం గారి శిష్యులయ్యారు. నలుగురూ వివిధ విషయాలపై

చర్చించుకునేవారు. అందుచే వారిని దుష్టచతుష్టయమని పిలిచేవారు. పత్రికలలో తమ పేరు ప్రచురింపబడని వారు. వివాహాలకు ఆహ్వానింపబడిన భోగం మేళాలకు ఇచ్చేందుకు వచ్చిన వారి నుంచి రూపాయికి తక్కువ కాకుండా వసూలు చేసే ఆచారముండేది. ఇవ్వలేని వారు ఏదో వంకతో శుభకార్యములకు వెళ్లకుండా తప్పించుకునేవారు. తెల్లవారగానే ఇవ్వని వారి ఇళ్లకెళ్లి రూపాయి వసూలు చేసేవారు. దీనిని ఆసరాగా చేసుకుని ఒకతను నెలకు రెండు భోగం మేళాలతో కూడిన కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేసేవాడు. అందరినీ ఆహ్వానించేవారు. వసూలైన దానిలో భోగం మేళాకు సగం ఇచ్చి నెలకు రెండు-మూడు వందలు సంపాదించేవాడు. పంతులు గారు మిత్రులతో కలిసి ఈ దురాచారాన్ని

ఎదుర్కొనదలచి సభలు ఏర్పాటు చేసి, ఉపన్యాసాలు ఇచ్చేవారు.

పత్రికల్లో అనేకసార్లు వ్యాసాలు రాశారు. ఒక ప్రణాళిక తయారుచేశారు. 1878లో వివాహ శుభకార్యములందు తాంబూలాలకు వచ్చే వారి చేత వసూళ్లు చేయమని నిబంధనలు రాసి సంతకాలు చేయించే పని మొదలుపెట్టారు. వసూళ్లతో విసుగెత్తి ఉన్న వారు అధికులగుట వలన పేర్లు రాసి సంతకాలు చేశారు. ఒక వేళ ఎవరైనా వసూళ్లు చేస్తే మిగిలిన వారు, వారి ఇళ్లకు తాంబూలాలకు వెళ్లకూడదన్న నిబంధనలు కూడా చేర్చారు. ఈ ప్రయత్నము చాలా వరకు సఫలమయింది. వేశ్యలకు నజరానాలు ఇవ్వడం కూడా మానేశారు. పురుషాధిక్య సమాజం తమ భోగవిలాసాలకు వేశ్య కులాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. సమాజంలో పరపతి, పలుకుబడి ఉన్న వారు, అగ్రకులాలకు చెందిన శ్రీమంతులు వేశ్యలను ఉంచుకునేవారు. సంస్కరణ దృష్టితో ఆ దురాచారాన్ని మాన్పించారు. ఈ పని మంచిదైనప్పటికీ ఆ వృత్తినే జీవనాధారంగా బతుకుతున్న వేశ్యలు, జీవనోపాధి కోల్పోతారు కదా ! జీవనోపాధికి మరొకమార్గం చూపలేక

వేశ్యలకు నజరానాలు ఇవ్వడం కూడా మానేశారు. పురుషాధిక్య సమాజం తమ భోగవిలాసాలకు వేశ్య కులాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. సమాజంలో పరపతి, పలుకుబడి ఉన్న వారు, అగ్రకులాలకు చెందిన శ్రీమంతులు వేశ్యలను ఉంచుకునేవారు. సంస్కరణ దృష్టితో ఆ దురాచారాన్ని మాన్పించారు.

పోవడం వలన వారికి జీవనోపాధి లేకుండా అయ్యింది కదా ! ఇది నేను పంతులుగారిని విమర్శించారు. కొలువు రాయలేదు.

వాలేసు దొరగారు మండల న్యాయాధికారులుగా ఉన్నారు. ప్రారంభంలో వాలేసు దొరగారు తనను ఆశ్రయించిన ప్రాడ్వివాకులు (డిస్ట్రిక్టు మునసబు) ఇరువురికి న్యాయవాద పట్టా (సర్టిఫికేట్) లిమ్మని రాశారు. కాని న్యాయవాద పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులు కాలేదన్న కారణాన పంతులు గారికి మండల న్యాయాధికారి పట్టాలి వ్వలేదు. తర్వాత కొత్త సిరస్తాదారు మండలాధికారిగా వచ్చారు. పరీక్ష యందు ఉత్తీర్ణులు కాని వారికి కూడా 80 మందికి న్యాయవాదిగా పట్టాలిచ్చారు. వారిలో ఇంగ్లీషు భాషలో ప్రవేశము లేని వారే ఎక్కువగా ఉన్నారు.

ఈ అన్యాయాన్ని సహించలేక పంతులు గారు వివేకవర్ధినిలో ఈ వార్తను ప్రచురించారు. దాని ఫలితంగా 1878లో ఉన్నత న్యాయస్థానం వారు సిరస్తావారిని అటువంటి వారికి పట్టాలెందుకిచ్చారని, సంజాయిషీ ఇమ్మని ఆజ్ఞాపించారు. పంతులు గారికి కూడా 1879 జనవరి 23న మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు మండల న్యాయస్థానమునకు రమ్మని ఆజ్ఞా పత్రము (నోటీసు) పంపారు. పంతులు గారికి నోటీసు ఎందుకు పంపారో అర్థం కాలేదు. ఇద్దరు మిత్రులతో కలిసి నోటీసు తీసుకుని చిర్రావూరి యజ్ఞన్న శాస్త్రి న్యాయవాది ఇంటికి వెళ్లారు.

శాస్త్రిగారు నోటీసు చదివి విస్మయము వ్యక్తపరిచారే కాని పంపేందుకు కారణం వారు చెప్పలేకపోయారు. మరునాడు పంతులు గారు పాఠశాలకెళ్లి 1 గంట వరకూ పని చేసి అనుమతి తీసుకుని మండల న్యాయస్థానమునకు 3 గంటలకు ముందే వెళ్లారు. సరిగ్గా 3 గంటలకు దొరగారు కోర్టుకు వచ్చి కూర్చుని పంతులు గారికి కుర్చీ చూపించి కూర్చోమన్నారు. కూర్చున్న తర్వాత వివేకవర్ధిని పత్రికను పంతులుగారి

చేతికిచ్చి న్యాయవాది పట్టాలను గురించి రాసిన వ్యాసాన్ని చూపి 'ఇది మీరు రాసినదేనా' అని అడిగారు. అప్పుడు పంతులు గారిని పిలిపించిన కారణం అర్థమైంది. వెంటనే పంతులుగారు 'మీ ప్రశ్నకు ఉత్తరం (జవాబు) చెప్పేందుకు ముందు నాకీ ఆజ్ఞాపత్రం ఏ రాజశాసన ఆధారంగా పంపారో తెలుసుకోవాలను కుంటున్నాను' అని చెప్పారు. దానికి న్యాయాధిపతి సమాధానం చెప్పకుండా ఈ పత్రికను మీరే ప్రకటించుచున్నారా" అని అడిగారు.

మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పకుండా న్యాయాధిపతి రెండవ ప్రశ్న వేశారు. అప్పుడు పంతులు గారు, 'మీ ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పేందుకు ముందు నేను బదులు చెప్పేందుకు బద్ధుడనో, కానో తెలుసుకోగోరుచున్నాను' అని అన్నారు. మీరు బద్ధులై ఉన్నారని చెప్పలేను. మీకిష్టమైనచో చెప్పవచ్చున్నారు. 'నేను బద్ధుడని కాని పక్షమున బదులు చెప్పడం నాకిష్టం లేదు' అని పంతులు గారు చెప్పారు. ఈ ప్రశ్నోత్తరములన్నీ న్యాయాధిపతి రాసుకుని "ఇక మిమ్మల్ని ఇలాగే ఉంచడం నాకిష్టం లేదు", అని పంతులుగారికి చెప్పారు. సంతోషమని చెప్పి పంతులుగారు బయటకు వచ్చేశారు.

పంతులుగారి ధైర్యానికి సంతోషించి ఒక అపరిచిత న్యాయవాది పంతులు గారితో పాటు బయటకొచ్చి పంతులు గారిని ఆలింగనం చేసుకున్నారు. పంతులు గారు న్యాయస్థానానికి వెళ్లిన సంగతి తెలిసినవారిలో చాలామంది ఆయన జైలుకు వెళ్లక తప్పదని భావించారు. పంతులుగారు నడుచుకుంటూ ఇంటికి వెళ్తుండగా జనం గుంపులుగా చేరి నివ్వెరపోయి చూడసాగారు. న్యాయస్థానంవారు ఇచ్చిన న్యాయవాద పట్టాలను తిరిగి తీసుకోవాలని దొరగారు మండల న్యాయాధిపతికి ఆజ్ఞలు జారీ చేశారు. లంచాలు తీసుకోని వారిని అప్రయోజకుడని, పనికిమాలినవాడని, బుద్ధిహీనుడని

భావించేవారు. రహస్యంగా కాకుండా బహిరంగంగానే బంట్రోతు మొదలుకుని, మంత్రులు, రాజపురుషులు నజరానాలు స్వీకరించేవారు. 1878వ సంవత్సర ప్రారంభాన పొలూరి శ్రీరాములు గారు రాజమహేంద్రానికి డిస్ట్రిక్టు మునసబుగా నియమితులయ్యారు. ఆయన చెల్లెలిని దొరతనము (ప్రభుత్వం) వారి న్యాయవాది చిత్రపు కొమర్రాజు గారి కుమారునికిచ్చి వివాహము చేశారు. కొత్తగా వచ్చిన డిస్ట్రిక్టు మునసబు పొలూరి శ్రీరాములు గారు లంచాలు తీసుకోవడంలో ఆరితేరి ఉన్నారు. వాది, ప్రతివాది, దరిద్రుడు, ధనికుడు, న్యాయము, అన్యాయము అని చూడక సర్వభక్షకుడయిన అగ్నిదేవుని వలె ధనార్జన చేసేవారు.

ఆ పనికి చెల్లెలి మామగారు చిత్రపు కొమర్రాజుగారు తోడుగా నిలిచారు. న్యాయవాదులకు కక్షిదారుల తరపున వాదించాల్సిన శ్రమ తప్పింది. వారి పక్షాన వాదించే న్యాయవాది ఏలిన వారికి 100వ ప్రకరణం చిత్తగించి న్యాయం చెప్పాలని చెప్పి ప్రతివాది పక్షపు న్యాయవాది 150వ ప్రకరణ ప్రకారం న్యాయం చేయాలని చెప్పేవారు. ఒకరి తర్వాత ఒకరు 160, 170, 180, 190, 200 అని న్యాయ వాదులు తమ న్యాయశాస్త్రము యొక్క ప్రకరణములను ఉదహరించేవారు. ఎక్కువ సంఖ్యతో వాదనలు ముగిసిపోయేవి. వారి పరిభాషలో నూరవ ప్రకరణమనగా నూరు రూపాయలని, నూటయేబది ప్రకరణమనగా 150 రూపాయలని అర్థం.

పెద్ద మొత్తంలో ముడుపులున్న వ్యాజ్యములను వరుస తప్పించి ముందుగా విచారించేవారు. డిస్ట్రిక్టు మునసబుగారు అంతే గాక ఏకకాలంలో రెండు మూడు వ్యాజ్యములను విచారణకు స్వీకరించి తానొక వ్యాజ్యంలో సాక్షులను విచారణ చేయుచు, మరికొన్ని సాక్షుల విచారణను గుమాస్తాలకు ఒప్పచెప్పేవారు.

మహిళలలో ఋతుస్రావ సమయానికి ఆ సమయంలో కనిపించే మూర్ఛ రోగానికి గల సంబంధం

(చికిత్సకి దారి తీయగల డాక్టర్ సాంబిరెడ్డి గారి ఆశాజనక పరిశోధనా ఫలితాలు)

వివిధ అవయవాలకు మన మెదడు నుంచి వెలువడే ఆదేశాలన్నీ విద్యుత్ సంకేతాల రూపంలో నరాల ద్వారా ఆయా అవయవాలకు చేరతాయి. సాధారణంగా స్పందనలు క్రమబద్ధంగా వెలువడుతూ ఉంటాయి. ఇది ఆరోగ్యమైన స్థితి. కానీ ఏకకాలంలో అనేక విద్యుత్ స్పందనలు లెక్కకు మీరి వెలువడితే కండరాలు బిగుసుకు పోవడం, స్పృహ కోల్పోవడం, విచిత్రంగా ప్రవర్తించడం వంటి అనేక లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. మెదడు నుండి అసాధారణ విద్యుత్ స్పందనల వల ఉన్నట్లుండి అకస్మాత్తుగా మనిషికి స్పృహ తప్పుతుంది. అలా స్పృహ కోల్పోవడాన్ని 'సీజర్' మూర్ఛ అంటారు. 'ఫిట్స్' అని కూడా వాడకంలో ఉంది. ఇటువంటి అనారోగ్యాన్ని 'ఎపిలెప్సీ' అంటారు. ఇది స్త్రీలలోనూ, పురుషులలోనూ ఉండవచ్చు. నెలసరి సమయంలో హఠాత్తుగా పలుమార్లు మూర్చిల్లే లక్షణం కొంతమంది స్త్రీ మూర్ఛ రోగుల్లో ఉంటుంది. ఋతిమతులై ఉన్న ఆ రోజుల్లో వారు అత్యధికంగా సీజర్స్ కి లోనవుతారు. ఇది దీర్ఘకాలిక మూర్ఛ రోగంలో ఒక భాగం. స్త్రీ బహిష్టతో సంబంధం ఉన్న ఈ రకం మూర్ఛని 'కటమినియల్ ఎపిలెప్సీ' అంటారు. కొన్ని వేల సంవత్సరాల నుండి వైద్య రంగానికి ఇది తెలిసి ఉన్నప్పటికీ తగిన చికిత్సా విధానం ఈ రోజుదాకా అందుబాటులో లేదు. 'ఇంతే మా గతి' అని భావిస్తూ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా నిరాశా నిస్సహాయత లోనవుతున్న స్త్రీలు అనేకం ఉన్నారు.

డాక్టర్ డి.సాంబిరెడ్డిగారు టెక్సాస్ లోని ఎ, ఎం వైద్య విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో నాడీ శాస్త్ర, ప్రయోగిక చికిత్స శాస్త్ర ఆచార్యులు. గత రెండు దశాబ్దాల నుండి 'కటమినియల్ ఎపిలెప్సీ'కి గల కారణాల వెతుకులాటలో చాలా శ్రద్ధగా పరిశోధన, అధ్యయనాలలో నిమగ్నమై ఉన్నారు.

“మీరే మాకు దారి చూపాలి,

దయించి మా ఈ పరిస్థితిని చక్కదిద్దరూ?” అంటూ అభ్యర్థనలతో రెడ్డిగారికి తరచుగా అంతర్జాలంలో ఉత్తరాలు పంపడం, “మా దేశాన్ని దాటి విమానంలో మీ దగ్గరకు రమ్మనమన్నా రాగలను” అంటూ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా మహిళలు దిగులుగా రెడ్డిగారిని అడగడం సర్వసాధారణమైపోయింది. అందుకు కారణం వేల సంవత్సరాల నుండి ఒక మిస్టరీగా ఉన్న కెటామినియల్ ఎపిలెప్సీకి నిర్దిష్ట కారణమేమిటన్నది రెడ్డిగారు గట్టి పట్టుదలతో శ్రమిస్తూ, స్త్రీలకే ప్రత్యేకమైన ఈ సమస్య పరిష్కారానికి నడుం కట్టుకొన్నవార వడమే.

తన పర్యవేక్షణలో డాక్టరల్ డిగ్రీ కోసం పరిశోధన చేస్తున్న విద్యార్థి బ్రయన్ క్లోసెన్ (Bryan Clossen) తో కలిసి సాంబిరెడ్డి గారు Journal of Neuroscience Research 2017 అక్టోబర్ నెల నంచికలో కేవలం మహిళలకే సంబంధించిన హార్మోనల్ సీజర్స్ పై తమ పరిశోధనా వివరాలను ప్రచురించారు. ఆధునిక జన్యు మార్పిడి విధానాలను వాడుతూ అతి ప్రాచీన రోగవైద్య 'కటమినియల్ ఎపిలెప్సీ'పై ప్రకటించిన పరిశోధనలలో ఇదే ప్రప్రథమమైనది.

“మామూలుగా మూర్ఛ రోగానికి వాడే యాంటీ ఎపిలెప్టిక్ మందులు ఈ మహిళలకు పనిచేయవు. చాలాకాలం నుండి డాక్టర్లు మూర్ఛరోగానికి పురుషులకు వాడే మందులనే ఋతుస్రావ సంబంధిత మూర్ఛరోగానికి స్త్రీలకు వాడుతున్నారు. ఋతుస్రావ రోజుల్లో ఉన్న స్త్రీ హార్మోన్లలో కలిగే మార్పులవల్ల మామూలుగా మూర్ఛ రోగానికి వాడే డైయజిపామ్ (Diazepam), వాల్ప్రోయేట్ (Valproate) వంటి మందులకు వారి మెదడు సున్నితత్వాన్ని కోల్పోతుంది. అందువల్ల ఆ మందుల ప్రభావం వారిపై ఉండదు” అని సాంబిరెడ్డిగారు అన్నారు.

మహిళల ఋతుచక్రంలో ఒకదాని తరువాత ఒకటిగా వరుస క్రమంలో జరిగే నాలుగు దశలు ఉంటాయి. మొదటిది ఫాలిక్యులార్ లేది కూపిక దశ, ఇది అండాశయ పుటం ద్రవంతో నిండిన ఒక సంచిలో పరిపక్వం కాని అండాలు (స్త్రీ బీజాలు) తయారయ్యే దశ. రెండవది ఒప్పులేటరి దశ, అనగా పరిపక్వమైన అండం అండకోశం ఉపరితలం నుంచి ఉబికి వచ్చి, పగిలి, అండం విడుదలయ్యే దశ. మూడవది అండం విడుదలైన తర్వాతి దశ. ఈ దశలో కూపిక (ఫాలిక్యుల్) మూసుకుపోయి కార్పస్ ల్యుటియం అనే ఆకారంగా మారుతుంది. ఒకవేళ ఫలదీకరణ జరిగితే అందుకు అనుగుణంగా ఇది గర్భాశయాన్ని సిద్ధం చేస్తుంది.

ఈ కార్పస్ ల్యుటియం ఎక్కువ మోతాదులో ప్రోజెస్టిరాన్ అనే హార్మోన్ ను ఉత్పన్నం చేసి రాబోయే పిండం కోసం గర్భాశయపు లోపలి పొరను (ఎండోమెట్రియం) ద్రవాలతోనూ, పోషకాల తోనూ నింపి దళసరిగా తయారుచేస్తుంది. అండం ఫలదీకరణ చెందకపోతే 14 రోజుల తర్వాత కార్పస్ ల్యుటియం శిథిలమైపోయి నాల్గవ దశ అయిన ఋతుస్రావం జరుగుతుంది. ఆ తర్వాత మళ్ళీ కొత్త ఋతు చక్రం మొదలవుతుంది.

ఈ దశలు నెత్తురులోని ఈస్ట్రోజెన్, ప్రోజెస్టిరాన్ హార్మోన్ల నిష్పత్తిని ప్రభావితం చేయడం వల్ల మెదడు ఉత్తేజితం చెందే స్థాయి ప్రభావితమవుతుంది. మూర్ఛ రోగులైన చాలామంది మహిళలలో వారి ఋతుస్రావ సమయంలో స్పృహ కోల్పోవడానికి దారితీస్తుంది. ఈస్ట్రోజెన్ హార్మోన్ మెదడులోని కణాలను ఉత్తేజితం చేస్తుంది. దీనికి వ్యతిరేకంగా ప్రోజెస్టిరాన్ హార్మోన్ మెదడు కణాలను జోకొడుతుంది. దీన్నిబట్టి శరీరంలో ఈస్ట్రోజెన్ పాళ్ళు, ప్రోజెస్టిరాన్

పాళ్ళు పెరగడం, తగ్గడం అనే అంశం మీద నరాల వ్యవస్థ ఉత్తేజితం కావడం ఆధారపడి ఉంటుందన్నమాట. హార్మోన్లలోని మార్పులు యువతుల్లో సీజర్స్ను ప్రేరేపిస్తాయి. అమెరికాలో 3 లక్షల నుంచి 5 లక్షల మంది కటమినియల్ ఎపిలెప్సీ రోగులున్నట్లు అంచనాలు చెబుతున్నాయి.

“ఎపిలెప్సీ ఉన్న మెదడు విపరీతంగా ఉత్తేజితమైనప్పుడు దాని విద్యుత్ వలయాలు ఎక్కువగా గాడి తప్పడం వల్ల వ్యక్తి స్పృహ కోల్పోతాడు. కానీ, ఒకవేళ అతని మెదడులో ఎక్కువస్థాయి దీర్ఘకాలిక నిరోధాన్ని ఉంచగలిగితే, విద్యుత్ వలయాలు మితిమీరి ఉత్తేజితమవు. అప్పుడు ఆ వ్యక్తికి స్పృహ తప్పడం జరగదు” అని సాంబిరెడ్జి గారు చెప్పారు.

నాడీ ఉత్పేరకాలు (Neurosteroids) దీర్ఘకాలిక నిరోధానికి మధ్యవర్తిత్వం వహించే నాడీ ప్రవాహకాల (Neurotransmitters) కి మెదడు గ్రాహకాలు ఎక్కువగానో లేదా తక్కువగానో స్పందించేలా చేస్తూ నాడీ సంబంధిత ఉత్తేజిత లక్షణం దారి తప్పకుండా ఉంచడంలో ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తాయి.

“ప్రాజెస్టిరాన్ హార్మోన్ను శరీరం విడుదల చేసినప్పుడు అది మెదడుకి చేరి నాడీ ఉత్పేరకంగా మార్పు చెందుతుంది. దీని పేరు అల్లో ప్రగ్న నోలోన్ (Allopregnanolone). ప్రత్యేకించి మెదడులోని ఒకానొక రకపు గ్రాహకంతో అల్లో ప్రగ్న నోలోన్ గట్టిగా తగులుకొని ఉంటుంది. ఇలా ఆ గ్రాహకాన్ని బంధించిన అల్లో ప్రగ్న నోలోన్ గామా-అమైన్ బ్యూటిరిక్ ఆమ్లమనే నాడీ ప్రవాహకానికి ఆ గ్రాహకాలు ఎక్కువ స్పందించేలా చేస్తుంది. గామా-అమైన్ బ్యూటిరిక్ ఆమ్లాన్ని GABA అని కూడ అంటారని రెడ్జిగారు వివరించారు.

మెదడులో నిరోధాన్ని కలుగచేసే నాడీ ప్రవాహకంగా GABA పనిచేస్తుంది. అందువల్ల దీర్ఘకాలిక మూర్ఛ రోగంతో ఉన్నవారికి GABA చాలా కీలకమైనది. ఎప్పుడైతే మెదడులోని చాలా ఎక్కువ

GABA గ్రాహకాలను GABA బంధిస్తుందో అప్పుడు మెదడులో విద్యుత్ వలయం నిరోధించబడిన స్థితిలో కొనసాగగలదు. ఫలితంగా వ్యక్తి తెలివి తప్పిపోవడం అనేది జరగదు. దీన్ని బట్టి ‘కటమినియల్ ఎపిలెప్సీ’ ఉన్న మహిళలలో తెలివి తప్పిపోయే స్థాయిని తగ్గించడంలో వారి నెత్తురులోని ప్రొజెస్టిరోన్ హార్మోన్ కీలకమైనదని తెలుస్తోంది.

ఋతుస్రావ సమయంలో ప్రొజెస్టిరాన్ హార్మోన్ స్థాయి తగ్గి ఉంటుంది. కనుక అల్లో ప్రగ్న నోలోన్ స్థాయి తగ్గుతుంది. అందువల్ల నాడీ వ్యవస్థలో ఒకనాడీ కణం నుండి మరొక నాడీ కణానికి విద్యుత్ లేదా రసాయన సంకేతాలను చేరవేసే ‘సినాప్స్’ నిర్మాణంలోని సినాప్టిక్ గ్రాహకాల సున్నితత్వం GABA పట్ల తగ్గిపోతుంది. దీని ఫలితంగా మెదడు ఎక్కువగా ఉత్తేజితమై, కటమినియల్ ఎపిలెప్సీ స్త్రీలు పలుమార్లు స్పృహ కోల్పోతారు.

“ఋతు చక్రంలోని ఋతుస్రావ దశ విషయానికి వస్తే అప్పుడు నాడీ ఉత్పేరకం చాలా తక్కువగా తయారవడం వల్ల మెదడులో దీర్ఘకాలిక నిరోధం మాయమై నిరోధించు కోగలిగే స్థాయి తగ్గి విద్యుత్వలయం విపరీతంగా ఉత్తేజితమవుతుంది” అంటారు ఆచార్య సాంబిరెడ్జి.

మెదడులో స్పృహ కోల్పోయేలా చేసే వలయాలను క్రమబద్ధీకరించే హిపోకాంపస్ ప్రదేశంలో నాడీ ఉత్పేరకాల తగ్గుదల వల్ల కలిగే ప్రభావాలను ఈ అధ్యయనంలో పరిశోధకులు పరీక్షించారు. దీర్ఘకాలిక లేదా నిరంతర నిరోధానికి మధ్యవర్తిత్వాలైన ఎక్స్ట్రా సినాప్టిక్ డెల్టా GABA-A గ్రాహకాలను (Extra synaptic delta GABA-A receptors) తీసివేసి హిపోకాంపస్ ప్రదేశం స్పృహ తప్పిపోవడానికి ఏ మాత్రం లొంగుబాటును ప్రదర్శించగలదో తెలుసుకున్నారు. ఆ తరువాత ఋతుచక్రంలో అల్లో ప్రగ్న నోలోన్ వంటి నాడీ ఉత్పేరకాల హెచ్చు, తగ్గులు, ప్రావహిక స్థాయిలను కలిగిస్తూ చూశారు. నాడీ ఉత్పేరకాలు తక్కువ స్థాయిలో

ఉన్నప్పుడు, తెలివి తప్పిపోవడంలో తీవ్రత, తెలివి తప్పిపోయి ఉండే కాలం రెండూ కూడా ఎక్కువైనట్లుగా వారి ఫలితాలు వెల్లడించాయి.

“దీర్ఘకాలిక నిరోధపు నాడీ కణాల కోడ్ను వేము చేదించగలిగాము. విద్యుద్వలయాన్ని పెడదారి నుండి తప్పించే బలానికి మధ్యవర్తిత్వం జరిపే హిపోకాంపస్లోని ఎక్స్ట్రా సినాప్టిక్ డెల్టా GABA-A గ్రాహకాలే ఋతుస్రావ సమయపు స్పృహ కోల్పోవడాన్ని నియంత్రిస్తాయి. దీంతో దీర్ఘకాలిక నిరోధాన్ని పెంచే నాడీ ఉత్పేరక కారకాలతో కెటామినియల్ ఎపిలెప్సీకి వైద్యం చేయడమే ప్రధాన లక్ష్యంగా భావిస్తూ చేసే చికిత్సా ప్రయత్నాలకు తెర తీయడమైంది” అన్నారు నాడీ శాస్త్ర ఆచార్యులు, పరిశోధకులు అయిన డాక్టర్ సాంబిరెడ్జి గారు.

ఈ పరిశోధనా పత్రంలోని ఫలితాలు పరిశోధనా స్థాయి నుంచి చికిత్సా ప్రయత్నాలను రోగి మంచందాకా తీసుకెళ్ళగలవని సూచిస్తున్నాయి. నాడీ ఉత్పేరక కారకాలతో తక్కువ మోతాదులో ఇచ్చే పల్స్ థెరపీ కెటామినియల్ సీజర్స్ని దుష్ప్రభావాలకు తావివ్వకుండా అదుపులో పెట్టగలదు.

“నా భార్య అస్వస్థతకి గూగుల్ని వెదుకుతూ అకస్మాత్తుగా మీ వెబ్సైట్ని చూశాను. మీరు అద్భుతమైన పరిశోధన చేస్తున్నారు. చికిత్సా ప్రయత్నాలు ఫలప్రదమై తొందర్లోనే అందుబాటులోకి వస్తాయి. నా భార్య, వేల మంది మహిళలు దీనివల్ల లాభాలు పొందుతారని నమ్ముతున్నాను” అని రెడ్జిగారికి ఓ ఆసామీ అంతర్జాల ఉత్తరం పంపాడు.

కెటామినియల్ ఎపిలెప్సీకి తగిన చికిత్సను అందుబాటులోకి తేవడం ఇంకెంతో దూరంలో లేదు. ఇరవై సంవత్సరాల అలుపెరుగని ఆచార్య దూదిపాల సాంబిరెడ్జిగారి ఈ పరిశోధనకి National Institute of Health వారు పదమూడేళ్ళ పాటు నిరంతరంగా ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించారు.

అమ్మకు ప్రతిరూపం

“భార్యమణీ! నువ్వెంత లీడింగ్ లాయర్ వైనా ఫైనల్ జడ్జిమెంట్ మాత్రం నాదే. నాకు అబ్బాయే కావాలి.”

“అభ్యంతరము లేదు పదండి అనాథ శరణాలయం నుంచి అబ్బాయిని దత్తత తెచ్చుకుందాం.”

“అంత ఖర్చు నాకేం పట్టింది? రేపు నీకు పుట్టబోయే బిడ్డ అబ్బాయే కావాలి.”

“అది మన చేతుల్లో వుందా? మన “క్రోమోజోమ్స్”ను బట్టి ఉంటుంది.

“ఆ సంగతి నాకు తెలుసు. అందుకే టెస్ట్ చేసుకోమని చెప్పేది.”

“అంటే.. మగబిడ్డ కాకపోతే చంపేస్తారా?”

“అంత పెద్ద మాటలు ఎందుకు గానీ అబార్షన్ చేయించుకుంటావ్.. దట్స్ ఇట్.”

“నాకు అలా చేయడం ఇష్టం లేదు. అమ్మాయి అయినా అబ్బాయి అయినా నా దృష్టిలో ఒకటే.”

“ఇక్కడ నీ దృష్టి గురించి గానీ నీ అభిప్రాయం గానీ డిస్క్స్ చేయడం లేదు. నేను నా ఫైనల్ డెసిషన్ చెబుతున్నాను. అర్థమవుతోందా?”

“ఇందులో అర్థంకాకపోవడానికి కేముంది? మీరు మీ ఫైనల్ డెసిషన్ చెప్పారు. నేను దానితో ఏకీభవించాలన్న రూలేమీ లేదుగా.”

“అయితే నా మాట వినవన్నమాట?”

“అదేమిటీ ఇందాక డెసిషన్ అన్నారు. యిప్పుడు మాట అంటున్నారు. యిప్పుడు దేనిని నేను వినాలి? మీ డెసిషన్ ప్రకారం నా గర్భం శిశువు అమ్మాయి అయితే చంపుకోవాలి.. అదే మీరు చెప్పినట్లు అబార్షన్ చేయించుకోవాలి. ఇకపోతే మాట అన్నారు. మాట్లాడుకుందాం.. మీ డెసిషన్ మారొచ్చు.”

- సుంకర హనుమంతరావు

“చస్తే మారదు. మార్చుకోను కూడా.”

“ఓకే స్వామీ! మీరు మారొద్దు.. మీ వ్యక్తిత్వాన్ని మార్చుకోవద్దు. అయినా నా నందేహాన్ని తీర్చుకోవడం కోసం అడుగుతున్నాను. అమ్మాయికీ అబ్బాయికీ తేడా ఏమిటి?”

“ఇది కూడా చెప్పాలా? అమ్మాయి అంటే మైనస్. పెంచాలి చదువు చెప్పించాలి, కట్నాలు ధారపోసి అల్లుడిని కొనాలి. అదే అబ్బాయి అయితే? పెంచాలి, చదువు చెప్పించాలి.. అంతే.. కట్నాలు కానుకలతో కోడలు వస్తుంది. పైగా వీడు జాబు చేసి సంపాదిస్తాడు. ఇదంతా ప్లస్ కదా?”

“అమ్మాయిలు కూడా ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు కదా?”

“అమ్మాయి సంపాదన అల్లుడి పరం. మధ్యలో సీమంతాలు, కాన్పులు.. అంతా మైనస్. ఈ మైనస్ అంతా మనమీదే. అర్థమయ్యిందా?”

“అయ్యో! ఇందులో అర్థం కాకపోవడానికేముంది. తెలుగులో జడ్జిమెంట్ ఇచ్చినంత క్లియర్ గా వుంది. అయితే నాదో స్మోల్ డాట్. అసలు అబ్బాయిలకు పెళ్ళిళ్ళు అవడమే గగనమైపోతున్న ఈ కాలంలో కట్నాలు కానుకలు తెచ్చే కోడలు? అబ్బాయి ఉద్యోగం చేసి జీతం తెచ్చి అమ్మానాన్నల దోసిళ్ళలో పోస్తాడు అనే మీ ఊహ బాగానే ఉంది కానీ వాడి పెళ్ళాం సంగతేమిటి? ఒకవేళ మీరన్నట్లు కట్నాలు కానుకలతో వీడిని కొనుక్కున్న కోడలు మీదోసిట్లో జీతం పోస్తుంటే చూస్తూ ఊరుకుంటుందా?”

“నీకు లక్ష అనుమానాలున్నా నా అంతిమ తీర్పు మారదుగాక మారదు.”

“తీర్పు మార్చుకోమని చెప్పడం లేదు.

లోకం తీరు గురించి మాట్లాడుతున్నా.”

“నరే ఇంతకీ చెకింగ్ కు వెళు తున్నావా? లేదా? ఓకే అంటే నా డాక్టర్ ఫ్రెండ్ కు చెప్పాలి.. వాడసలే బిజీ.”

“చెప్పండి. వెళ్తాను. రిజల్ట్ వచ్చాక కదా మన ఘర్షణ.”

“మళ్ళీ నన్ను అనొద్దు. అమ్మాయే అని తేలితే అబార్షన్ మాత్రం తప్పదు ఇప్పుడే చెబుతున్నా.”

“ముందు టెస్ట్ అవనివ్వండి. టెస్ట్ అవగానే నేను కోర్ట్ కెళ్ళి సాయంత్రం వస్తాను. అప్పుడు మాట్లాడుకుందాము.”

లాయర్ అపూర్వ మరో మాటకు అవకాశం ఇవ్వకుండా బయలుదేరిపోయింది.

సిటీలో పేరు మోసిన బిల్డర్ మోహన్ రావు భార్య వెళ్ళిన వైపు చూస్తూ తన మాటే నెగ్గినందుకు గర్వంగా ఫీల్ అవుతూ మీసాలు దువ్వేసుకున్నాడు.

సాయంత్రం ఆరు దాటిపోయింది. హడావుడిగా ఆత్రుతగా వచ్చిన మోహన్ “పూర్వా.. అపూర్వా! వేర్ ఆర్ యూ?”

గట్టిగా అరుస్తూ హడావుడి పడిపోతున్న భర్తను కూల్ గా చూస్తూ

“పది దాటితే గాని ఇంటి ముఖం చూడని మీరు ఆరింటికే వచ్చేశారేంటి

అమ్మాయిని చంపాలనా, అబ్బాయిని పెంచాలనా?”

“జోకులాపి విషయం చెప్పు తల్లీ! కాయా పండా?”

“కాయంటే ఏమిటి.. పండంటే ఏమిటి?”

“కాయంటే అమ్మాయ్.. పండంటే అబ్బాయ్.”

“అబ్బో తమరికి చాలా కోడ్ భాషలోచ్చే.. అయితే నేనూ అదే భాషలో చెప్తా..మ్మా.”

“అర్థం కాలేదు.”

“కాకపోవడానికేముంది మహాశయా. అమ్మాయి అయినా అబ్బాయి అయినా మూడే అక్షరాలు. మొదటి చివరి అక్షరాలు సేమే.. మధ్యలో వున్న అక్షరాలే తేడా. అమ్మ అనిపించేది అమ్మాయి. అబ్బా అనిపించేది అబ్బాయి.”

“సోదాపి సూటిగా చెప్పు.. అంటే అబార్షనా?”

“కాదు కాదు కానే కాదు.”

“మరీ?మ్మా అన్నావు.. అంటే అమ్మాయి అనేగా?”

“ఔను అమ్మాయే అన్నాను. అబార్షన్ అనలేదుగా?”

“మార్నింగే నేను చెప్పాగా?”

“నేను కాదన్నానా? చెప్పింది మీరు నేను కాదుగా?”

అంటే అబార్షన్ కు ఒప్పుకోవటం లేదన్నమాట.

“నా మనసు చదివినట్లు ఎంత కరెక్ట్ గా చెప్పారో థ్యాంక్స్ అండీ”

“అంతా నీ ఇష్టమేనన్నమాట? మొగుడి మాటకు విలువ లేదా?”

“కోర్టులో జడ్జిగారు మేము చెప్పింది అంతా వింటారు. విలువ చేసే మాటకే విలువిచ్చి తీర్పు ఇస్తారు. ఇదీ అంతే. మీరు చెప్పారు. విన్నాను. మాటలో విలువ వుంటే విలువ ఇస్తాను. లేదంటే లేదు.”

“అంటే ఇప్పుడు తమరు జడ్జి అన్న మాట?”

అమ్మాయి అయినా అబ్బాయి అయినా మూడే అక్షరాలు. మొదటి చివరి అక్షరాలు సేమే.. మధ్యలో వున్న అక్షరాలే తేడా. అమ్మ అనిపించేది అమ్మాయి. అబ్బా అనిపించేది అబ్బాయి.

“నా విషయాలలో ఎప్పుడూ నేనే జడ్జిని. ఇది నా విషయం. నాకు పుట్టబోయే నా బిడ్డ విషయం.”

“అయితే ఈ విషయంలో నేను కూడా జడ్జినే.. నన్ను నా మాటను ఖాతరు చేయని నీతో..”

“కలిసి వుండడం సాధ్యం కాదు అంటారు. సూపర్ జడ్జిమెంట్ సర్. అప్రిషియేట్ యువర్ వేల్వూబుల్ జడ్జిమెంట్ సర్.”

“నేనేదో జోక్ చేస్తున్నానని అనుకుంటున్నావా? ఐ మీనిట్”

“నేనేమీ ఆషామాషీగా తీసుకోవడం లేదు. లాభ్ లో రిజర్ట్ వినగానే మీ తీర్పు, ఈ క్లైమాక్స్ సీన్ ఊహించేసుకున్నాను.”

“అయితే ఇంకా ఆలస్యమెందుకు?”

“ఆలస్య మంటూ ఏమీలేదు. మీ తీర్పు రాగానే మా వాళ్ళకు మెసేజ్ ఇచ్చాను. వాళ్ళు రాగానే నా సామానుతో నేను వెళ్ళిపోతాను. కేవలం సామానే. మీకు మా నాన్న గారు ధారపోసిన కట్నం అడుగుతానని కంగారు పడకండి. వేసిన ముష్టి చేసినదానం తిరిగి తీసుకునేంత అల్పురాలిని కాదు. అయితే వెళ్లే ముందు చిన్న మాట.. చిన్న సలహా.. వింటే వినండి లేదా మర్చిపోండి. మీకు విడాకులు ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు రండి. సంతకం పెట్టేస్తాను. పునర్వివాహం చేసుకోండి. కానీ కన్యను కాదు. రేపు ఆ అమ్మాయికీ నాలాగే అమ్మాయే పుడితే మళ్ళీ ఇదే క్లైమాక్స్.

ఎంత అద్భుతమైన క్లైమాక్స్ అయినా రెండోసారి బోరింగ్. అందునా ఇలాంటి క్లైమాక్స్ అయితే పరమ నీచంగా ఉంటుంది. అందుకని అబ్బాయిని కని, భర్తను కోల్పోయిన ఓ అమ్మాయిని చేసుకొని

అబ్బాయికి తండ్రిని అనిపించుకోండి. మీ జీవితాశయం నెరవేరుతుంది.. ఓ అభాగ్యురాలికి అండ దొరుకుతుంది. ఎందుకు చెపుతున్నానంటే మీరు మీ జీవితంలో అబ్బాయికి తండ్రి కాలేరు కాబట్టి. అదిగో మా వాళ్ళు వచ్చేశారు. సాయంత్రం నాలుగు గంటలకే వచ్చి నా సామాను సర్దుకొని “నా” సారీ మీ ఇంటి వెనుక వరండాలో పెట్టించాను. ఇక సెలవు భర్త గారూ!

! సారీ మాజీ భర్త గారూ.!

హుందాగా బయటికి అడుగులేసింది.. లాయర్ అపూర్వ.

“అరే మోహన్! నేనూ డాక్టర్ సందీప్ ని. ఎలా వున్నావ్! వన్ ఇయర్ తర్వాత నిన్ననే స్టేట్స్ నుంచి వచ్చాను. రేపు మా హాస్పిటల్ యూనివర్సరీ ఫంక్షన్ వుంది. సాయంత్రం నువ్వు నీ లాయర్ భార్యతో రావాలి. అన్నట్లు మీ వంశోద్ధారకుడిని మాత్రం మర్చిపోకు. అన్నట్లు ఏమి పేరు పెట్టావు. త్వరలో సెకండ్ బర్త్ డే వచ్చేస్తుంది కదూ? నేను తప్పకుండా వస్తాను. బై రా మోహన్.”

“రండి ! మీరు వస్తారని వన్ ఇయర్ నుండి ఎదురు చూస్తున్నా. ఆ రోజునే మూచువల్ అగ్రిమెంట్ డివోర్స్ పేపర్ మీద సైన్ చేసి ఆఫీసులో ఫైల్ లో పెట్టి ఉంచాను. వన్ మినిట్.”

“నేను దాని కోసం రాలేదు.”

“ఓ, సారీ ఇన్విటేషన్ ఇవ్వడానికొచ్చారా? కంగ్రాట్స్.”

“అపూర్వా! నన్ను ఎందుకు మోసం చేశావు? ఎందుకు అబద్ధం చెప్పావు? డాక్టర్ మోహన్ ఫోన్ చేశాడు. ఆ రోజున నీకు పుట్టబోయే బిడ్డ అబ్బాయని చెప్పాడా లేదా? మరి అమ్మాయని నాకు ఎందుకు చెప్పావు?”

“ఓ అదా? అవును.. డాక్టర్ అబ్బాయనే చెప్పారు. అన్ని టెస్ట్ లూ వంద శాతం కరెక్ట్ కావాలన్న రూలేమీ లేదుగా? రేపు పొరపాటున అమ్మాయి పుడితే? పరిస్థితి ఏంటి? పుట్టిన బిడ్డను పురిటిలోనే చంపేసి..

మీ పురుష అహంకారాన్ని చూపించుకునే వారు కదా? ఆ భయంతోనే అలా చెప్పాను. అందుకే మీకు దూరంగా వచ్చేశాను.

ఇప్పుడు డాక్టర్ చెప్పిన టెస్ట్ రిపోర్ట్ విని ఎందుకు నన్ను మోసం చేశావు అని అడగడానికి వచ్చారన్న మాట సహజం!”

“అపూర్వా ! అయిపోయిందేదో అయిపోయింది. ఇప్పుడు గతాన్ని తవ్వకోవడం అవసరమంటావా? తప్పు చేయకపోయినా నేనే సారీ చెపుతున్నాను. నాతో వచ్చేయ్.”

“వెరీ గుడ్ చేంజ్.. తప్పు చేయలేదు. అయినా సారీ చెపుతున్నానని మీకు మీరే కాండక్ట్ సర్టిఫికేట్ ఇచ్చేసుకుని మీ వీపు మీరు సరిచేసుకుంటున్నారు. మీరన్నట్లు గతం తవ్వకోవడం వేస్ట్. ఐ టూ అగ్రి. ముష్టి ఐదు సంవత్సరాలు గతం. మరి భవిష్యత్తు? అరవై డెబ్బై సంవత్సరాలు. ఇప్పుడు తమరు వచ్చింది నాకోసం కాదు వంశోద్ధారకుడవుతాడని ఓ సారీ ప్లస్ అవుతాడని నమ్ముతున్న అబ్బాయి కోసం? యామై కరెక్ట్? మరి రేపు అమ్మాయి నా కడుపున పడితే? భూమిహత్య? నేనీ హత్య చేయలేను. నన్ను మన్నించి నన్ను వదిలేయండి.”

చేతులెత్తి దండం పెట్టింది అపూర్వా.

“మరీ అంత దారుణంగా ఎందుకు ఆలోచిస్తావు? రేపు నీకు అమ్మాయి పుట్టినా నాకు సంతోషమే.”

“పుడితే సంతోషం.. అసలు పుట్టనిస్తే కదా? హాస్పిటల్లో పుట్టిన బిడ్డలు అమ్మ

నా బిడ్డ జీవితంలో స్వంత బిడ్డల్ని చంపుకునే కిరాతక మనస్తత్వమున్న నీలాంటి నీచుల నీడ కూడా పడడానికి నేను అంగీకరించను. రేపు నా బిడ్డ మీ కుళ్ళిపోయిన చెత్త భావాలతో పెరిగి మీ లాగే అమ్మాయిలను చంపుకునే మృగాడుగా మారితే వాడి మూలంగా మరో మగువ జీవితం కూడా ఇలాగే నా జీవితం లానే అయిపోతుంది కదా? ఆ పాపం నేను మూట కట్టుకోలేను.

ఒడిలోనుండే మాయమైపోతున్నారు. అమ్మాయిలు నర్సుల మాయతో అబ్బాయిలైపోతున్నారు. రేపు నా కూతురిని మాయ చేయడం మీకో లెక్కా?”

“మరీ ఇంత దారుణంగా మాట్లాడతావనుకోలేదు.”

మోహన్ ఆవేశ పడిపోయాడు.

“మరి ఏమనుకున్నారు? బిస్కట్ చూపిస్తే తోక ఊపుకుంటూ వచ్చే కుక్క పిల్లలా వచ్చేస్తాననుకున్నారా? వ్యక్తిత్వం చచ్చిన తల్లిననుకున్నారా? నా బిడ్డ జీవితంలో స్వంత బిడ్డల్ని చంపుకునే కిరాతక మనస్తత్వమున్న నీలాంటి నీచుల నీడ కూడా పడడానికి నేను అంగీకరించను. రేపు నా బిడ్డ మీ కుళ్ళిపోయిన చెత్త భావాలతో పెరిగి మీ లాగే అమ్మాయిలను చంపుకునే మృగాడుగా మారితే వాడి మూలంగా మరో మగువ జీవితం కూడా ఇలాగే నా జీవితం లానే అయిపోతుంది కదా? ఆ పాపం నేను మూట కట్టుకోలేను.

అమ్మాయిల్ని కంటున్న భార్యలు కూడా అమ్మాయిలే కనుక వాళ్ళు చీరలో నగలో అడిగితే వాళ్ళను కూడా మైనస్ క్యాటగిరీలో లెక్కించి చంపేయరన్న భరోసా వుందా? అయినా రాక్షస మనస్తత్వమున్న కంసుడి వారసులు మీరు. పసి పాపల ప్రాణాలు తీసే శిశు హంతకులను ఉరికంబం ఎక్కించాలి. అమ్మకీ అమ్మాయికీ ఒక్క అక్షరమే తేడా. నిన్ను కన్నతల్లి అమ్మాయే. అమ్మాయిని చంపుకుంటే అమ్మను హత్య చేసినట్లే.. పండులకు పన్నీరు పరమ అసహ్యంగా ఉంటుంది. కంపుకొట్టే మురుగే.. మీ లాంటి పండులకు ఇంపు.. ఇంకా అర్థం కాలేదా?

మీకు వచ్చిన దారి గుర్తుంటే ఎలాంటి గొడవా వుండదు.

నేను చూపిస్తే మాత్రం కిడ్నాప్ కేస్ లో అరెస్ట్ చేయబడి పోలీస్ లారీ దెబ్బలు తిని స్టేషన్ సెల్ చువ్వలు ఇంచక్కా లెక్కబెట్టు కోవచ్చు బిల్డర్ గారూ! ఊహించుకోండి.

లాయర్ని కాబట్టి సలహా నాది.. క్లెంట్ కాబట్టి ఛాయిస్ మీది మై డియర్ మాజీ హాస్పెండ్.” మరో మాటకు తావు లేకుండా మాయమైపోయాడు శిశు హంతకునిగా మారాలనుకున్న మో..హ..న్..దేభ్య ముఖంతో.

“ఇంత నిక్రుష్టుడా నా మాజీ.. వీడితోనా తను ఇంతకాలం కాపురం చేసింది?”

విరక్తిగా నవ్వుకుంది లాయర్ అపూర్వా.

// ఈ ధైర్యం చాలు //

ఎవరిచ్చారు? ఎవరిచ్చారు? నీకీ అధికారం?
నా జీవితం నాది కాకుండా చేసిన నీ కండకావరం!!
నా జీవితం నాశనం చేసినరోజు
నీ జీవిత పతనానికి మొదటిరోజు
నా కంటి నుండి జారే ప్రతి అశ్రువు
నీ ఒంటి నుండి కారబోయే రక్తపుచుక్కలతో సమానం
ఏదో సాధించానని ఎగిరిపడకు
నా నిస్సహాయత నా ఓటమి అని అనుకోకు
నీ అమ్మలోను నేనే..
నీ అక్కలోను నేనే..

తరుణీ తరంగాల్లో
ప్రథమ బహుమతి
పొందిన కవిత..

నీ చెల్లిలోను నేనే..
నీ పిల్లలోను నేనే..
ఈ విశ్వం మొత్తం నేనే!!
నా నుంచి తప్పించుకున్నావని మురిసిపడకు
దేవుడి నుంచి తప్పించుకోలేనని బాధపడు
నా జీవితం నీ వలన ముక్కలైంది అని బాధపడను
దాన్ని అతికించుకునే శక్తి నా దగ్గరే ఉందని గర్వపడతా
నా మానాన్ని భంగం చేసిన నీ చేతులు
నా మనసును భంగం చేయని నీ చేష్టలు
ఈ ధైర్యం చాలు ఈ జీవితానికి !
నీ జీవితాన్ని ఎండకట్టడానికి !! - డి. లక్ష్మీ ప్రవళిక

బాలలకేది భరోసా...?

దొంగతనాలు చేస్తున్నారు. వివిధ ఆకర్షణలకు లోబడి మహిళలపై అత్యాచారాలు వయోభేదం, వావి వరసలు లేకుండా చేస్తున్నారు. చివరకు పసిపిల్లలను కూడా వదలడం లేదు. చెడుసావాసాల ప్రభావంలో హింసాత్మకంగా మారుతున్నారు. అత్యంత హింసాత్మక నేరాలుగా పరిగణించే వాటిలో బాల నిందితులే ఎక్కువ. అత్యాచారాలు, హత్యలు దోపిడీలు ఈకోవలోకే వస్తాయి. గతేడాది 638 నేరాలు ఇలాంటివే అని వెల్లడైంది. తెలుగు రాష్ట్రాలలో 802 నేరాలు నమోదయితే వాటిలో 1,299 మంది బాలలే నిందితులు వాటిలో 910 మంది తల్లి తండ్రుల వద్దే ఉంటున్నారని నమోదైనది.

మహిళలను ఆకతాయిగా వేధించడం, కించపరచడం వంటి నేరాలలో బాలలపై 49 కేసులు నమోదయ్యాయి అని వెల్లడయ్యింది. వీటిలో లైంగిక వేధింపు కేసులు 7 వున్నాయి. వీరంతా 10వ తరగతి కి కూడా రానివాళ్లే. అంటే 16 ఏళ్ల లోపు వాళ్లే. బాల నేరస్థుల చట్టం-2000 సం॥ ప్రకారం బాలలకు జైలు జీవితం నిషిద్ధం. (జువైనైల్ జస్టిస్) సర్వోన్నత న్యాయస్థానం హింసాత్మక నేరాలలో అధిక సంఖ్యలో బాల నేరస్థులు ఉన్న నేపథ్యంలో ఈ చట్టానికి సవరణ తేవాలని 2011లోనే అటార్ని జనరల్ ని కోరింది.

2012లో నిర్భయ ఘటన తరువాత ఈ డిమాండ్ మరింత ఎక్కువయ్యింది. ఈ హింసాత్మక నేరాలలో పట్టుబడిన 16-18 ఏళ్లవారిని పెద్దవాళ్లతో సమానంగా పరిగణించాలని వాదన జరిగింది. అప్పుడు ఈ జువైనైల్ జస్టిస్ చట్టం 2000 రద్దు చేసి కేంద్రం కొత్త చట్టాన్ని తీసుకు వచ్చింది. ఈ ప్రక్రియను కేంద్ర మహిళ, శిశు అభివృద్ధి శాఖ, ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటయిన మంత్రుల బృందం, మానవ వనరుల శాఖకు చెందిన ప్రత్యేక పార్లమెంటరీ స్థాయి సంఘం కలసి నిర్వహించారు.

పార్లమెంటు ఉభయ సభలు ఆమోదించిన బాలల న్యాయ (బాలల రక్షణ, సంరక్షణ) చట్టం-2015 ప్రకారం క్రూరమైన నేరాలకు పాల్పడిన వ్యక్తుల వయసు 16 నుంచి 18 ఏళ్ల మధ్య ఉంటే, వారిని వయోజనులుగా గుర్తించాలా లేక పిల్లలుగానా అనే విషయాన్ని బాలల న్యాయ బోర్డులు నిర్ణయిస్తాయి.

నేరం రుజువైతే శిక్ష విధించవచ్చు మరణశిక్ష, జీవిత ఖైదు మాత్రం ఉండదు. వారికి ఉద్దేశించిన ప్రత్యేక కేంద్రంలో 21 ఏళ్ల వయస్సు వచ్చే వరకు ఉంచుతారు. అప్పుడు వారి ప్రవర్తనను పరిశీలిస్తారు. నేరస్థుడు పరివర్తన చెందితే శిక్ష తగ్గిస్తారు బాలల న్యాయ బోర్డులో ఒక సామాజిక శాస్త్రవేత్త, ఒక పిల్లల హక్కుల కార్యకర్త ఉంటారు. దేశవ్యాపితంగా జైళ్లను తనిఖీ చేసి 16 ఏళ్లు నిండని నేరస్థులు ఉంటే వారిని పరివర్తన గృహాలకు తరలించాలని ఢిల్లీ హైకోర్టు గతంలోనే ఎన్ సి పి సి ఆర్ ని ఆదేశించింది.

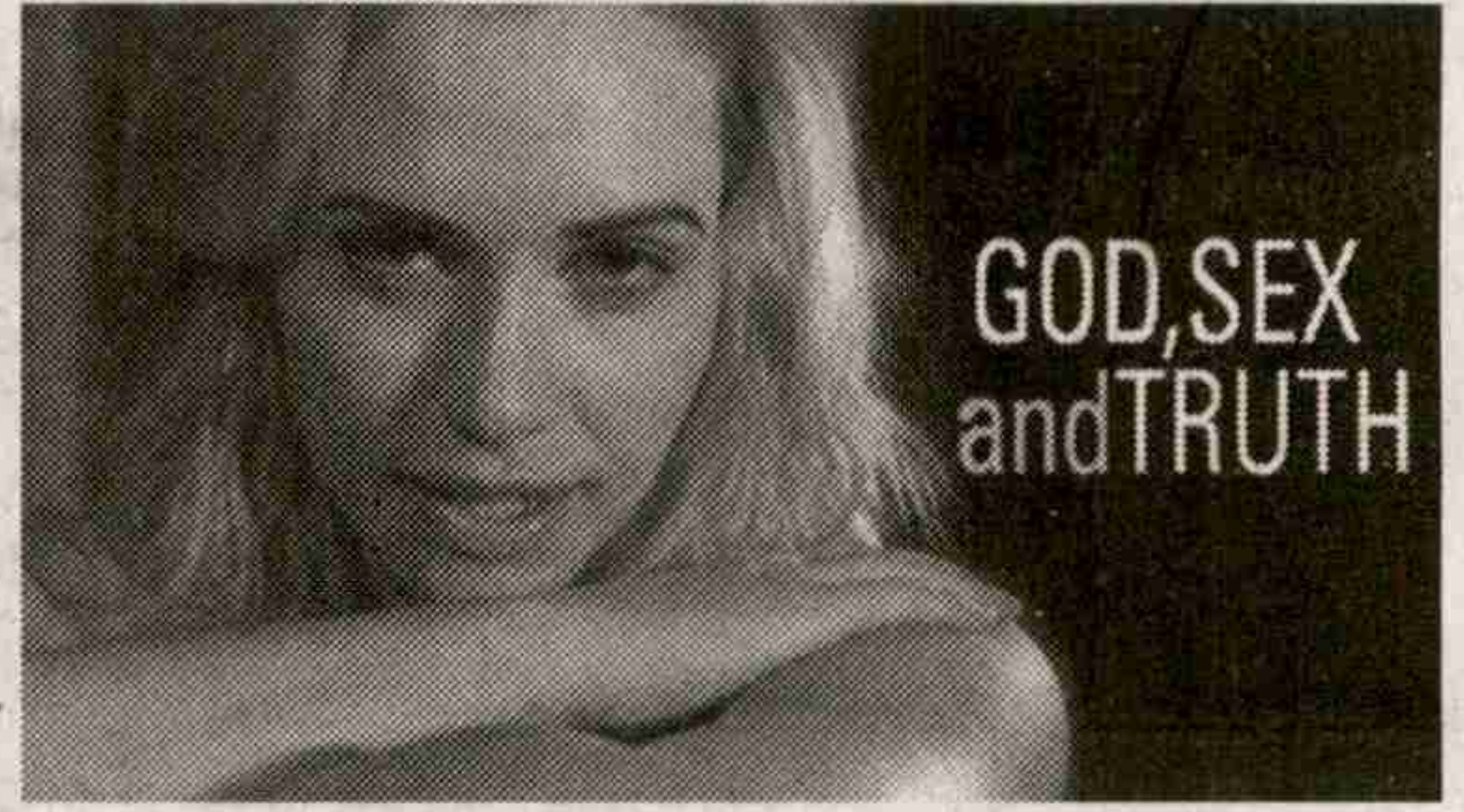
అప్పుడు సామాజిక వేత్తలు, న్యాయ వాదులతో కూడిన కమిటీలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఏర్పాటు చేశాయి. నేరం చేసి పట్టుబడిన బాలలకు సంస్కారం నేర్పడం పునరావాసం కల్పించడం చక్కని పరిష్కారం అవుతుంది. గ్రామాలలో సాంఘిక, ఆర్థిక, విద్య, ఉపాధి అవకాశాలను పెంచాలి. వలసలను తగ్గించాలి. యువశక్తిని క్రీడా సౌకర్యాలను విస్తరించటం ద్వారా గాడిలో పెట్టవచ్చు. జనాభాలో అధిక శాతం ఉన్న యువజనులు, బాలలను దేశ ప్రగతికి ఉపయోగపడేలా మలచాలి. ప్రభుత్వాలతో పాటు సమాజం, తల్లితండ్రులు చొరవ తీసుకుంటేనే బాల్యానికి భరోసా. పుస్తక పఠనం ద్వారా కూడా పిల్లల్లో మార్పు తీసుకు రావచ్చు. నిర్బంధ పాఠశాలలో కాక స్వేచ్ఛా పూరిత వాతావరణంలో వారి బాల్యం గడిస్తే స్వతంత్రమైన ఆలోచనలు, నైతిక విలువలు వారి సొంతమవుతాయి.

దేశంలో బాలలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల పరిష్కారానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని సర్వోన్నత న్యాయ స్థానం ఇటీవల స్పష్టం చేసింది. బాలల నేర న్యాయచట్టం అమలు చేయడం గురించి కేంద్రం అరకొరగా ప్రమాణ పత్రం దాఖలు చేయడంపై సర్వోన్నత న్యాయస్థానం మండిపడింది. ఒక ప్రజాప్రయోజన వాదంపై విచారణ సందర్భంగా సుప్రీం కోర్టు కీలక వ్యాఖ్యలు చేసింది. పిల్లలంటే కేంద్రానికి పట్టింపు లేదా అని ధర్మాసనం ఆక్షేపించింది. పెంపకం లోపం ఫలితంగా బాలలు పక్కదారి పడుతున్నారని జాతీయనేరగణాంక సంస్థ నివేదించింది. బాలలు అత్యధికులు కుటుంబ సభ్యులతో జీవిస్తున్నారే! పేద రికం పిల్లలను తప్పుదారి పట్టిస్తోంది. దొంగ తనాలకు, దోపిడీలకు పురికొల్పుతుంది. బాలనేరస్థులలో ముఖ్యంగా గతంలో ఎక్కువగా వీధి బాలలే ఎక్కువగా వుండేవారు. కాని నేడు ఆ పరిస్థితి లేదు.

పిల్లలేం చేస్తున్నారు? ఎలా ఉంటున్నారు? అనే విషయాల మీద తల్లిదండ్రుల ఉదాశీనతతో చెడుప్రవర్తనతో ఉన్నవారిని సరిదిద్దలేక పోవటంవల్ల పిల్లలు కౌమార దశలోకి అడుగు పెట్టాక జల్సాలకు అలవాటు పడి ఖర్చులకు డబ్బుల కోసం

వికృత లైంగిక పోకడలు

- కె. శారద

సృజనాత్మక దర్శకుడిగా పేరున్న రాంగోపాల్ వర్మ ఇటీవల వివాదాస్పద దర్శకుడయ్యాడు. వర్మ తాజాగా యుట్యూబ్ ఛానల్ లో 'గాడ్ సెక్స్ అండ్ ట్రూత్' (జిఎస్ టి) అనే సినిమా టీజర్ ను విడుదల చేసి వార్తాల్లోకి ఎక్కాడు. మహిళా సంఘాలు, మేధావులు, మానసిక వైద్యులూ వర్మ వితండ వాదాన్ని పెద్ద ఎత్తున నిరసిస్తున్నా ఆయన మాత్రం నా సినిమా.. నా ఇష్టం.. అని తనదైన సిద్ధాంతాన్ని వినిపిస్తున్నాడు. ఈ చిత్రం విడదల నేపథ్యంలో సామాజిక కార్యకర్త దేవి, రాంగోపాల్ వర్మ మధ్య ఒక న్యూస్ ఛానల్ వేదికగా తీవ్ర వాగ్యుద్ధం నడిచింది. ఈ సందర్భంగానే దేవితో పాటు మరో ఐదవ కార్యకర్త పైనా వర్మ తీవ్ర అభ్యంతరకర వ్యాఖ్యలు చేసి అవమానించాడు. తనపై చేసిన అనుచిత వ్యాఖ్యలను పరిగణలోకి తీసుకుని వర్మపై చట్ట పరంగా చర్యలు తీసుకోవాలని దేవి హైదరాబాద్ సెంట్రల్ క్రైమ్ స్టేషన్ లో ఫిర్యాదు చేశారు. విశాఖపట్నంలో మరో ఫిర్యాదు ఇచ్చారు. వర్మను తక్షణమే అరెస్టు చెయ్యాలని ఐదవ డిమాండ్ చేస్తోంది.

అవసరమైన లైంగిక మనస్తత్వాన్ని సమర్థిస్తూ, అలాంటి వారి మద్దతు కూడ గట్టుకోవాలనేదే వర్మ తాపత్రయంగా కనిపిస్తోంది. విచ్చలవిడి శృంగారం, దైవత్వమని కొందరు బాబాలు, మానసిక రోగులు చెబుతుంటారు. ఇటువంటి మనస్తత్వాన్ని, దైవత్వం అంటే అంతకంటే మూర్ఖత్వం, అజ్ఞానం మరొకటి ఉండదు. మూఢభక్తి, సెక్స్ రెండూ మార్కెట్ లో లాభాలను ఆర్జించి పెట్టే సరకుగాను, దోపిడీ సాధనంగానూ చలామణి అవుతున్నాయి. విశృంఖలత్వాన్ని స్త్రీ స్వేచ్ఛగా నమ్మించే ప్రయత్నం చాలాకాలం నుంచి సాగుతున్నా ఈ మధ్యకాలంలో ఈ ప్రయత్నం మరింత వేగంగా, పగడ్బందీగా

జరుగుతోంది. ఈ విపరీత పోకడలనే స్త్రీ స్వేచ్ఛగా అభివర్ణించేవారు మార్కెట్ శక్తుల కుట్రలో భాగస్వాముల యినట్టే. రాంగోపాల్ వర్మ ఈ కోవకే చెందుతాడు. ఎవరో దయతో ప్రసాదిస్తే స్త్రీకి స్వేచ్ఛ లభించదు, వారే పోరాడి సాధించు కుంటారని చరిత్ర చెబుతోంది. స్త్రీకి స్వంత ఆలోచన, తద్వారా ఉచితానుచితాలు గ్రహించే శక్తి సామర్థ్యాలు సహజంగానే ఉంటాయి.

ఫెమినిష్టులు కోరుకునే లైంగిక స్వేచ్ఛకూ కొందరు తప్పుడు భాష్యం చెబుతున్నారు. ఇలాంటి వారిలో వర్మ ప్రముఖుడు. ఫెమినిష్టు ఉద్యమం స్త్రీ, పురుష సమానత్వం కోసం మొదలయింది. ఫెమినిష్టులు కోరుకునేది లైంగిక విశృంఖలత్వం కాదు లైంగిక స్వేచ్ఛ. ఈ రెండింటి మధ్య ఉన్న తీడాను వర్మ లాంటి వారు చెరిపేసి సమాజాన్ని తప్పుదారి పట్టిస్తున్నారు. వర్మ, అతనిని సమర్థించే కొందరు స్త్రీల శరీరాలను నగ్నంగా చూపించడమే సృజనాత్మకత అంటున్నారు. వ్యక్తులకు నైతిక విలువలు ఉన్నట్టే సమాజానికి, వ్యక్తుల సమూహానికి నైతిక విలువలుంటాయి.

అవి సమాజాన్ని అభివృద్ధి పథంలోకి నడిపేవిగా ఉంటాయి. అందుకు ప్రతిబంధకంగా ఉన్న విలువలు ఏవైనా, ఎప్పటికీ యినా అంతరించి పోక తప్పదు. తన జుగుప్సాకరమయిన బూతు సినిమా "ఉమెన్ సెక్స్ లిబరేషన్" కోసం అంటూ మీడియాలో ప్రచారానికి తెగబడిన తరువాత ఎవరయినా ప్రశ్నిస్తారు. అలా ప్రశ్నించిన వారిని మీడియా సాక్షిగా అసభ్య వ్యాఖ్యలతో కించపరచడం వర్మ తెంపరితనం. పైగా తెరపై తాను చూపించే బూతుకి 'సెక్స్ ఎడ్యుకేషన్' అని చెప్పుకుంటున్నాడు. తనకు సామాజిక బాధ్యత లేదని మీడియా లైవ్ లోనే నిస్సిగ్గుగా ప్రకటించుకునే వర్మ ఎవరికోసం?

ఎవరికి? ఏ బాధ్యతతో? ఈ సెక్స్ విద్యను అందిస్తున్నాడు. వర్మ చెబుతున్న సెక్స్ విద్య ప్రమాదకరమయిన, అసహజమయిన మానసిక రుగ్మత అంటున్నారు నిపుణులు. నాగరికతను అలవరచుకున్న మనిషికి, అనాగరిక జంతువుకి అనేక అంశాలతో పాటు లైంగిక విషయాల్లోనూ తేడా ఉంది. జంతువుల మధ్య ఉండే లైంగిక సంబంధాలకు మూలం కేవలం ప్రకృతి నిర్దేశించిన శారీరక వాంఛ మాత్రమే. మనుషుల మధ్య ఏర్పడే లైంగిక సంబంధాలకు పునాది ప్రేమాభిమానాలు. ఈ సంబంధాలను సామాజిక నియమాలు నియంత్రిస్తాయి. గోప్యత, వావి వరుసలు.. లాంటి సామాజిక నియమాలకు లోబడే నాగరికత నేర్చిన మనుషుల మధ్య లైంగిక సంబంధాలు కొనసాగాలి. కామోద్రేకంతో ఎవరితో పడితే వారితో, ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు, ఎక్కడ పడితే అక్కడ లైంగిక చర్యలకు పూనుకొనడం జంతు నైజం, అటవిక స్వభావం.

తనకు సామాజిక బాధ్యత లేదని పదే పదే గర్వంగా ప్రకటించుకుంటున్న వర్మ లాంటి వారిని సెలబ్రిటీలను చేసి లక్షలాది మంది ప్రజలకు వర్మ లైంగికోన్మాదాన్ని గంటలు గంటలు, రోజుల తరబడి లైవ్ ప్రోగ్రాంల ద్వారా అందిస్తున్నాయి కొన్ని మీడియా సంస్థలు. రేటింగ్స్ కోసం మీడియా చేస్తున్న ఈ తరహా చర్యలు సమాజంలో లైంగిక ఉగ్రవాదంగా మారతాయి. సామాజిక బాధ్యత కలిగిన మీడియా విచక్షణతో, స్వీయ నియంత్రణతో వ్యవహరించకపోతే అది సమాజాన్ని తీవ్రంగా ప్రభావితం చేస్తుంది.

అపురూప సహచరి

- అల్లూరి మన్మోహిని

అనాటి ఉదయం కా॥ అనసూయ గారితో ఆమె కుమార్తె కల్పన దంపతులు గౌ॥ సీతారామయ్య గారి మనుమరాలు అరుణ. మా పిల్లలతో (మా అమ్మాయిలు ఇద్దరు, మనవడు, అల్లుడుగార్లతో) నేను అందరం కలిసి కూర్చున్న ఆ కడసారి సన్నివేశం. అపురూపమైన అద్భుత దృశ్యం. మాతోపాటు అనసూయగారు కూడా మెత్తగా వున్న స్వీట్లు తీసుకుని తిన్నారు. నేను అనసూయగారూ మీరు ఎప్పుడు, ఎక్కడ పుట్టారు? మీ అమ్మ, నాన్నగార్లు ఎవరు? అని అడిగితే ఎంతో ఉత్సాహంతో నేను 1926వ సం॥లో కృష్ణాజిల్లా ఈడ్పుగల్లులో పుట్టాను.

“మా అమ్మ నాన్న కోటమ్మ, సుంకర రాంచంద్రరావుగార్లు” అని చెప్పారు. మరి స్వతంత్రంకోసం మీరు ఏమి చేశారు అని అడిగితే “ అన్నయ్యలతో కలిసి అహింస ప్రబోధ ప్రచారంలో పాల్గొనేదాన్ని. అప్పుడు నాకు 9సం॥ వయసు ఉంటుంది”. అన్నారు. స్వతంత్రం రావాలని పాటలు పాడేవారు కదా? ఒక పాట పాడగలరా? అని అడిగా. వెంటనే తడుముకోకుండా విప్పారిన మొఖంతో ఆ పాట పాడారు.

“వద్దుర వద్దుర ఇక పరపాలన వద్దుర హద్దు పద్దులేని పన్నులూ”

అంటూ గొంతెత్తి పాడిన ఆమె పాట ఈనాటి ప్రభుత్వ విధానాలకు కూడా వర్తిస్తుంది. అనసూయగారి కుటుంబం, పుట్టిన ఇల్లు అంతా స్వతంత్రోద్యమంలో పునీతమైనదే. ఖంగున మ్రోగిన ఆ స్వరం ఆయాసంతో ఒక నిమిషం ఆగింది. అది భారతమ్మ కలల వంట కా॥ అన్నే అనసూయమ్మ గారి కంఠం. నీరసంతో అంతటి బలహీనతలోనూ తీవ్ర స్వరంతో మ్రోగిన ఆమె కంఠధ్వని ఇంకా నా చెవిలో

మ్రోగుతూనే వుంది.

నిరంతరం మట్టిలో శ్రమించి మన కడుపు ఆకలితీర్చే శ్రామిక జన సౌభాగ్యంకోసం, కా॥ అన్నె వెంకటేశ్వర రావు, అనసూయ దంపతులు తమ శక్తియుక్తులన్నీ ఒడ్డి సమాజ సంక్షేమం కోసం అహర్నిశలు తమ సేవలు అందించారు. ఈ దోపిడి వ్యవస్థలో నిరంతరం జరిగే అవినీతి, అక్రమాలను తీవ్రంగా ఖండిస్తూ సాగిన ఆమె కంఠధ్వని కష్టజీవుల ఉద్యమాలలో నజీవంగా మ్రోగుతూనే ఉంటుంది. సామాజిక సేవ జీవిత పరమార్థంగా అన్నే దంపతుల జీవితం చరితార్థం.

పసిబిడ్డల తల్లులతో సహా జైళ్ళపాలై అనంత త్యాగాలతో సాధించుకున్న ఈ స్వతంత్ర భారతం మరల సామ్రాజ్యవాదులకు తాకట్టు అయిపోతున్న దుస్థితిలో దేశవ్యాపితంగా లక్షలాది రైతన్నల ఆత్మహత్యలు, చేనేత కార్మికుల ఆకలి చావులతో ఈనాడు దేశం అట్టుడుకుతోంది. పాడిపంటలతో విలసిల్లే గ్రామీణభారతం కనుమరుగైపోతూ, దీనభారతంగా సాగుతున్న ఈ పరిణామ దశ.

“హిందూ ముస్లిం భాయి భాయి అని నినదిస్తూ, ఈశ్వర అల్లా తేరేనాం, సబ్కో సన్మతి హే భగవాన్” అని ప్రభోదించిన మహాత్మా గాంధీనే హత్యచేసిన దుష్టశక్తులతో వ్యతిరేకంగా ప్రజాఉద్యమాలు ప్రారంభం “అయ్యో ఈ స్వాతంత్ర్యం హాహాకారాలమయం, అన్యాయం అక్రమాల సమ్మిశ్రిత బలిపీఠం” అని దేశం అంటే సంపద సృష్టించే శ్రామిక జనావళి రోదనలతో అన్నే దంపతులు సామ్యవాద పతాకం చేపట్టారు.

మార్క్సిజమే దేశ సౌభాగ్యానికి దిక్సూచిగా శ్రమజీవుల ఉద్యమాలకే జీవితాలను అంకితం చేశారు. ప్రజా ఉద్యమాల నిర్మాణం కోసం జిల్లాలో ఎదురైన అనేక గడ్డు రోజులలో దుష్టశక్తులను ఎదిరించడంలో కా॥ అనసూయగారు అత్యంత ధైర్య సహసాలతో తన విశ్వరూపం చూపారు. శ్రామిక జన బాంధవిగా ఆమె సుదీర్ఘ జీవనయానం డిశంబర్ 2వ తేదీ సాయంత్రం ముగించారు. కా॥ అనసూయగారిది పరిపూర్ణ సార్థక జీవితం. అభ్యుదయ, సామాజిక సేవలకు ఆమె జీవితమార్గమే వెలుగుబాట.

ఆకలి అజీర్తిలేని సమసమాజం అంటే అదే సోషలిస్టు సమాజ నిర్మాణం కోసం తమ సర్వశక్తులు ధారపోసిన ఆమె ఆశయం అజరామరం.

ముఖ్యంగా అన్నే దంపతుల ఆశయాలకు తోడునీడగా ఎల్లవేళలా వారి పెద్దకొడుకుగా నిలిచి వారి కుటుంబాన్ని వేయి కళ్ళతో కాపాడిన మానవతామూర్తి, అజ్ఞాత సామాజిక సేవకులు అన్నే దంపతులకు అల్లుడైనా, పెద్దకొడుకుగా నిలిచి ఆదుకున్న గౌ॥ సీతారామయ్యగారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ ఆదర్శ జీవనంతో, అత్యున్నత ఆశయాలతో చిరంజీవిగా నిలిచిన మా అపురూప సహచరి అన్నే అనసూయగారి జ్ఞాపకాలు మానవితో పంచుకుంటున్నాను.

స్త్రీల ఆరోగ్యాలెందుకు క్షీణిస్తున్నాయి?

- శిలాలోలిత

పుట్టుకతోనే ద్వితీయశ్రేణి పౌరులుగా గుర్తింపబడుతున్న మనం, అనేక వివక్షల విషవలయంలో తిరుగుతూనే పెరుగుతుంటాం. అన్ని సందర్భాల్లోనూ వివక్షే చదువుల విషయంలోకూడా అదే పద్ధతి. గవర్నమెంట్ స్కూల్స్ లో అమ్మాయి, కాన్వెంట్ స్కూల్స్ లో అబ్బాయిని చేర్చుతారు. ఎందుకంటే ఫీజులు ఇద్దరికీ కట్టాలంటే కష్టం కదా! దీనికి చాకలిపద్దు రాయడం వస్తే చాలు. మనింట్లో ఉంటదా ఏమన్నానా? బోలెడు కట్నం పోస్తేగానీ, ఇల్లు కదలదు. అది అదనపు భారమేకదా! టెన్త్, ఇంటర్ వరకు పర్వాలేదు. డిగ్రీవాడికిస్తే సరిపోతుంది. ఇది చదివిన కొద్దీ, ఎక్కువ చదువుకున్నోడ్డీ తేవాలి కదా! అంత ఎత్తు కట్నమూ పోయ్యాలి. ఇదంతా ఎందుకు? ఓ మాదిరి చదువుచాలు, అనే అభిప్రాయాలతో ఇళ్ళల్లోనే అణచివేత మొదలవుతుంది.

కాన్వెంట్ లో చదివి వాడేదో పెద్దయ్యాక ఉద్ధరిస్తాడనీ, పున్నామ నరకానికి గేట్లు తెరుస్తాడనీ, వంశోద్ధారకుడనీ, అపోస సపోస ఆలోచించకుండా చేసేస్తూవుంటారు. ఇప్పుడు పెద్దన్న పెట్టుబడిని కట్నం రూపంలో తెచ్చుకోవచ్చులే అనే ధీమాతో ఇక, తిండి విషయం కూడా తేడాలే. మధ్యతరగతి, దిగువ మధ్యతరగతి కుటుంబాల్లో ఈ వివక్ష చాలా ఉంటుంది. తక్కువ ఆహారం, మిగిలినే

తినడం, గుడ్లు, మాంసం, పప్పు లాంటి కూరలు మగవాళ్ళు తిన్నతర్వాత, మిగిలినే తినడం, వాళ్ళు తిన్నారని సంతృప్తి పడటమే స్త్రీల పరమార్థమని బోధించే సూత్రాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. నోరు మూసుకు బతకడం, ప్రశ్నించడం మర్చిపోవడం, ఎదురుతిరగడం అసలే లేకపోవడం, ఉన్నంతలోనే తిని, ఆకలి కడుపుల్లో నకన కలాడడమే స్త్రీల పొత్తిళ్ళ లోనే మతి మాలిన నీతి సూత్రాలు బోధించడం ప్రారంభిస్తారు. పౌష్టికా హారలోపం వల్ల నీరసంగా బలహీనంగా తయారవుతారు. ఋతు సమస్యలు అనేకం.

అవి చెప్పుకోవడానికి కూడా లేదు. ఋతుస్రావం స్త్రీలు చేసుకున్న పాపమని, పరిశుభ్రత, పోషకాహారం ఇత్యాదులు అవసరమైన పరిస్థితుల్లో స్త్రీలపై ఆంక్షల నడుమ రెక్కలిరిగిన పక్షుల్లాగా, కాళ్ళు విరిగిన కుందేళ్ళలాగా బ్రతుకులీడుస్తున్నారు. రోగాల పాలవుతున్నారు. 18 ఏళ్ళలోపే గ్రామాల్లో పెళ్ళిళ్ళు చేసేయడంతో ఏడాదికో బిడ్డ నెత్తుకోవడం, తాగుబోతు మొగుడి అనేక నిర్వాకాలు, కట్నం చాలలేదన్న హింసల నడుమ బతుకీడుస్తూ ఉంటుంది. పరిపూర్ణ ఆరోగ్యంలేని ఆమె నెత్తురుని భర్త పిండుతుంటే, పిల్లలు పీక్కుతినడం మొదలవుతుంది.

అతగాడికున్న సవాలక్ష రోగాలకు ఆమె బలివేదిక అవుతుంది. వాటిని మోస్తూ, ఎవరికీ చెప్పుకోలేక, చెప్పుకున్నా తీరవని తెల్సుకుని నిశ్శబ్దంగా గుడ్లనీరు కుక్కుకుంటూ

తన మధ్య ఎందరెందరో స్త్రీలు, కుటుంబాన్ని ఈదుకురావడం నిత్యకృత్యమై పోతుంది. తిండి సరిగాలేదు. ఇక వైద్యం ఎక్కడిమాట? అందుకే స్త్రీలంతా చాలావరకు ముప్పై ఏళ్ళకే ముదుసలి రూపంలో, అనారోగ్యాలతో బతుకుతున్నారు.

భారతదేశంలో ఇతర దేశాలకంటే ఎక్కువమంది స్త్రీలు అనారోగ్యంపాలై మరణిస్తున్నారని లెక్కలు చెబుతున్నాయి. ఇన్ని సంఘర్షణల నడుమ, సంక్షిప్తతల నడుమ, ఆర్థిక స్థితిగతుల నడుమ అనారోగ్యం పాలుకాక మరేమవుతారు? వైద్యం చిటారుకొమ్మన కూర్చున్న మిఠాయి పొట్లం లాంటిదే స్త్రీలకు. కనీసం వాళ్ళకు విలువగానీ, మనిషినే గుర్తింపు కాని లేని దశలో ఇలాగే ఉంటారు. ఉండాల్సివస్తోంది.

అతగాడికున్న సవాలక్ష రోగాలకు ఆమె బలివేదిక అవుతుంది. వాటిని మోస్తూ, ఎవరికీ చెప్పుకోలేక, చెప్పుకున్నా తీరవని తెల్సుకుని నిశ్శబ్దంగా గుడ్లనీరు కుక్కుకుంటూ తన మధ్య ఎందరెందరో స్త్రీలు, కుటుంబాన్ని ఈదుకురావడం నిత్యకృత్యమై పోతుంది. తిండి సరిగాలేదు. ఇక వైద్యం ఎక్కడిమాట? అందుకే స్త్రీలంతా చాలావరకు ముప్పై ఏళ్ళకే ముదుసలి రూపంలో, అనారోగ్యాలతో బతుకుతున్నారు. భారతదేశంలో ఇతర దేశాలకంటే ఎక్కువమంది స్త్రీలు అనారోగ్యంపాలై మరణిస్తున్నారని లెక్కలు చెబుతున్నాయి.

ఆదర్శ మహిళా ఉద్యమనేత కామండ్ల మంగమ్మ

- కారుసాల సుబ్బరావమ్మ, అంగన్వాడీ వర్కర్స్ అండ్ హెల్పర్స్ యూనియన్ ప్రజాశక్తి రాష్ట్ర కార్యదర్శి

పామూరు ప్రజలు (చిన్న పెద్ద తేడా లేకుండా) అందరికీ మంగమ్మగా పరిచయమైన మండ్ల మంగమ్మగారు ఇకలేరు అనే వాస్తవం మహిళా నాయకులకు, కార్యకర్తలకు మింగుడు పడటంలేదు. అకుంఠిత దీక్షలో తుదివరకు ఆమె పామూరు ప్రాంతంలో సిపిఎం పార్టీ, ఐదాని నిర్మించటంలో విశేషంగా కృషి చేశారు. సిపిఎం పార్టీ 12వ మహాసభలు జనవరి 8,9,10 తేదీలలో జరుగుతున్నవి. మహాసభలకు డెలిగేట్ గా వెళ్లాటానికి బ్యాగును సైతం సర్దుకున్నారు. బహిరంగ సభకు మహిళలను సమీకరించడానికి ముందు రోజు తన కుమారుడు రమేష్ ని వెంట పెట్టుకొని రాత్రి 9 గంటలకు కరపత్రాలు పంచుతూ ప్రచారం చేశారు. ఆర్ధరాత్రి గుండెపోటుతో హఠాత్తుగా మరణించారు. ఆమె మృతి ప్రకాశం జిల్లా మహిళా ఉద్యమానికి తీరని లోటు. ఆమె మృతికి ఐదానివాళ్ళు అర్పిస్తోంది. వారి కుటుంబ సభ్యులకు సానుభూతి తెలియజేస్తున్నాం.

ఆమె పార్టీలో బహు ముఖ బాధ్యతలు నిర్వహించారు: వ్యవసాయ కార్మిక కుటుంబం నుంచి వచ్చిన మంగమ్మ గారు, వెంకటేశ్వర్లు (భర్త), సిపిఎం పార్టీ కనిగిరి ప్రాంత నాయకులు సూరాపాపి రెడ్డి గారు, ఎస్డి అనిఫ్ గారి ప్రోత్సాహంతో 1984లోని కనిగిరి ప్రాంతం మహిళా సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. కనిగిరి తాలూకా మహిళ సంఘం మొదటి కార్యదర్శిగా మంగమ్మ, తిరుపతమ్మ అధ్యక్షులుగా బాధ్యతలు స్వీకరించారు. అప్పటి నుండి ఆ ప్రాంతంలో మహిళలకు జరుగుతున్న అన్యాయాలకు వ్యతిరేకంగా, అశ్లీల చిత్రాలు నిషేధించాలని, నివాస ప్రాంతాలలో మద్యం లైసెన్సు షాపులు రద్దు చేయాలని, బెల్టు

షాపులకు వ్యతిరేకంగా, స్థానిక సమస్యల మీద మహిళలను సమీకరించి అనేక పోరాటాలు చేశారు. కొన్ని ఫలితాలు సాధించారు. 1990 నుండి ఐదాని జిల్లా ఉపాధ్యక్షురాలుగా 2001 నుండి 2009 వరకు ఐదాని జిల్లా అధ్యక్షులుగా, రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యులుగా బాధ్యతలు సమర్థవంతంగా నిర్వహించారు. సి.ఎస్ పురంలో ఐదాని జిల్లా స్థాయి రాజకీయ శిక్షణా తరగతులు నిర్వహించి మహిళా సంఘం కార్యకర్తలందరిని భైరవకోన తీసుకొనివెళ్లి ఉత్సాహపరిచారు. జిల్లా కేంద్రానికి పామూరు దూరమైనప్పటికీ కమిటీ సభ్యులందరికన్న ముందుగానే వచ్చి జిల్లా కమిటీకి అధ్యక్షతను సమర్థవంతంగా నిర్వహించేవారు. ఐదాని కలకత్తా, ఒరిస్సాలో జరిగిన ఆలిండియా మహాసభల ప్రతినిధిగా హాజరైనారు. జిల్లాలో ప్రజాస్వామ్యం, సమానత్వం, స్త్రీవిముక్తికి జరిగిన అనేక పోరాటాలకు న్యాయకత్వం వహించి జిల్లా మహిళా సంఘం విస్తరణకు, అభివృద్ధికి కీలక కృషి చేశారు.

సారా ఉద్యమంలో కీలకపాత్ర:

1991లో రాష్ట్ర వ్యాపితంగా సారా వ్యతిరేక ఉద్యమం జరిగింది. మద్యం టెండర్లు రద్దు చేయాలని జరిగిన పోరాటం పామూరు ప్రాంతంలో మిలిటెంట్ గా జరిగింది. 1993 సంవత్సరంలో మహిళలు ఉద్యమిస్తున్నా లెక్క చేయకుండా రాయలసీమా సారా కాంట్రాక్టర్లు గంగుల ప్రతాపరెడ్డి, ఆలగడ్డ గుండాలు పామూరులో షాపులను వేలంపాటలో తీసుకున్నారు. వారు మద్యం షాపును ప్రారంభించబోతుండగా మద్యం షాపును తొలగించాలని గ్రామంలో మహిళలు షాపును అడ్డుకున్నారు. ఈ ప్రదర్శన మీద ఆలగడ్డ గుండాలు రాళ్లు, కర్రలతో దాడి చేశారు. ఆ సందర్భంగా

మంగమ్మ గారికి తలపగిలింది. పళ్లు విరిగాయి తీవ్రమైన గాయాలై రక్తం కారుతున్న పోరాటంలో వెనకంజవేయకుండా ప్రజల మద్దతుతో గుండాలును తరిమికొట్టారు. వాళ్లు వచ్చిన జీపులోనే పరారైనారు ఈ ఘటన రాష్ట్ర వ్యాపితంగా సంచలనం కల్గించింది. తరువాత అనేక గ్రామాల్లో లైసెన్సు మద్యం షాపులు పెట్టానియకుండా మహిళలు ఉద్యమించి మద్యం షాపులు తొలగించారు.

ఐదాని ఆధ్వర్యంలో జిల్లాల్లో అనేక గ్రామాలలో బెల్టు షాపులకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం నడిపి బెల్టు షాపులు తొలగించు కున్నారు. మంగమ్మగారి ఆధ్వర్యంలో కనిగిరి, సిఎస్ పురం, పామూరు ప్రాంతాలలో మహిళలు కలిసి వచ్చి అనేక పోరాటాలు నిర్వహించి మద్యం షాపులను తొలగించారు. గోపాల పురం లైసెన్సులను 3 నెలలు పోరాడి తొలగించారు. పామూరు సి.ఎస్ పురం మండలాలు బెల్టుషాపులకు వ్యతిరేకంగా పెద్ద పోరాటం నడిచింది. కేసులు ఎదుర్కొని లక్ష్మీనరసపురం, రేగులచెరక, మోపాడు, అరి వేముల, అమ్మవరం, కట్టకిందపల్లి తదితర గ్రామాలలో బెల్టుషాపులను తొలగించారు.

ఆమె మోసపోయిన బాధిత మహిళలకు అండగా నిలిచారు. కొన్ని ఆదర్శ వివాహాలు చేయించారు. పామూరు ముస్లిం అబ్బాయి. వైశ్యుల అమ్మాయి ప్రేమించు కొన్నారు. వారి వివాహానికి పెద్దలు అంగీకరించని సమయంలో వారికి అండగా నిలిచి ఆదర్శ వివాహం జరిపించారు. వారికి రావల్సిన అస్తిలో వాట కూడా వ్రాయించారు. సి.ఎస్ పురం మండలం కె. ఆగ్రహారంలో అబ్బాయి అమ్మాయిని మోసం చేసి 3 సార్లు అబార్షన్ చేయించాడు. తరువాత ఆరోగ్యం బాగాలేదని అబద్ధం చెప్పి పెళ్ళి చేసుకొనని మోసం చేశాడు. ఆ అమ్మాయి మహిళ

సంఘాన్ని సంప్రదించడంతో మంగమ్మగారు అబ్బాయిని పోలీసు స్టేషన్ కు పిలిచి పోలీసు స్టేషన్ లోనే సి.ఎస్ పురం ప్రజల సహా కారంతో మంగళవాయిద్యాలు, బ్రాహ్మణుల మంత్రాలలో స్వచ్ఛందంగావారి పెళ్లి జరిపించారు. అనేక మంది బాధిత మహిళలకు అండగా ఉండి ఫ్యామిలీ కౌన్సిలింగ్ నిర్వహించి కుటుంబాలను కలిపారు.

ద్వాక్రా గ్రూపు మహిళలకు రుణాలు ఇవ్వని సందర్భంలో పామూరు స్టేట్ బ్యాంకును ముట్టడి చేసి ద్వాక్రా మహిళలకు లోన్లు ఇప్పించారు. దీపం పథకం కింద మహిళలకు గ్యాస్ కనెక్షన్లు ఇప్పించడంలో ద్వాక్రా గ్రూపుల నిర్వహణకు కృషి చేశారు. పామూరు పట్టణంలో సినిమాహాల్ లో అశ్లీల చిత్రాలను ప్రదర్శిస్తున్న ట్రైంలో మహిళా

సంఘాల కార్యకర్తలతో ఫిలిమ్ ని తీసుకు వచ్చి తగలబెట్టారు. సినిమాహాల్ లోనే యజమాని మారి కార్మికులను తొలగించి నందుకు నిరసనగ మహిళలని సమీకరణ చేసి రాస్తారోకో చేసిన ఫలితంగా కార్మికులను విధుల్లోకి తీసుకున్నారు. కార్మికులు, స్కీం వర్కర్లు, వ్యవసాయ కార్మికులు, రైతాంగ పోరాటాలలో సంఘీభావంగా పాల్గొన్నారు.

సిపిఎం నిర్వహించిన పోరాటాలలో చురుకైన పాత్ర పోషించి మహిళలను సమీకరించారు:

సిపిఎం పార్టీ తరపున పామూరులో 3, 11 వార్డు మెంబరుగా రెండుసార్లు ఎన్నికైనారు. అనాటి సర్పంచిగా ఎన్నికైనా వారు మనకు వ్యతిరేకమైనప్పటికీ స్థానిక ప్రజలను కదిలించి ఇళ్ళస్థలాలు సమస్య,

కరెంట్ సమస్యలతో పాటు అనేక స్థానిక సమస్యల పరిష్కారం కోసం కృషి చేశారు. పామూరు పేదలకు ఇళ్ళ స్థలాలు ఇవ్వాలని జరిగిన నిరవధిక దీక్షల్లో 5 రోజులు పాటు నిరాహార దీక్షలు చేశారు.

కరెంట్ చార్జీల తగ్గించాలని 3 నెలలు జరిగిన పోరాటంలో మహిళల్ని సమీకరించి పోరాటం నడిపారు. సిపిఎం పార్టీ డివిజన్ కమిటీ సభ్యురాలుగా ఉంటూ సమసమాజ స్థాపనకు, మహిళ విముక్తి సిపిఎం నిర్వహించిన అనేక పోరాటాలలో అరెస్టులు, కేసులను లెక్క చేయకుండా చురుకైన పాత్ర పోషించారు. నమ్మిన సిద్ధాంతం కోసం సొంత లాభం కోంత మానుకోని సమసమాజ స్థాపనకు జీవితాంతం కృషి చేసిన మండ్ల మంగమ్మగారు ధన్యజీవి.

కవిత

దేశ భక్తి అంటే

భారత మాత

చిత్ర పటానికి

దండలేసి దండం

పెట్టుకోవడం కాదు రా...

కులం పేరుతో, దళితులపై

దాడులు చేస్తూ

హత్యలు చేస్తూ

మహిళల బట్టలు విప్పి

వివస్త్రను చేస్తున్నప్పుడు

ఏమయ్యింది రా...

మీ... దేశ భక్తి

విద్యను ప్రైవేటీ కరణ చేస్తూ

కార్పొరేటు విద్యా

సంస్థలు విద్యార్థుల

ప్రాణాలు తీస్తున్నప్పుడు

ఏమయ్యింది రా...

మీ... దేశ భక్తి

అంగడి వస్తువును చేసి

అందాల పోటీలు పెడుతూ

అశ్లీల చిత్రాలలో

అర్థ నగ్నంగా చూపిస్తూ

విషం కక్కుతూ

బుస కొడుతున్న

కామం కోరలకు

భారత మాత బిడ్డలు

బలవుతుంటే

ఏమయ్యింది రా...

మీ... దేశ భక్తి

రైతే రాజు

దేశానికి రైతు

వెన్నెముక అంటున్న

భారతంలో

అన్నదాతల ఆత్మహత్యలు

పెరుగుతుంటే

ఏమయ్యింది రా...

మీ... దేశ భక్తి

అడవి సంపదను కొల్లగొట్టి

సామ్రాజ్యవాద దేశాలకు

అప్పజెప్పాలని చూస్తున్న

దళారి పాలకులకు

అడ్డు వస్తున్న

ఆదివాసీలను అంతంచేస్తుంటే

ఏమయ్యింది రా...

మీ... దేశ భక్తి

నువ్వు నిజమైన

దేశ భక్తుడివి అయితే

రా....

ఎక్కడ

ప్రజలు పీడించబడుతున్నారో

ఎక్కడ కులం, మతం పేరుతో

మారణహోమం జరుగుతుందో

అక్కడకొచ్చి ప్రశ్నించు

ఆ... పీడిత ప్రజల

పక్షాన నిలబడు

నీకు ధైర్యం వుంటే...

మహిళలు ఆత్మవిశ్వాసంతోనే ముందడుగు వేయాలి

ఏమీ చేయలేమనే భావాన్ని మనస్సులో నుంచి తొలగించుకుని ఆత్మవిశ్వాసంతో ధైర్యంగా ముందుకు వస్తేనే మహిళల అభ్యున్నతి సాధ్యమని రాష్ట్ర మహిళా కమిషన్ చైర్పర్సన్ నన్నపనేని రాజకుమారి అన్నారు. పీబీ సిద్ధార్థ ఆడిటోరియంలో ఫిబ్రవరి 5, 6 తేదీలలో జరిగిన తరుణీ తరంగాలు మహిళా ఫెస్ట్ను ప్రారంభించారు. ఈ సందర్భంగా ఆమె మాట్లాడుతూ స్త్రీలు శారీరకంగా బలహీనులని బాధపడవద్దని పీటీ ఉష, సైనా నెహ్రూల్, సానియా మీర్జా, సింధూ లాంటి క్రీడాకారిణులు క్రీడల్లో ప్రతిభను కనబరచి తమ సత్తా చాటారని గుర్తుచేశారు. నగర సీపీ గౌతమ్ సవాంగ్ మాట్లాడుతూ తమకు తలెత్తిన సమస్యలను సంఘటితంగా ఎదుర్కోవాలని మహిళలకు సూచించారు. జెడ్పీ చైర్పర్సన్ గద్దె అనురాధ, మాజీ ఎంపీ చెన్నుపాటి విద్య, స్వాతంత్ర్య సమరయోధురాలు మనోరమ, తరుణీ తరంగాలు అధ్యక్షురాలు రావి శారద తదితరులు ప్రారంభ సభలో పాల్గొన్నారు. అనంతరం జరిగిన సెమినార్లో ఆకాశవాణి మాజీ డైరెక్టర్ ముంజులూరి కృష్ణకుమారి, డాక్టర్ రాధికా రెడ్డి పాల్గొనగా డా॥రెజీనా అధ్యక్షత వహించారు. రెండవ రోజు ప్రారంభ సభలో డా॥ అనిత, డా॥ నాగరాజు లక్ష్మి, డి.రమాదేవిలు పాల్గొనగా సత్యవతిగారు అధ్యక్షత వహించారు. 6వ తేదీ మధ్యాహ్నం జరిగిన ఓపెన్ ఫోరంకు జీ.జ్యోత్స అధ్యక్షత వహించగా ఆయా రంగాల్లోని మహిళలు విభిన్న అంశాలలో మహిళల అభివృద్ధికి ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలను సూచించారు.

జానపద గేయాలు ఏకపాత్రాభినయం, చిత్రలేఖనం, వ్యాస రచనలు, వాద ప్రతివాదాలు తదితర 18 రకాల పోటీలలో విద్యార్థినులు, మహిళలు ఉత్సాహంగా పాల్గొన్నారు. పోటాపోటీగా ప్రదర్శనలు ఇచ్చి ఉత్సాహ తరంగాలను నింపారు. మహిళల్లోని శక్తిని, కళలను, సృజనాత్మకతను వెలికితీయాలని ఆత్మవిశ్వాసంతో అడుగులు వేసే లక్ష్యంతో నిర్వహించిన తరుణీ తరంగాలు దిగ్విజయంగా జరిగాయి. కేవలం ఇంటికి పరిమితమైన మహిళలు కూడా బయటకు వచ్చి తమ గళాలను, కలలను వినిపించే అవకాశం

ఈ వేదిక కల్పించింది.

మున్సిపల్ కమిషనర్ జె.నివాస్గారు, రాష్ట్ర సాంస్కృతిక శాఖ డైరెక్టర్ డి.విజయభాస్కర్, పి.బి.సిద్ధార్థ కాలేజ్ ప్రెసిడెంట్ ఎన్.వెంకటేశ్వర్లు, జె.ఎస్.ఎస్.డైరెక్టర్ శ్రీనాథ్, ఎం.బి.వి.కె.కార్యదర్శి మురళీకృష్ణ తదితరులు ముగింపు సభలో పాల్గొని విజేతలకు బహుమతులు అందజేశారు. శ్రీమతి విద్యాఖన్నా, డా॥నీరజ, అనీషా, శ్రీదేవి, సరోజ తదితరులు ఈ కార్యక్రమంలో ముందునుండి చివరి వరకు అన్నింటా తామై పాల్గొని జయప్రదం చేశారు.

విద్యార్థినుల జానపద నృత్య ప్రదర్శన

ఈ ప్రోగ్రాం నిర్వహణకు 67 మందితో నిర్వహణా కమిటీ ఏర్పడి విజయవాడ నగరంలోని వివిధ మహిళా రంగాలకు, స్వచ్ఛంద సంస్థలకు చెందిన మహిళలందరూ ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొనే ప్రయత్నాలు చేసింది. ఇది ఒక మొదటి ప్రయత్నం గానూ విభిన్న కార్యక్రమాలు తీసుకుంటూ మహిళలకు ఒక వేదికగా భవిష్యత్లో తరుణీ తరంగాలు నిలబడాలని నిర్వాహకులు, శ్రేయోభిలాషులు, వక్తలు ఆకాంక్షించారు. సీటీ కేబుల్ మీడియా సహకారం ఈ కార్యక్రమాన్ని జయప్రదం చేయడంలో ఎంతో తోడ్పడింది.

ఆమె - అతడు - సంఘం

- ఉషా యస్ దానీ

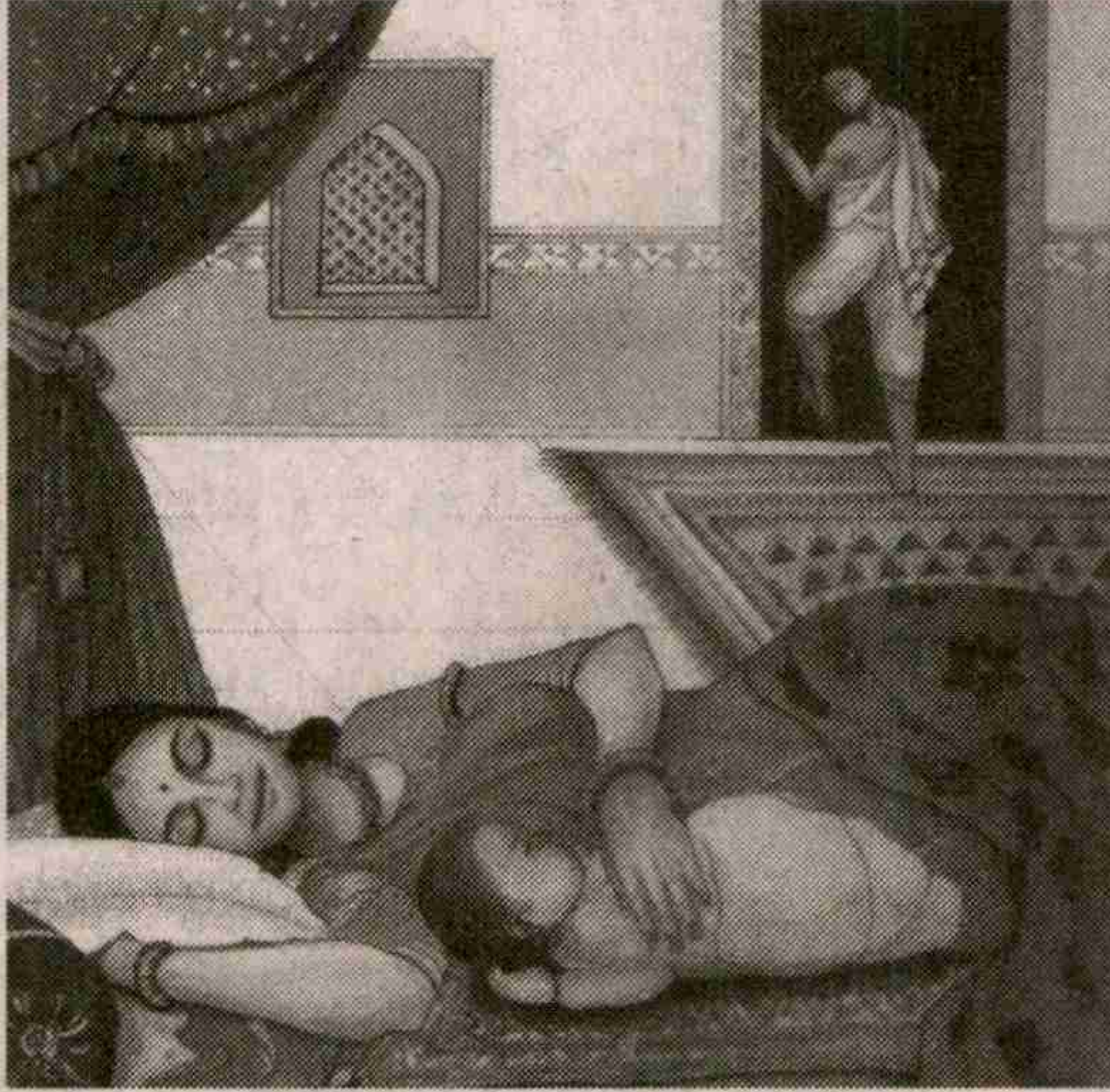
తాము కొత్తగా చెప్పదలచిన అంశాన్ని ప్రభావశీలంగా వ్యక్తంచేయడానికి పురాణ పాత్రల్ని ఆశ్రయించే సాంప్రదాయం చాలా కాలంగా వుంది. దాదాపు ఏడు దశాబ్దాల క్రితమే చలం తాను ప్రవచించే స్త్రీ స్వేచ్ఛను ప్రచారం చేయడానికి (నతీ)'సావిత్రి' నాటకాన్ని పునర్-రచించాడు. గౌతమ బుద్ధుని భార్యగా మనకు అతి స్వల్పంగా మాత్రమే తెలిసిన యశోధర అనే చారిత్రక పాత్ర ద్వారా ఆధునిక స్త్రీవాదాన్ని బలంగా వ్యక్తం చేయడానికి ఇప్పుడు ఓల్గా పూనుకున్నారు.

చరిత్రలో అంతగా ప్రాధాన్యంలేని పాత్రను ఎంచుకుని ప్రధానపాత్రగా మార్చి కథ చెప్పడం ఆధునిక వర్ణనాత్మక చరిత్ర అవుతుంది. యశోబుద్ధ నవల రాయడానికి ఓల్గా ఆధునిక వర్ణనాత్మక చరిత్ర రచనా శైలిని ఎంచుకున్నారు. ఇందులో ప్రధాన పాత్ర యశోధరధి. ఉపపాత్ర సిద్ధార్థుడిది.

సంఘ శ్రేయస్సు కోసం పాటు పడడంలో యశోధరకు గౌతమునితో సరిసమానమైన జ్ఞానసముపార్జన తృప్తి వుండేదని చెప్పడమే ఓల్గా నవల లక్ష్యం. మరో మాటలో ఇది 'ఆమె-అతడు-సంఘం' ముక్కోణ ప్రేమకథ. గౌతముడు సంఘాన్ని ప్రేమిస్తాడు. యశోధర కూడా అంతే ప్రగాఢంగా సంఘాన్ని ప్రేమిస్తుంది. ఇద్దరూ ఒకరినొకరు ప్రేమించుకుంటారు. వెరసి ఒక సంఘ శ్రేయస్సును సాధిస్తారు.

తెలుగు సాహిత్యంలో స్త్రీవాదానికి నాంది పలికిన ముఖ్యుల్లో ఓల్గా ఒకరు. మాతృస్వామిక వ్యవస్థను కోరుకునే స్త్రీవాదం అత్యంత సహజంగానే పితృస్వామిక వ్యవస్థనూ, పురుషాధిపత్యాన్నీ వ్యతిరేకిస్తుంది. అయితే, 'యశోబుద్ధ'లో సిద్ధార్థుని గౌరవ మర్యాదలకు ఎక్కడా భంగం రానివ్వరు రచయిత్రి. స్త్రీ పురుషుల మధ్య

ఘర్షణను నివారించి ఒక శాంతియుత సమానత్వాన్ని స్థాపించడానికి ఈ నవల

ఆద్యంతం కృషి చేస్తుంది. స్త్రీవాదంలో కొత్తగా వస్తున్న అవగాహనగా దీన్ని భావించవచ్చు.

గౌతముడు సమస్త బంధాలు, ఐశ్వర్యాలను వదిలి వెళ్ళి బోధివృక్షం కింద జ్ఞానాన్ని పొంది గౌతమబుద్ధుడు అయితే, యశోధర సమస్త బంధాలు, ఐశ్వర్యాల నడుమవుంటూ 'వంటింట్లోనే' జ్ఞానాన్ని పొంది యశోబుద్ధ అయ్యిందనేది ఈ నవల థీమ్.

యశోధర చాలా చురుకైన ఆలోచనాపరురాలు. ఆమె చొరవ తీసుకుని బుద్ధునితో ప్రేమను ప్రతిపాదిస్తుంది. ఇద్దరి మధ్య ఆదామగా తేడాయేకాదు చిన్నా పెద్దా అనే తేడా కూడా లేదు. సిద్ధార్థుడు, యశోధర ఇద్దరూ ఒకే క్షత్రియ వంశంలో పుట్టారు. ఇద్దరూ ఒకే సంవత్సరంలో ఒకే మాసంలో పుట్టారు. పదహారవ ఏట ఇద్దరూ ఇష్టపడే పెళ్ళి చేసుకున్నారు. వాళ్ళది పెద్దలు కుదిర్చిన ప్రేమవివాహం. పదమూడు సంవత్సరాలు కలిసి కాపురం చేశారు. గౌతముడు 29వ యేట ఇల్లు వదిలి వెళ్ళి పోయి గౌతమ బుద్ధుడయ్యాడు. యశోధర బౌద్ధ బిక్షుణిగా మారి 78 యేళ్ళు బతికింది. ఆ తరువాత రెండేళ్ళకు గౌతమబుద్ధుడు నిర్వాణం చెందాడు. ఇది స్థూలంగా యశోబుద్ధ కథ.

కవిత్వంలోనూ మేధోమధనం అంశ వుండవచ్చు. కథ - నవలల్లోనూ భావోద్వేగాల ప్రేరణ వుండవచ్చు. అలాగే వ్యాసాల్లోనూ వ్యక్తిత్వ చిత్రణ వుండవచ్చు. ఏ ప్రక్రియలో ఏది ప్రధానం అనేదే ముఖ్యం. ఆ విషయం తెలిసినవాళ్ళు ఆ ప్రక్రియకు ఎక్కువ న్యాయం చేస్తారు. వోల్గా కవయిత్రి, రచయిత్రి కూడా. ఆ రెండు ప్రక్రియల ప్రత్యేకతలు సహితం వారికి స్పష్టంగా తెలుసు. 'యశోబుద్ధ' అచ్చమైన నవల.

ఈ నవల ఆద్యంతం యశోధర వ్యక్తిత్వంలోని విభిన్న పార్శ్వాలను చిత్రిస్తుంది.

ఇటు గౌతముని జీవితంలోనూ, అటు యశోధర జీవితంలోనూ అత్యంత కీలక సంఘటన గౌతముని మహాభినిష్క్రమణం. ఇది చాలా నాటకీయ సన్నివేశం. దీని గురించి అనేక ప్రక్షిప్తాలు కూడా ప్రచారంలో వున్నాయి. గౌతముడు ఓ అర్ధరాత్రి తల్లిదండ్రులకు, భార్య పిల్లలకు చెప్పకుండా వారంతా నిద్రిస్తున్న వేళ నిశ్శబ్దంగా ఇల్లు వదిలి వెళ్ళిపోయినట్టు ప్రచారంలో వున్న ఒక పెద్ద కట్టుకథను ఛేదించడమే ఓల్గా తన లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారనిపిస్తుంది.

ప్రకృతి యధాస్థితిలో కొనసాగు తుందని గత కాలపు తత్వవేత్తలు అందరూ గట్టిగా నమ్మేవాళ్ళు. మార్పు అనేదే ప్రకృతి నియమం అని గుర్తించిన తొలి తత్వవేత్త గౌతమబుద్ధుడు.

వోల్గా నవలలో మార్పు సిద్ధాంతాన్ని ప్రేమకు కూడా అన్వయిస్తాడు గౌతముడు. యశోధర పెళ్ళి ప్రస్తావన చేసినపుడు "ఇప్పుడు ఈ క్షణాన నాకు మన బాంధవ్యం అత్యంత ప్రియంగా వుంది. కానీ, ఈ భావన మారవచ్చు" అంటాడు. "మార్పు అనివార్యం. ఇప్పటి ఈ ఆనందం

శాశ్వతంగా వుండదు. మారుతుంది. నా సత్యాన్వేషణ నాకు ఆనందాన్ని ఇస్తే నీకు దుఃఖాన్ని ఇవ్వవచ్చు” అంటాడు. యశోధరకు కూడా తాత్విక ఆసక్తి ఎక్కువ. “మీరు వెతకబోయే సత్యం ఏమిటో తెలుసుకోవాలని వుంది” అంటుంది. “(సత్యాన్ని) తెలుసుకునే క్రమంలో నేను నీ పక్కన వుండకపోవచ్చు.

బహుశ వుండను” అని స్పష్టం చేస్తాడు గౌతముడు. దానికి యశోధర కూడా ధీటుగా న్నందిస్తుంది. “మీరు సంఘాన్ని గమనించినట్టు నేను మన బాంధవ్యాన్ని గమనిస్తాను. మీకు కలిగే జ్ఞానం నాకూ కలుగుతుంది కదా!” అంటుంది. నవ దంపతుల తొలిరాత్రి కూడా వాళ్ళిద్దరి మధ్య ఇలాంటి సంభాషణ జరుగుతుంది. “నా చిత్తం అన్వేషణకు పదమని ఆదేశించిన నాడు నువ్వు నాకు బంధనమై బాధిస్తా వేమో?” అని సందేహిస్తాడు గౌతముడు. “ఆ ఆదేశం వచ్చేవరకూ మీ మనస్సులోని ప్రతి ఆలోచనాతరంగానీ నన్ను తాకనివ్వండి. అప్పుడు ఆ ఆదేశం నేను కూడా ఇవ్వగలుగుతాను” అంటుంది యశోధర. తాను తండ్రికాబోతున్నట్టు తెలిసినపుడు కూడా గౌతముడు సందిగ్ధంలో పడతాడు. “నా వైరాగ్య పూర్ణచంద్రోదయానికి అడ్డుపడే గ్రహణం కానుందా నీ ప్రసవమూ, శిశు జననమూ?” అని అడుగుతాడు. “ఐతే ఏం? గ్రహణం కొన్ని నిమిషాలలో ముగిసే ప్రక్రియ. ఆ తరువాత చంద్రుని ప్రకాశం చంద్రునిదే!” అంటుంది యశోధర. గ్రహణానికి ప్రతీకగానే రాహువు పేరును తన బిడ్డకు పెట్టాలని ప్రతిపాదిస్తాడు భర్త. గౌతముడు పుట్టిన ఏడో రోజున అతని తల్లి మాయాదేవి చనిపోయింది. తన బిడ్డకు ఆ వ్యవధి అయినా ఇవ్వగలరా? అని గౌతముడ్ని కోరుతుంది యశోధర. రాహులుడు పుట్టిన ఏడో రోజున గౌతముడు తమను వదిలి వెళ్ళిపోక తప్పదని యశోధరకు ముందుగానే తెలుసు. అసలు యశోధరే గౌతముడిని సత్యాన్వేషణకు ప్రోత్సహించి పంపిందనేది ఓల్గా అభిప్రాయం.

ఇందులో యశోధరకు ఒక సమంజసమైన సామాజిక స్వార్థం వుంది. తండ్రి బింబాననుడు ఒకసారి యజ్ఞాన్ని తలపెట్టినపుడు దాన్ని ఆపడానికి ఆమె విఫలయత్నం చేస్తుంది. యజ్ఞం పేరుతో కొనసాగే బ్రాహ్మణ అధిపత్యాన్నీ, పశువుల బలిని తీవ్రంగా విమర్శిస్తుంది. ఆమె మాటల్ని బింబాననుడు వినకపోగా కూతురికి పిచ్చి ఎక్కిందని నిందలేస్తాడు. దానితో యశోధర మనోభావాలు తీవ్రంగా గాయపడతాయి. స్త్రీలను ఆలోచనాపరులుగా, సత్యాన్వేషకులుగా ఈ సమాజం ఆమోదించదని బాధపడుతుంది. స్త్రీలకు అలాంటి ఆమోదం దొరకడానికి కొన్ని వేల సంవత్సరాలు పట్టవచ్చని అంచనా వేస్తుంది. గౌతముడు స్త్రీలను గురించిన సత్యాన్ని కనుగొని, స్త్రీలకు జ్ఞాన మార్గపు ద్వారాల్ని తెరిచినప్పుడు మాత్రమే అది సాధ్యం అవుతుందని ఒక నిర్ధారణకు వస్తుంది. “మీరు ఆలస్యం చేయకండి. ఈ బంధాల నుండి బయటపడి మానవోద్ధరణకు కావలసిన జ్ఞానాన్ని వెతుక్కొంటూ వెళ్లండి” అంటూ గౌతముడ్ని ఆదేశిస్తుంది!.

ఆరోజు భర్త తమను వదిలి వెళ్ళిపోతాడనీ, అత్తామామలు గుండెలు పగిలేలా ఏడుస్తారనీ ఆమెకు తెలుసు. తనను చూస్తే అత్తామామల బాధ మరింత పెరుగుతుందని, వాళ్ళు తన మీద విపరీతమయిన జాలి చూపిస్తారని కూడా ఆమె ఊహించింది. తనను విడిచిపోతున్న భర్తవల్ల సంఘ శ్రేయస్సు జరుగుతుందనే ప్రగాఢ విశ్వాసంతప్ప ఆమెకు బాధ లేదు. ఆ రాత్రి వసుంధర ప్రశాంతంగా నిద్రపోయింది. తెల్లవారుఝామున పసికందు పక్క తడుపుకుని యేడ్వడం మొదలెట్టినపుడే ఆమెకు మెలుకువ వచ్చింది.

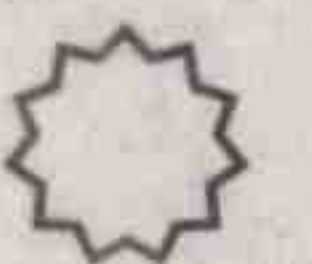
తరువాతి కాలంలో యశోధర ప్రోద్బలంతోనే బుద్ధుని తల్లి గౌతమి తొలి భిక్షుణిగా మారుతుంది. ఆమె వెనుక యశోధర కూడా భిక్షుణిగా మారుతుంది. బౌద్ధారామాల్లో స్త్రీల ప్రవేశం మీద తొలుత తటపటాయించిన బుద్ధుడు తరువాత కొన్ని షరతులతో వాళ్లను ఆమోదించాడు. ధార్మిక

రంగంలో స్త్రీలకు కూడా గౌరవప్రదమైన ప్రవేశం లభించడంతో యశోధర జీవితకాల స్వప్నం ఫలించింది.

జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే మహాభినిష్క్రమణ ఘట్టంలో యశోధర పాత్రని అభివృద్ధి చేసిన తరువాతే ఓల్గా ఈ నవలను రాయడం మొదలెట్టారేమో అనిపిస్తుంది. ఆరంభ సన్నివేశంలో యశోధర ఓ ఉద్యాన వనంలో పూలు కోస్తూ వుంటుంది. దాని కోసం చెట్లకు క్షమాపణలు చెపుతుంటుంది. “తల్లి నుండి బిడ్డలను వేరు చేస్తున్నాను. కానీ, అందరికీ తల్లి అయిన దేవత మెడలో వాటిని అలంకరించి వాటి జన్మను సార్థకం చేస్తాను” అని వాగ్దానం చేస్తుంది. నవల చివర్లో అత్తమామల్ని ఓదారుస్తున్నపుడు “శుద్ధోధ నుడు, గౌతమీల నుండి సిద్ధార్థుడ్ని వేరు చేస్తున్నాను. కానీ, అందరికీ తల్లి అయిన సంఘం మెడలో సిద్ధార్థుడ్ని అలంకరించి అతని జన్మను సార్థకం చేస్తాను” అని అన్నట్టుగా దీన్ని అన్వయించుకోవాలి. అప్పుడు నవల ఆరంభానికీ ముగింపుతో వున్న సంబంధమేగాక వాటిని చిత్రించడంలో రచయిత్రి ప్రదర్శించిన నైపుణ్యమూ అర్థం అవుతాయి.

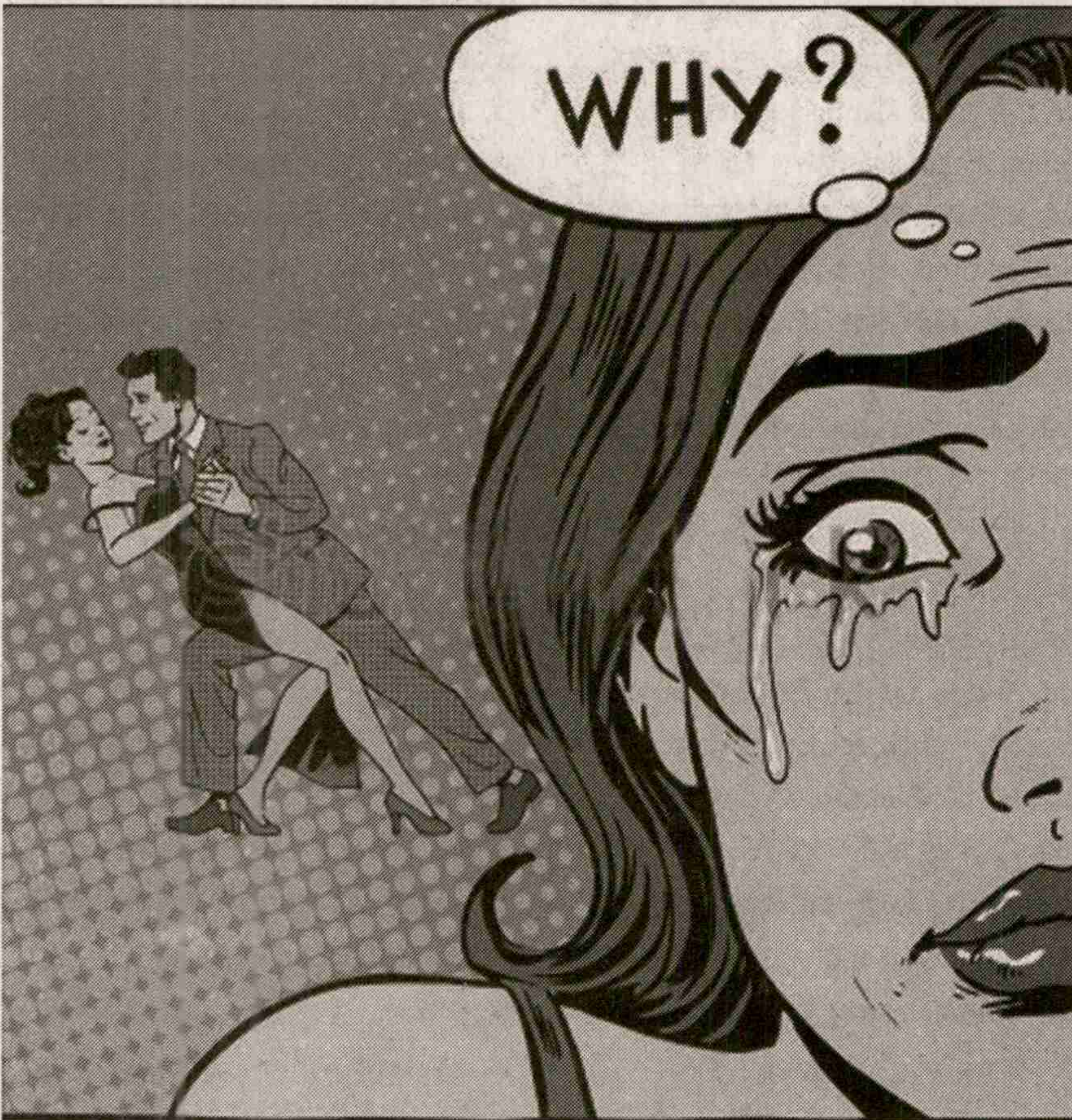
చారిత్రక నవల ఓల్గాకు కొత్త ప్రక్రియే అయినప్పటికీ రెండున్నర వేల యేళ్ల క్రితపు వాతావరణంలో ప్రశాంతంగా సాగిపోతుంది రచన. సంభాషణల్లో బుద్ధుని తర్కం, యశోధర చతురత ఎక్కడా పాత్ర పరిధిని దాటవు. బుద్ధునికి సంతానం కలగడం లేదని తెగ బాధపడే గౌతమి ఓ సందర్భంలో కోడలితో “ఒక్కసారి రుతుక్రమాన్ని అతిక్రమిస్తే కూడా ఎంతో అందంగా ఆనందంగా వుంటుందమ్మా” అంటుంది. నవలలో ఇలాంటి అనేక సంభాషణలు పాఠకుల్ని అలరిస్తాయి.

పుస్తకాన్ని మూసే సమయానికి అప్పుడే అయిపోయిందా అనిపించడం కూడా రచయిత్రి ఎంచుకున్న సరళ శైలిని ఒకరకంగా మెచ్చుకోవడమే. తెలుగు నవలా సాహిత్యంలో వోల్గా స్థానాన్ని ఇంకో మెట్టు పెంచే రచన ఇది.

తప్పటడుగు

కె. శారద

గాఢ నిద్రలో ఉన్న నేను మెలకువ వచ్చి పక్కన తడిమాను. కృష్ణ లేడు. సన్నగా ఎక్కడనుండో మాటలు వినిపిస్తున్నాయి. మళ్ళీ నిద్రలోకి జారుకున్నాను. కొంతసేపటికి బాబు లేచి మంచినీళ్లు అడిగాడు. వాడికి నీళ్లు ఇచ్చి పక్కన చూశాను. రాత్రి పక్క మంచం పైన నిద్రించిన భర్త ఎక్కడికి ఎళ్లాడో? తలుపులు బయట గడి వేసున్నాయి. బహుశా ఏదయినా పనిఉండి వెళ్లాడేమో అనుకున్నాను. ఉదయాన్నే వచ్చి కాఫీ, టిఫిన్ కానిచ్చి పనికి వెళ్లిపోయాడు. రాత్రి ఎక్కడికి వెళ్లావు అని అడిగే అవకాశమే లేకపోయింది. 2వ రోజు అంతే. 4రోజులు గడిచాయలాగే! ఆదివారం మధ్యాహ్నం బాబు ఆడుకుంటున్నాడు. నేను నిద్రపోయాను.

మెలకువ వచ్చాక ఇంటి బయటకు వచ్చి చూస్తే ఎవరితోనో ఫోన్లో మాట్లాడుతున్నాడు. ఎవరని అడిగితే సమాధానం లేదు. ఏమీ చెప్పడు. చివరికి విసిగిపోయి అత్తమ్మని అడిగితే ఆమె నాకేమీ తెలియదు నాకే ఫోనూ చెయ్యలేదు అంది.

మాది ప్రేమవివాహం. నేను ఇంటర్ చదువుతున్నప్పుడు మా ఇంటి దగ్గర పరిచయం అయిన వ్యక్తి కృష్ణ. చక్కగా ఉంటాడు. కరెంట్ ఆఫీసులో ఉద్యోగం. ఒక్కడే కొడుకు. తల్లి సూపర్ మార్కెట్లో పని చేస్తుంది. ఆ పరిచయం ప్రేమగా మారింది. మాది బాగా కలిగిన కుటుంబం. అమ్మా, నాన్న, అన్నయ్య, నేను మాకుటుంబం. నాన్నది టైల్స్ బిజినెస్. నన్ను

చిన్నప్పటినుండి మహారాణిలా పెంచారు. ఈ పెళ్లికి వారు అంగీకరించలేదు. కృష్ణ నేను గాఢంగా ప్రేమించుకున్నాము. ధైర్యంచేసి ఇల్లు వదిలి వెళ్లి పెళ్లి చేసేసుకున్నాము. ఇరువైపుల పెద్దలు మమ్మల్ని బయటే ఉండ మన్నారు. చెన్నైలో కాపురం పెట్టాం. మాకు ఒక బాబు. వాడికి ఇప్పుడు మూడేళ్లు. మా పెళ్లయ్య నాలుగేళ్లు. ఇంతవరకు చాలా సంతోషంగా ఉన్నాం. ఈ మధ్య కృష్ణ ప్రవర్తన బాగా మారింది. తరచూ నాతో వాదనలు గొడవలు. ఇంటికి రాకపోవడం, అబద్ధాలు చెప్పడం, ఇంటి ఖర్చులకు డబ్బులు ఇవ్వకపోవడం చేస్తున్నాడు. బాబును కూడా సరిగ్గా చూసుకోడు. నా భర్తను పిలిచి మీరు మాట్లాడి నా కాపురం సరిచెయ్యండని 25 సం॥రాల యువతి ఐదవ అదాలత్లో అడుగుతోంది. తన పేరు లక్ష్మి అని చెప్పింది. ఆమె భర్తకు ఐదవ పెద్దలు ఉత్తర్వు పంపారు. తరువాతి వారం కృష్ణ తల్లితో కలిసి వచ్చాడు. ఆమె ఇలా చెప్పింది.

అమ్మా!! నా భర్త, నాకొడుకు ఏడాది పిల్లవాడిగా ఉండగా ప్రమాదంలో మరణించాడు. నేను మరో వివాహం చేసుకోకుండా నా బిడ్డను పెంచి, చదివించాను. ఉద్యోగస్థుడు అయ్యాడు. వాడు చెన్నైలో ఉండగా వీరిద్దరూ పెళ్లి చేసుకున్నారు. ఎక్కడున్నా వాళ్లు బాగుంటే చాలు నాకు. నా మనవడంటే నాకు ప్రాణం. వారు ఈ మధ్యనే విజయవాడ వచ్చారు. 2 ఏళ్లుగా ఇక్కడే ఉంటున్నారు అని చెప్పింది. నాకు ఇంతకు మించి ఏమీ తెలియదు అంది కృష్ణ తల్లి.

మిగతాది కృష్ణ మాటల్లో విందాం!!

నిజమే!! నాకొక యువతితో పరిచయమయ్యి అది ప్రేమగా మారింది. మేమిద్దరం ఒకరిని విడిచి ఒకరం ఉండలేం. ఆమె నాకన్నా వయస్సులో చాలా పెద్దది. అయినా నాకు ఇష్టమే. మేమిద్దరం కలిసి చిన్నచిన్న బిజినెస్లు చాలానే చేశాం.

ఉదాహరణకు పచ్చళ్లు, తినుబండారాలు చేసి సేల్ చేసేవాళ్లం. మాకు కొన్ని అప్పులున్నాయి కాని అవి మేమిద్దరము తీర్చుకుంటాము. మా ఇద్దరిది ఒకటే మాట. ఆమె పిల్లల బాధ్యత కూడా నాదే. నాకు నా భార్య కూడా ఇష్టమే. కాని ఆమెకి నామీద అనుమానం. పెద్దగా అరుస్తుంది. నెమ్మదిగా మాట్లాడదు. కొన్ని కారణాల వల్ల నా ఉద్యోగం కూడా పోయింది. ప్రస్తుతం ఆమె నన్ను పోషిస్తుంది. నేనేం నా భార్యను వద్దను కోవడంలేదుకదా!! అన్నాడు కృష్ణ. ఆమాటలు విని కృష్ణ తల్లి కోపంతో మండిపడింది. వాడు నా కొడుకు కాదనుకుంటాను. నాకు అక్కర్లేదు వాడు. ఇంత పెద్ద వయసు స్త్రీతో సంబంధం పెట్టుకున్న వీడిని చూస్తేనాకు అసహ్యంగా ఉంది. నాబతుకు నేనుబతికి నా కోడలికి, మనవడికి నేనే అండగా ఉంటాను. నా కోడలుకు మీరే తగిన న్యాయం చెయ్యండి అని చెప్పిందామె.

కృష్ణ! నువ్వు చేస్తున్న తప్పును నువ్వు చాలా చక్కగా సమర్థించుకుంటున్నావు. 4ఏళ్లలో ఎంతగానో ప్రేమించి పెళ్లాడిన భార్యమీద ప్రేమ తగ్గి వేరే వ్యక్తిమీద ప్రేమపెరిగిందా? ఇంకో 4 ఏళ్లలో నీకు ఇంకొకరి మీద ప్రేమ రాదని నమ్మకం ఏముంది? అప్పుడు ఆమెని వదిలించుకుంటావ్. నీవు నీ వ్యసనాలు మానుకొని భార్య, బిడ్డతో కలిసి ఉండు. మేమేనీకు ఏదయినా ఉద్యోగం చూస్తాము. ఏదయినా పొరపాటు జరిగితే దానిని సరిచేసుకోవాలి. లేకపోతే జీవితాలు అపసవ్యంగా నడుస్తాయి. నీ తల్లి కూడా నిన్ను “భీ” కొట్టింది. ప్రేమించి ఇల్లు వదిలి వచ్చి నిన్ను పెళ్లాడిన పాపానికి నీ భార్య నిన్ను మంచి మార్గంలోకి వచ్చి మునుపటిలాగే జీవితాన్ని గడుపుదామని అడుగుతుంది. ఏ భార్య తన భర్త అక్రమ సంబంధాన్ని భరించలేదు.

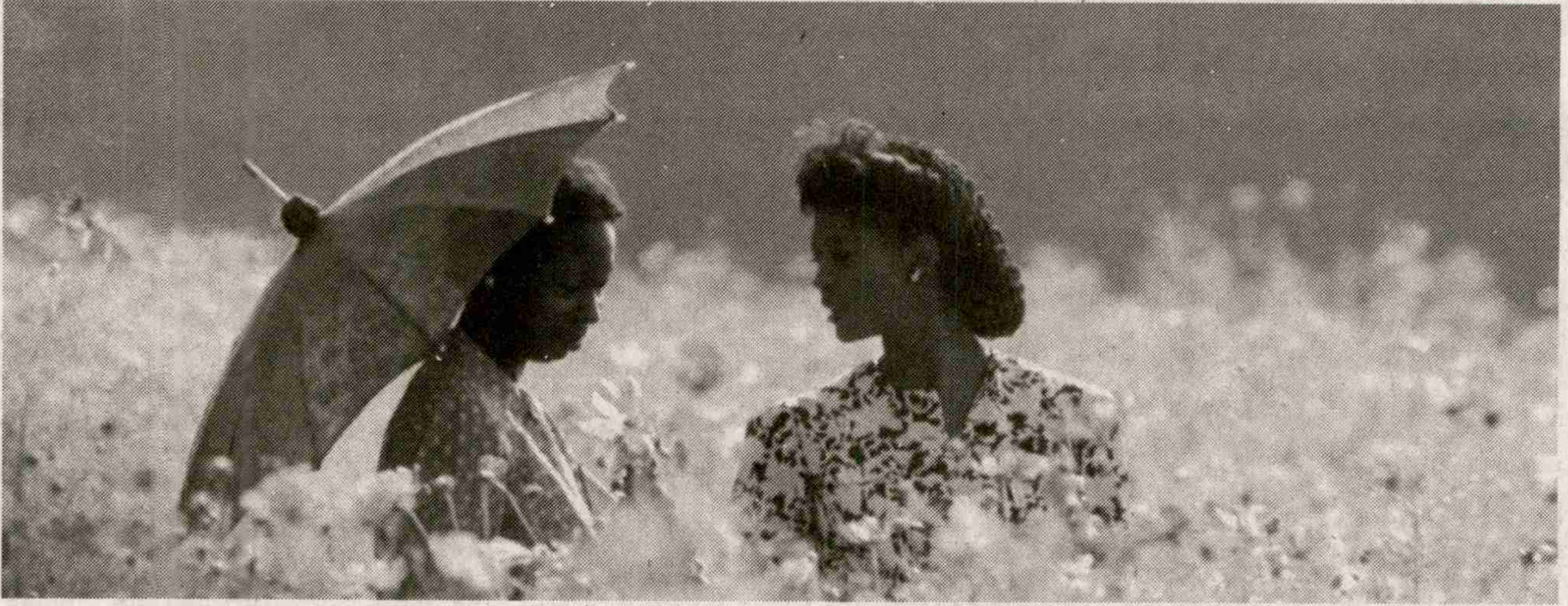
4ఏళ్లలో ఎంతగానో ప్రేమించి పెళ్లాడిన భార్యమీద ప్రేమ తగ్గి వేరే వ్యక్తిమీద ప్రేమపెరిగిందా? ఇంకో 4 ఏళ్లలో నీకు ఇంకొకరి మీద ప్రేమ రాదని నమ్మకం ఏముంది? అప్పుడు ఆమెని వదిలించుకుంటావ్. నీవు నీ వ్యసనాలు మానుకొని భార్య, బిడ్డతో కలిసి ఉండు. మేమేనీకు ఏదయినా ఉద్యోగం చూస్తాము. ఏదయినా పొరపాటు జరిగితే దానిని సరిచేసుకోవాలి. లేకపోతే జీవితాలు అపసవ్యంగా నడుస్తాయి. నీ తల్లి కూడా నిన్ను “భీ” కొట్టింది. ప్రేమించి ఇల్లు వదిలి వచ్చి నిన్ను పెళ్లాడిన పాపానికి నీ భార్య నిన్ను మంచి మార్గంలోకి వచ్చి మునుపటిలాగే జీవితాన్ని గడుపుదామని అడుగుతుంది.

నిన్ను చూసి రేపు నీ కొడుకు కూడా ఇలాగే అవుతాడు. అంతెందుకు నువ్వు చేసిన తప్పే నీ భార్య చేస్తే నువ్వు అంగీకరిస్తావా..? ఇదేనా నిన్ను నమ్మి నీతో వచ్చి జీవితాన్ని పంచుకున్న నీ భార్యకు నీవు ఇచ్చే బహుమతి? అని అడిగారు ఐదవ పెద్దలు. కృష్ణ ఏమాత్రం సందేహించకుండా ఇలా చెప్పాడు. నేను ఇలాగే ఉంటాను. ఆమెని వదిలను. నాభార్యకు ఇష్టమయితే నా దగ్గర ఉండమనండి. లేకపోతే ఆమె ఇష్టం అన్నాడు. ఈ మాటలు విని జీవితాంతం కృష్ణతోటే అని అనుకున్న లక్ష్మీ ఖిన్నురాలయ్యింది. ఎంత మోసం-దగా!! అని ఐదవ పెద్దలు ఆశ్చర్యపోయారు.

లక్ష్మీ పిచ్చిదానిలా ఏడ్చింది. ఆమె అత్త, ఐదవ బాధ్యులు ఆమెను ఓదార్చారు. ఆమె తల్లి నోరు విప్పింది. ఈ విషయాలేమీ ఆమె తండ్రికి తెలియవు. నేను మాత్రం మమకారం చంపుకోలేక నా బిడ్డకు తోడుగా వస్తున్నాను. అయిందేదో అయిపోయింది. నా కూతురిని, నా మనుమడిని నా ఇంటికి తీసుకెళ్తాను. నా భర్తకు నచ్చజెప్పుకుంటాను. నాకు నా బిడ్డ బరువు కాదు. బాబుని నేను చూసుకొని, అమ్మాయిని చదివిస్తాము. తన కాళ్ళమీద తను నిలబడేలా చేస్తాము. తప్పు చేసిందని బిడ్డను వదులుకోలేను. బాబు ఇప్పటికే భార్య భర్తల ఘర్షణలో నలిగిపోయాడు. వాణ్ని నేనే చూసుకుంటాను. మీరు మా అమ్మాయికి నచ్చజెప్పండని చెప్పిందామె.

చూడు లక్ష్మీ నీ అదృష్టం బాగుండి ఇప్పటికైనా నీకు నిజం తెలిసింది. అతను స్త్రీలోలుడు. నీకు తెలియకుండా ఇంకా ఎంతమంది ఉన్నారో! అలాంటివాడు నీకు వద్దు. నీ కాళ్ళపై నువ్వు నిలబడేలా నువ్వు ఎదగాలి. బాబుని చక్కగా పెంచు. నీ భర్త ఊహించని స్థాయిలో నువ్వు ఉండాలి. అప్పుడైనా సిగ్గు తెచ్చుకుంటాడో లేక, ఇలాంటి జీవితమే గడుపుతాడో కాలమే నిర్ణయిస్తుంది. అందుకే ఆడపిల్ల ఇల్లు దాటి వెళ్ళేటప్పుడు కొంచెం నిదానించాలి. తాను వేసే అడుగు తప్పో ఒప్పో బేరీజువేసుకొని ఒకటికి పదిసార్లు ఆలోచించి అడుగు వేయాలి. నీ జీవితంలో ఒక అధ్యాయం ముగిసిపోయింది. ఇలాంటివాడు ఎప్పటికీ ఎవరికీ తోడు అవడు. జరిగిందంతా నీ మంచికే అనుకొని నీ ముందు జీవితాన్ని గడుపు అని చెప్పి, నీకు మేము తోడు ఉంటాము. ఏ సహాయం కావాలన్నా మమ్మల్ని అడగమని చెప్పి ఐదవ బాధ్యులు ఆమెను పంపించారు.

ఇలాంటివాడు ఎప్పటికీ ఎవరికీ తోడు అవడు. జరిగిందంతా నీ మంచికే అనుకొని నీ ముందు జీవితాన్ని గడుపు అని చెప్పి, నీకు మేము తోడు ఉంటాము. ఏ సహాయం కావాలన్నా మమ్మల్ని అడగమని చెప్పి ఐదవ బాధ్యులు ఆమెను పంపించారు.

ప్రఖ్యాత దర్శకులు స్టీఫెన్ స్పీల్ బర్గ్ తీసిన స్త్రీవాద సినిమా “ది కలర్ పర్పుల్” 1982 లో ములిట్టర్ మరస్కారాన్ని అందుకున్న Alice Walker నవలకు చలన చిత్రీకరణ ఈ సినిమా. ఈ చిత్రంలో గృహ హింసతో విచ్ఛిన్నమైన కుటుంబాలు, రేపిజం, స్త్రీలు తమ శరీర వాంఛలను, అనుభూతులను గుర్తించడం వంటి అనేక సమస్యలు అంతర్లీనంగా చూపించబడినవి.

దాదాపు రెండు వందల యేళ్ళనాటి అమెరికాలో జార్జియా రాష్ట్ర గ్రామీణ ప్రాంతం సినిమా కథకు నేపథ్యం. పంట పొలాల మధ్య ఒక కాబిన్, చిన్న ఇల్లు, ముగ్గురు ఎదిగిన బిడ్డల తండ్రి. భార్య ఒక శిశువుకు జన్మనిచ్చి పురిట్లోనే చనిపోతుంది. తండ్రి 14 సంవత్సరాల బాలికను మళ్ళీ పెళ్లాడతాడు. మానవరూపంలో ఉన్న మృగం తను. ఆ బాలికే కథానాయిక.

అన్నీ భరిస్తూ ఆ మనిషినీ, ఆ ఇంటినీ చక్కదిద్దుతుంది. ఇల్లు మళ్ళీ ఒక రూపానికి వస్తుంది. అతని పిల్లలను ప్రేమగా చూస్తుంది. అతనికి పరిచర్యలు చేస్తుంది. దాంపత్య జీవితం గురించి తెలియని ఆమెను భర్త పాశవికంగా లొంగదీసుకోవడానికి

ప్రయత్నిస్తే తిరగబడుతుంది. అతను భార్య తలమీద కొట్టి రక్తం ధారలుగా స్రవిస్తుంటే అత్యాచారం చేస్తాడు. ఆమె దాంపత్య జీవితం అంటే భయపడిపోతుంది.

అతను బార్లో నాట్యంచేసే స్త్రీ జబ్బుపడితే ఇంటికి తీసుకొని వచ్చి భార్యతో సపర్యలు చేయిస్తాడు. ఈ క్రమంలో ఇద్దరూ నేస్తాలవుతారు. ఆమె సాంగత్యంలో ఆమెలో శృంగారభావాలు మేల్కొంటాయి. తానొక అందమయిన స్త్రీనని గ్రహిస్తుంది. అక్క భర్తను కొట్టి పారిపోయిన చెల్లెలు మత ప్రచారకుల సహాయంతో ఆఫ్రికాకు వెళ్తుంది. అక్క చెల్లెళ మధ్య ఉత్తరాలు నడుస్తాయి. ఈ ఉత్తరాల వల్ల కథానాయికకు జీవితం పట్ల ఆసక్తి, అవగాహన కలుగుతుంది. ఆఫ్రికానుంచి చెల్లెలు డబ్బు పంపడం మొదలుపెట్టగానే ఆమె భర్త ఆ ఉత్తరాలు దాచిపెట్టి డబ్బు ఖర్చుచేసుకుంటూ ఉంటాడు. కథానాయిక ఇంట్లోంచి పారి పోవడానికి చాలాసార్లు ప్రయత్నించినా, చివరి నిమిషంలో ప్రయత్నాలు విరమిస్తుంది. చివరకు రాక్షసభర్తను, వివాహబంధాన్ని త్యజించి విముక్తురాలవుతుంది.

కొంతకాలం తర్వాత ఆమె చెల్లెలు

అమెరికాకు తిరిగిరావడానికి ప్రయత్నిస్తే, ఆఫ్రికాకు వెళ్లినట్లు రుజువులు చూపమంటారు ఇమిగ్రేషన్ అధికారులు. అప్పటికి భర్త కాస్త మారి తన భార్యకు మరదలు ఆఫ్రికా నుంచి రాసిన లేఖలను అధికారులకు పంపుతాడు. ఈ సినిమా వల్ల ఆఫ్రికా అమెరికన్ల జీవిత విధానం, పెళ్లిళ్లు, చర్చి, చిన్నపిల్లలు- ఇట్లు అనేక విషయాల మీద ప్రేక్షకులకు ఒక అవగాహన కలుగుతుంది. Alice Walker నవలను దినచర్యలోలాగా స్వగతాలలో రాసింది. సినిమా కూడా కథానాయిక దృష్టికోణంలో చూపించారు.

బీడు భూములతో నిండిన జార్జియా రాష్ట్రంలో కథ జరిగినట్లు నవల సాగుతుంది. సినిమా మాత్రం పచ్చని పంట పొలాల మధ్య, పెద్ద నీడనిచ్చే వృక్షభాయల్లో సాగుతుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో జీవించేవారు కొందరు విమర్శకులు దీన్ని తప్పు పట్టారు. అత్యంత ప్రతికూల పరిస్థితుల మధ్య ఒక బాలిక జీవితాన్ని ఆరంభించి, సమస్యలను పరిష్కరించుకొని జీవిత లక్ష్యాలను నిర్దేశించుకొని ముందుకు సాగడమే ఈ చిత్రం ఇతివృత్తం.

సంక్రాంతి సంబరాలు:

కృష్ణజిల్లా విజయవాడ వన్టౌన్ 37వ డివిజన్‌లో ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ ఆధ్వర్యంలో సంక్రాంతి సందర్భంగా మహిళలకు ఆటలపోటీలు నిర్వహించారు. ఆ డివిజన్ కార్పొరేటర్ గాదె ఆది

లక్ష్మీ కార్యక్రమంలో పాల్గొని గెలుపొందిన వారికి బహుమతులు అందజేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ నాయకులు సంద్య, అరుణ పాల్గొన్నారు. గన్నవరం మండలం అల్లాపురంలో డివైఎఫ్ఐ, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో సంక్రాంతి సందర్భంగా మహిళలకు ఆటలపోటీలు అద్భుతంగా నిర్వహించి విజేతలకు బహుమతులు అందజేశారు. విజయవాడలో 5,45 డివిజన్‌లో ఐదవ నిర్వహించిన సంక్రాంతి సంబరాలలో రాష్ట్ర నాయకులు కె. స్వరూపారాణి పాల్గొన్నారు.

మొఘల్‌రాజ్‌పురం 19వ డివిజన్ నందు సంక్రాంతి సంబరాలు డివైఎఫ్ఐ, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో మహిళలకు స్లో సైకిలింగ్, లెమన్ అండ్‌స్పూన్ మరియు మ్యూజికల్‌చైర్స్ ఆటల పోటీలను, ముగ్గుల పోటీలు నిర్వహించి విజేతలకు బహుమతి ప్రధానం చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో డివైఎఫ్ఐ రాష్ట్ర నాయకులు ప్రవీణ్, ఐదవ సెంట్రల్ కమిటీ కార్యదర్శి కె.సరోజ స్థానికులు, పి.ప్రసాద్, కాజా, గౌరి తదితరులు పాల్గొన్నారు. విద్యాధరపురం గట్టువెనక ప్రాంతం మరిచెట్టు సెంటర్‌లో వివి రిజు స్మారక అల్లూరిసీతా రామరాజు గ్రంథాలయం వద్ద 29,33 డివిజన్‌లో డివైఎఫ్ఐ, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో మహిళలకు ఆటల పోటీలను, ముగ్గుల పోటీలు నిర్వహించి విజేతలకు బహుమతి ప్రధానం చేశారు. ఈ కార్యక్రమాన్ని ఐదవ వెస్ట్ సిటీఉపాధ్యక్షులు కుందనాల శేషమణి, విక్రమ్ లక్ష్మీ నిర్వహించారు. 35వ డివిజన్‌లో డివైఎఫ్ఐ, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో మహిళలకు ఆటల పోటీలను, ముగ్గుల పోటీలు నిర్వహించి విజేతలకు బహుమతి ప్రధానం చేశారు. ఈ సందర్భంగా మహిళలు

కోలాట నృత్యాలు ప్రదర్శించారు. ఈ వేడుకలో ఐదవ మహిళా నాయకులు సుబ్బరత్నం, లలిత, సునీత, అనూపా స్థానిక మహిళలు పాల్గొన్నారు. 29వ డివిజన్‌లో ఐదవ వెస్ట్ సిటీ కార్యదర్శి జి.పాలవెల్లి ఆధ్వర్యంలో సంక్రాంతి సంబరాలు నిర్వహించారు.

కంకిపాడు మండలం స్థానిక పుట్టబజారు వీధిలో సిఐటియు, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో సంక్రాంతి సందర్భంగా చిన్నారులకు ఆటలు, మహిళలకు ముగ్గులు పోటీలు నిర్వహించి విజేతలకు బహుమతి ప్రధానం చేశారు. ఉప్పులూరు గ్రామంలో ఐదవ డివైఎఫ్ఐ ఆధ్వర్యంలో సంక్రాంతి సందర్భంగా చిన్నారులకు మ్యూజికల్‌ చైర్స్ పోటీ, మహిళలకు ముగ్గులు పోటీలు నిర్వహించి విజేతలకు బహుమతి ప్రధానం చేశారు. ఐదవ, ఎస్‌ఎఫ్ఐ, ప్రజానాట్యమండలి, సిఐటియు ఆధ్వర్యంలో విజయవాడ తూర్పు, పశ్చిమ నియోజక వర్గాలలో చిన్నారులకు లెమన్‌స్పూన్, స్లో సైకిలింగ్, రన్నింగ్ మ్యూజికల్‌ చైర్స్ మరియు మహిళలకు ముగ్గుల పోటీలు పెద్ద ఎత్తున నిర్వహించారు. అవనిగడ్డ, నూజివీడు, జగ్గయ్యపేట, నందిగామ, గుడివాడ, మచిలీపట్నం నియోజక వర్గాలలో ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ ఆధ్వర్యంలో సంక్రాంతి సందర్భంగా సంబరాలు నిర్వహించారు. అనంతరం బహుమతులు అందజేశారు. జుజ్జూరు అల్లూరు గ్రామాలలో ఐదవ రాష్ట్ర నాయకులు కాటగ్రడ్డ స్వరూపారాణి సంక్రాంతి సంబరాల్లో పాల్గొని విజేతలకు బహుమతులందజేశారు.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో పెనుమంట్రిలో ఐదవ వివిధ ప్రజాసంఘాల ఆధ్వర్యంలో వివిధ పోటీలు నిర్వహించారు. తణుకు రూరల్‌లో డివైఎఫ్ఐ, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో సంక్రాంతి సంబరాలు

నిర్వహించారు. ఐదవ ఎస్‌ఎఫ్ఐ, జెవివి, కెవిపిఎస్ ఆధ్వర్యంలో కాకినాడ కంచేరిపేటలో సంక్రాంతి ముగ్గుల పోటీలు మరియు

ఆటల పోటీలు జరిగాయి మహిళలు పండుగ వాతావరణంతో సందడిగా మారింది. యలమంచిలి మండలం చించినాడ, భీమవరం చిన్నరంగన పాలెంలో ఐదవ ఆధ్వర్యాల మహిళలకు వివిధ పోటీలు జరిగాయి. కర్నూలు ఎస్ఎఫ్ఐ, డివైఎఫ్ఐ, కెవిపియస్, ఐదవ, ప్రజాశక్తి ఆధ్వర్యంలో కబడ్డీ, ముగ్గుల పోటీలు నిర్వహించారు.

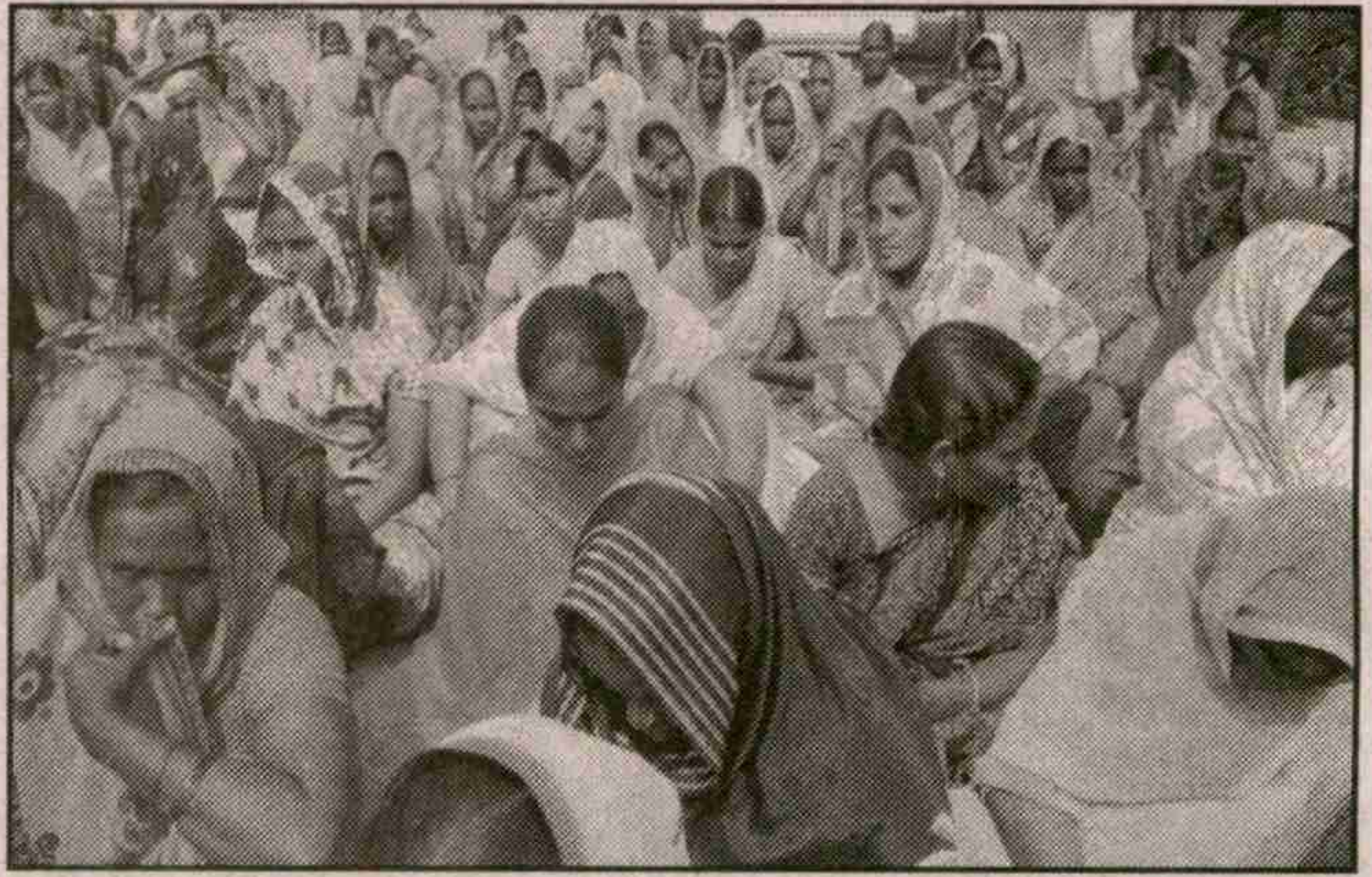
గుంటూరు జిల్లా తాడేపల్లి, మంగళగిరి, సత్తెనపల్లి, చినకాకాని, దుగ్గిరాల పట్టణ ఆయా మండలాల్లో ఐదవ, ప్రజానాట్యమండలి, డివైఎఫ్ఐ, ఆధ్వర్యంలో క్రీడలు, ముగ్గులపోటీలు నిర్వహించారు. పాత గుంటూరు ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ, సిఐటియు ఆధ్వర్యంలో వివిధ పోటీలు నిర్వహించారు.

విజయనగరం జిల్లా గంటాడ మండలం బుడతనాపల్లిలో ఐదవ ఆధ్వర్యాల మహిళలకు రంగవల్లులు, కుర్చీల పోటీలు నిర్వహించారు.

చిత్తూరు జిల్లా తిరుపతిలో, ప్రకాశం జిల్లా ఒంగోలులో సంతనూతలపాడు మండలంలో మైనంపాడులో ఎస్ఎఫ్ఐ, డివైఎఫ్ఐ, ఐదవ, గిరిజన సంఘం ఆధ్వర్యంలో సంక్రాంతి సంబరాలు నిర్వహించారు.

నెల్లూరు జిల్లాలో పలు చోట్ల డివైఎఫ్ఐ, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో సంక్రాంతి సంబరాలు నిర్వహించారు.

తూర్పుగోదావరి జిల్లా పెద్దాపురం, ఏలేశ్వరం, అమలాపురం, కాకినాడ, కాకినాడ రూరల్ మండలం ఇంద్రపాలెంలో ఎస్ఎఫ్ఐ,

ప్రభుత్వ మద్దతుతో అన్యాయంగా ఏకపక్షంగా దాడికి పాలు పడ్డారని రెండు వర్గాల మధ్య జరిగిన ఘర్షణలో దళితులకు రక్షణ లేకపోయిందని ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. ఈ జనవరి 23, 24 తేదీలలో గ్రామంలోకి ప్రవేశిస్తామని అప్పుడు అడ్డుకుంటే రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా చలో గుంటూరు పిలుపునిస్తామని చెప్పారు. ఆ కార్యక్రమంలో ఐదవ రాష్ట్ర నాయకులు రమాదేవి, జిల్లా నాయకులు పాశం రామారావు న్యాయవాదులు వైకె, శాంతయ్య, అనుబంధ సంఘాల నాయకులు కృష్ణయ్య భగవాన్దాస్ పాల్గొన్నారు. 22 వ తేదీ సాయంత్రం ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి గ్రామంలోకి వెళ్లి స్థానిక మహిళలతో మాట్లాడుతుండగా సిఐ, ఎస్ఐ లు వచ్చి శాంతి భద్రతలకు భంగం కరమని బలవంతంగా పంపించి వేశారు.

24వ తేదీ ఉ॥ 10 గంటలకు ఐదవ కార్యకర్తలు గొట్టిపాడు వెళ్ళేందుకు ప్రయత్నించగా అనేక మంది వామ పక్ష పార్టీల నాయకులను, కార్యకర్తలను ఎక్కడిక్కడ అరెస్టు చేశారు. పోలీసుల కావాలను అధిగమించి మహిళలు ప్రతిపాడు చేరగా రాష్ట్ర కార్యదర్శి, గుంటూరు జిల్లా అధ్యక్ష కార్యదర్శులు శ్రీనివాసకుమారి ఎమ్ఆర్ దేవి వ్యవసాయ కార్మిక సంఘం నాయకురాలు రాణి, కోటేశ్వరి, దుర్గాబాయి, సరస్వతి, షకీల, శివకుమారి తదితర కార్యకర్తలను పోలీసులు అరెస్టు చేసి వివిధ పోలీస్ స్టేషన్లకు తరలించారు.

స్థానిక వార్తలు :

కాకినాడ :

దుమ్ముల పేటలో పేదల ఇళ్లను అర్ధాంతరంగా తొలగిస్తే వారికి

ఐదవ, ముగ్గులపోటీలు, మ్యూజికల్ చైర్స్, పాటల పోటీలు, యువతకు వాలీబాల్, క్రికెట్ పోటీలు నిర్వహించారు.

దళితులపై దాడి :

కొత్త సం॥ సందర్భంగా గొట్టిపాడు గ్రామ దళితవాడపై అగ్రకులస్థులు దాడి చేయగా ఇద్దరు ఆసుపత్రిపాలయ్యారు. గుంటూరు జిల్లా ప్రతిపాడు మండలం గొట్టిపాడు భాధితులకు మెరుగైన వైద్యం అందించాలని సిపిఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి మధు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. గొట్టిపాడులోని దళితులపై అధికార

మరొక చోట నివాసం చూపించమని కలెక్టరేట్ కార్యాలయం వద్ద ఐదూ నిరసన కార్యక్రమంలో డిమాండ్ చేస్తూ మేసమ్మ, మంగ, ఎర్రమ్మ, కె.సుభాషిణి భవాని తదితరులు పాల్గొన్నారు. డ్రెస్టింగ్ కార్పొరేషన్, స్టేట్ ప్లాంట్ ప్రెవేటీకరణ కు వ్యతిరేకంగా పోర్టులో సేకరణ చేసాము హాస్పిటల్ లో సంతకాల సేకరణ చేశారు.

నెల్లూరు :

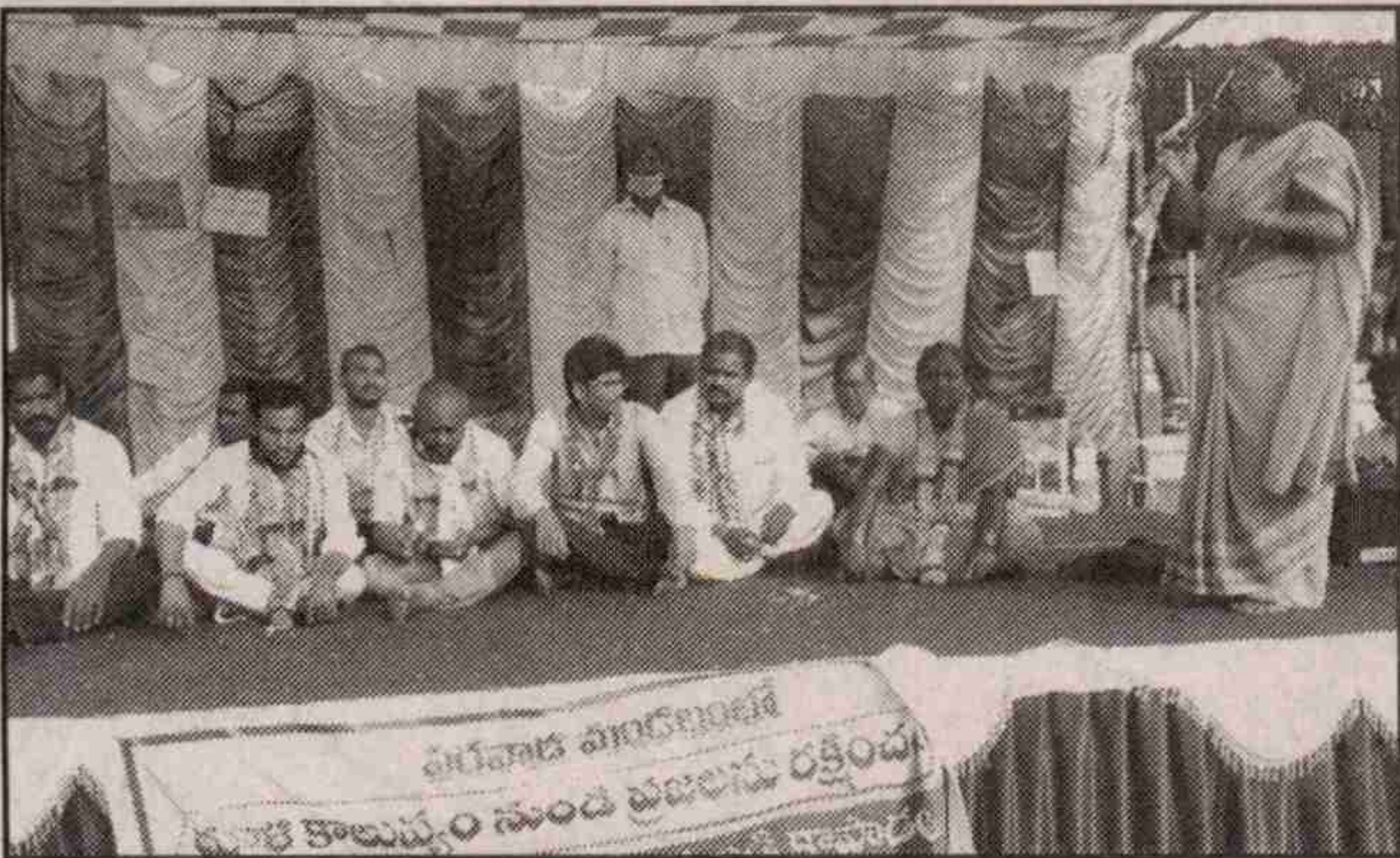
కలెక్టరేట్ ఆఫీసు వద్ద నిరుద్యోగులకు ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించాలని ధర్నా చేశారు. కూరగాయలు మరియు గ్యాస్ ధరలు

బాగా అధికంగా పెరిగాయని ధర్నా చేశారు. సిఐటీయు నాయకులను అన్యాయంగా అరెస్టు చేశారని వారిని విడుదల చెయ్యాలని ఐదూ ఆధ్వర్యంలో ప్రెస్ మీట్ పెట్టారు. ధర్నా చేశారు. హాస్టల్ పిల్లలతో వర్క్ షాప్ మరియు సదస్సులు నిర్వహించారు. 498ఎ కొరకు సంతకాల సేకరణ చేశారు. రజకులకు ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వాలని కలెక్టరేట్ ఆఫీసు వద్ద ధర్నా చేశారు.

విశాఖ:

పరవాడ మండలంలో అగనంపూడి లంకెలపాలెం హిందూజ పవర్ ప్లాంట్ వారి బొగ్గు లారీల వల్ల వెదజల్లె వాయు కాలుష్యాన్ని

నివారించాలని 56 వ వార్డు లంకెల వాని పాలెం కూడలిలో దీక్షా శిబిరం లో దీక్ష చేపట్టారు. అనేక సంఘాలు కలిసి చేపట్టిన ఈ కార్యక్రమంలో ఐదూ చురుగ్గా పాల్గొన్నది.

లైంగిక వేధింపులు:

కాకినాడ జెఎన్టీయూలో విద్యార్థి బుద్ధులు నేర్పి విద్యార్థినులను సంస్కారవంతులుగా తయారుచేసే అధ్యాపకులే వారిపై లైంగిక వేధింపులకు పాల్పడిన ఘటనలో వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవలెనని ఐదూ డిమాండ్ చేసింది.

దీనిపై ఆగ్రహం చెందిన మహిళలు జియభాగమ్మ, మేరి తదితరమహిళల నాయకత్వంలో గ్రామంలోని అంబేద్కర్ విగ్రహం వద్ద భోజనం కూడా చేయకుండా సాయంత్రం 6గం||ల వరకు బైరాయించి నిరసన తెలియజేశారు. తమకోసం వచ్చిన వారిని తక్షణం ఇడుదల చేయాలని, తమకు న్యాయం చేయాలని కోరుతూ చేసిన ఆందోళన వలన డిఎస్పి వచ్చి హామీ ఇచ్చారు. నిర్బంధం ఎత్తివేశారు.

విశాఖ:

రాంగోపాల్ వర్మ ఐదూ కార్యకర్త మణిపై అభ్యంతరకరంగా

మాట్లాడిన రాంగోపాల్ వర్మని తక్షణమే అరెస్టు చెయ్యాలని ఐదూ గాజువాక స్టేట్ జోన్ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో కూర్మన్న పాలెం జంక్షన్లో నల్ల రిబ్బన్లు కట్టుకొని నిరసన చేశారు. జివియమ్సి గాంధీ విగ్రహం దగ్గర నిరసన చేశారు. విశాఖ జాయింట్ పోలీసు కమీషనర్ శ్రీ నాగేంద్ర కుమార్ కి అరెస్టు చెయ్యాలని వినతి పత్రం ఇచ్చారు.

రాజమహేంద్రవరం :

రాం గోపాల్ వర్మను తక్షణమే అరెస్టు చెయ్యాలని రాజమహేంద్రవరంలో కాకినాడలో ఐదూ నాయకులు డిమాండ్ చేస్తూ వర్మ దిష్టి బొమ్మను దహనం చేశారు.

నెల్లూరు :

13 ఏళ్ల బాలికపై 60 ఏళ్ల వ్యక్తి అత్యాచారానికి పాల్పడినందుకు అతని మీద తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని ధర్మా చేసి ఆమెను అతని భారీ నుండి రక్షించి ఐసిడిసిలో చేర్చారు.

మద్యంపై యుద్ధం

కాకినాడ:

బ్రాండ్‌షాపు మాకొద్దంటూ.. మహిళల ధర్మా

కాకినాడ, సామర్లకోట ప్రధాన రహదారిపై మద్యం దుకాణం ఏర్పాటు చేశారు. నిన్నరాత్రి ఇద్దరు యువకులు చనిపోయారు. ఐదా

డివైఎఫ్‌ఐ మాపురు మా భద్యత కలిగి ఎమ్‌ఆర్‌ఓ కార్యాలయం, ఎక్స్‌జ్ సూపరింటెండెంట్ కలిగి వినతి పత్రం ఇవ్వడం జరిగింది. ఐదా నగరకార్యదర్శి కె.సుభాషిణి మట్లాడుతూ ఎన్నిసార్లు అధికారులను కలిసినా స్పందించలేదని ప్రజల ప్రాణాలు అంత చులకనగా అయిపోయాయని అని ప్రశ్నించారు. ప్రభుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకోకపోతే ఐదా ఆద్యర్యంలో పెద్ద ఎత్తున కార్యక్రమం చేస్తామన్నారు. హైవే లో మద్య నియంత్రణ పై అధికారుల నిర్లక్ష్యం వల్ల కాకినాడ సామర్లకోట రోడ్డు లో గల షాపు దగ్గర ఇద్దరు యాక్సిడెంట్ అయ్యి చనిపోయారు. అధికారులు సరైన చర్యలు తీసుకోవడంతో ఇలా జరిగింది. అని ఐదా పెద్ద ఎత్తున కార్యక్రమం చేయడం జరిగింది.

డివైఎఫ్‌ఐ నాయకులు సిహెచ్ విజయకుమార్ మట్లాడుతూ మద్యం దుకాణాలను వెంటనే అక్కడ నుంచి తొలగించాలని తక్షణమే రోడ్డు వెడల్పు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ఐదా నాయకులు బి.భావాని, నాగదేవి మహాలక్ష్మి వేణు పద్మ లక్ష్మి తదితరులు డివైఎఫ్‌ఐ నాయకులు ఉదయభాస్కర్ జి.శ్రీను, జుత్తుగ శ్రీనివాస్ మపురు మా భాద్యత రామ్మోహనరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

కర్నూలు :

నన్నూరులో మోక్షిత వైన్ షాపును తొలగించాలని హైవేను బ్లాక్ చేశారు ఐదా నాయకులు. అధికారులకు మెమోరాండం ఇచ్చారు.

హైదరాబాద్ ఫిబ్రవరి, 2018

తిరుపతి ఎస్‌ఎఫ్‌ఐ కార్యకర్త భార్గవి. జూన్ నెలలో ఐదా ఆద్యర్యంలో రాష్ట్రవ్యాప్త జాతా మద్యం పై యుద్ధం నాటికలో పాల్గొన్నారు. భార్గవి నాన్నతో తాగుడు మాన్పించడానికి నేనూ మందు తాగుతానని తాగడంతో చనిపోయింది. చివరకు మనకు దూరం అయ్యింది. సాయిలక్ష్మి, నిర్మల, కుమార్ రెడ్డి తదితరులు సంతాపం తెలియజేశారు.

కాకినాడలో ప్రజానాట్యమండలి ఐదా కలిసి భార్గవికి స్థానిక సుదరయ్య భవనంలో నివాళ్ళు అర్పించడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా ఐదా జిల్లా కార్యదర్శి రమణి మట్లాడుతూ అందరూ ఆలోచించండి. ఇలాంటి చిన్నారి ప్రాణాలు పోవడానికి కారణమయిన మద్యాన్ని తరిమి కొట్టాలని అన్నారు పిఎన్‌మ్ జిల్లా కార్యదర్శి నాగమణి మట్లాడుతూ మద్యానికి బానిసై భార్యను పిల్లలను అనాథలను చేసి వదిలి వెళ్ళే పరిస్థితి. దయచేసి ఆలోచించి తాగుడు మానండి లేకపోతే మన పిల్లలు మనకు కాకుండా పోతారు అన్నారు.

మద్యం మహమ్మారి మనుషులను మింగేస్తున్న తీరుకి ఇదో ఉదాహరణ అని.

ఇకనైనా మారండి.. భార్గవి త్యాగం వృధా కానివ్వకండి.

అంటూ భార్గవికి అందరు కలిసి నివాళ్ళు అర్పించారు. ఈ కార్యక్రమంలో నాయకులు సత్యనారాయణ, శ్రీనివాస్, సత్తిబాబు, లక్ష్మి, రమ్య, అనంత, ఐదా నాయకులు భవానీ, సుభాషిణి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

చిత్తూరు :

తిరుపతి టౌన్ లో కుప్పం నియోజకవర్గంలో టిడిపి మద్దతు దారు గుండాల ఒక మహిళను వివస్థ చేసి చితక బాదినందుకు

అరెస్టు చేయాలని ఐదా, సిఐటియు, ఇతర ప్రజా సంఘాల నాయకులు కలిసి గుండాల దిష్టి బొమ్మను దహనం చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో సిఐటియు సుజాత, ఐదా నాయకులు రాధ, నిర్మల, అమ్మలు పాల్గొన్నారు.

అనంతపురం :

జనవరి 30న మహాత్మా గాంధీ వర్ధంతి సందర్భంగా మతోన్మాదుల దిష్టి బొమ్మను దహనం చేస్తూ నివాళ్ళు అర్పించారు.

చైతన్యమాసం సంపుటి-13 పంపుక-2

తరుణుల అంతరంగ తరంగాలు

జ్యోతి సురేఖను సన్మానిస్తున్న మహిళా నాయకులు

చంద్రకకు జ్ఞాపికను అందజేస్తున్న రావి శారద తదితరులు

గిద్దనరం వద్ద జరిగిన రోడ్డుప్రమాదంలో మృతిచెందిన మౌనిక, మృతదేహం వద్ద రోడ్డును ఆంజనేయులు

తల్లి జయమ్మను ఓదారుస్తున్న విజయ

మౌనిక (పై)

ఫూర్ బస్సు కాటేసింది...

విద్యా నేత జయమ్మ కుమార్తె దుర్మరణం - భర్త ఆంజనేయులుకు గాయాలు

మధ్యం మానుకోమని పోరాడి అరువులు బాసిన భార్య తల్లిని ఓదారుస్తున్న రాజకుమారి

మోక్షిత్ర వైన్ షాపును తక్షణమే తొలగించాలని పోరాడుతున్న కర్నూలు విద్యా నాయకులు

పోస్టల్ కో-ఆర్డినేషన్ కమిటీ కన్వెన్షన్ లో పాల్గొన్న విద్యా అధ్యక్షురాలు ప్రభావతి

రామ్ గోపాల్ వర్మను తక్షణమే ఆరెస్టు చేయాలని మొమోరాండం ఇస్తున్న విశాఖ విద్యా నాయకులు

రామ్ గోపాల్ వర్మ దిప్తి బొమ్మ దగ్గర చేస్తున్న విశాఖ విద్యా నాయకులు

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	CMV01A 167
పుస్తకం పేరు	చైతన్య మూలము
తారీఖు	21/8/2023
ముందు అట్ట	yes
వెనుక అట్ట	yes
మొత్తం పేజీలు	41
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Mounika
పేజీలు విడదీసినది	Mounika
స్కాన్ చేసినది	Sandhya
పరీక్ష చేసినది	RAMYA
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యబడినది	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	Good